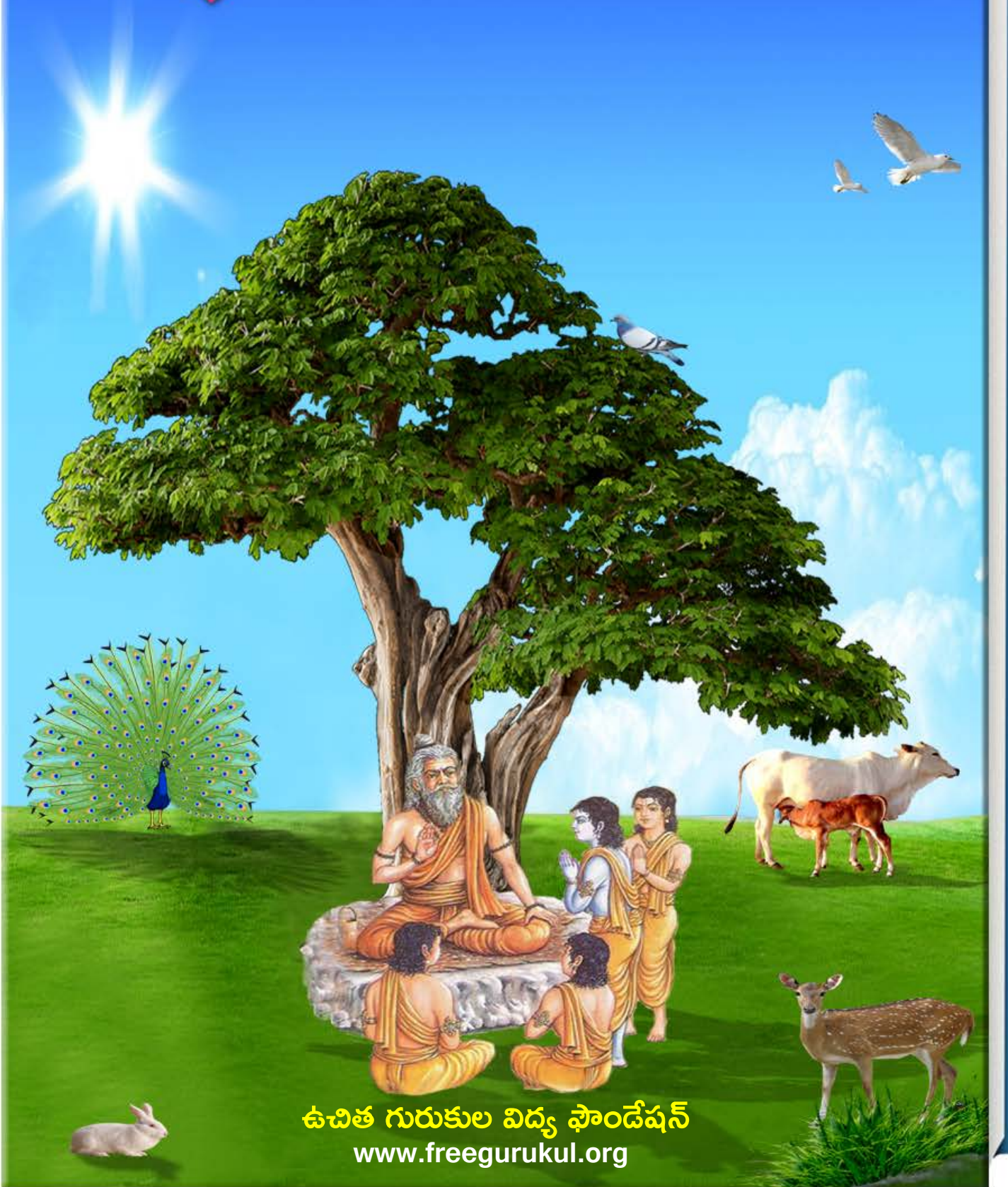

జ్ఞాన యోగం

ఆనంద సుధానిధి

ఉచిత గురుకుల విద్య ఫౌండేషన్
www.freegurukul.org

సదాశివ సమారంభం

గురు దక్షిణామూర్తి

గురు వేదవ్యాస మహర్షి

గురు శుక మహర్షి

గురు నారద మహర్షి

గురు వాల్మీకి మహర్షి

గురు కృష్ణుడు

శంకరాచార్య మధ్యమాం

గురు దత్తాత్రేయ

గురు బాహుజి

గురు గోతమ బుద్ధ

గురు ఆదిశంకరాచార్య

గురు రామానుజాచార్యులు

గురు జ్ఞానేశ్వర్

గురు రవిదాస్

గురు కబీర్ దాస్

గురు చైతన్య మహా ప్రభువు

గురు నానక్

గురు రాఘవేంద్ర స్వామి

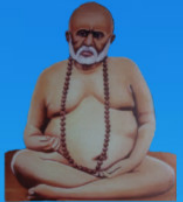

గురు వీరభక్తస్వామి

యోగి బేమన

అస్మదాచార్య పర్యంతం

గురు వైలింగ్ స్వామి

గురు లాహిరి మహాశయ

గురు రామకృష్ణ పరమహంస

అమ్మ కారదా దేవి

గురు వివేకానంద

గురు సాయిబాబా

గురు అరవీంద్

గురు రమణ మహర్షి

గురు యోగానంద

గురు భక్తవేదాంత ప్రభుపాద

గురు మళయాళ స్వామి

గురు విద్యాప్రకాశానందగిరి

గురు చంద్రశేఖర పరమాచార్య

వందే గురుపరంపరాం..

“ఉచిత గురుకుల విద్య ఫౌండేషన్” ద్వారా విలువలు, నైపుణ్యాలతో కూడిన విద్య ఉచితంగా + సులభంగా + ఆకర్షణీయంగా + నాణ్యతతో కూడి అందించే సేవా కార్యక్రమంలో భాగంగా ఈ పుస్తకాన్ని భారత ప్రభుత్వపు వెబ్ సైట్(డిజిటల్ లైబ్రరీ అఫ్ ఇండియా) నుంచి సేకరించి అందిస్తున్నాము. ఇందుకు మేము వారికి కృతజ్ఞత తెలియచేసుకుంటున్నాము.

సాయి రామ్ వారి సేవల విస్తరణలో భాగంగా ఈ ఫౌండేషన్ స్థాపించబడినది. ఈ స్వచ్ఛంద సంస్థ ద్వారానే అన్ని సేవలు అందించబడును. ఇటువంటి పుస్తకాలు మీరు వ్రాసినట్లయితే (లేక) సేకరిస్తే మాకు తెలియచేయండి. మేము ప్రతి విద్యార్థికి ఉచితంగా అందేలా చేస్తాము, తద్వారా ఉన్నత విలువలు, నైపుణ్యాలు కలిగిన విద్యార్థులను మన దేశానికి అందించవచ్చు. మాతో కలిసి నవ భారత నిర్మాణ కార్యక్రమంలో పనిచేయుటకు, భాగస్వామ్యం అగుటకు ఆసక్తి ఉంటే సంప్రదించగలరు.

ఈ గ్రంథాలను ఉచితంగా ఆన్ లైన్ లో చదువుటకు, దిగుమతి(డౌన్లోడ్) చేసుకొనుటకు గల మార్గాలు:

- 1) భారత ప్రభుత్వపు వెబ్ సైట్: <http://www.new.dli.ernet.in>
- 2) ఉచిత గురుకుల విద్య ఫౌండేషన్ వెబ్ సైట్ : www.freegurukul.org
- 3) సాయి రామ్ వెబ్ సైట్ : <https://sites.google.com/site/sairealattitudemanagement>
- 4) మొబైల్ ఆప్: Free Gurukul

గమనిక: భక్తి,జ్ఞాన,ధర్మ ప్రచారార్థం ఉచితంగా eBook రూపంలో భారత ప్రభుత్వపు డిజిటల్ లైబ్రరీ సహాయంతో ఇవ్వడం జరిగింది. ఇది లాభార్జన దృష్టిలేని ఉచిత సేవ. ఈ సేవలో అంతర్జాలంలోని(ఇంటర్నెట్) లైసెన్సు / కాపీరైటు అభ్యంతరాలు లేనివి అనుకొన్న పుస్తకాలను గ్రహించటం జరిగినది. అనుకోకుండా ఏవైనా అభ్యంతరకరమైనవి ఉన్నచో మాకు తెలుప మనవి, వాటిని తొలగించగలము అని మనవి చేసుకొంటున్నాము.

Website: www.freegurukul.org

Mobile App: Free Gurukul

email: support@freegurukul.org

Facebook: www.facebook.com/freegurukul

Help Line / WhatsApp: 904 202 0123

“ మన లక్ష్యం: విలువలు, నైపుణ్యాలతో కూడిన విద్య అనేది ఉచితంగా + సులభంగా + ఆకర్షణీయంగా + నాణ్యతతో కూడి అందరికీ అందించబడాలి “

ఉచిత గురుకుల విద్య ఫౌండేషన్ – Free Gurukul Education Foundation

సర్వం పరమాత్మ పాద సమర్పణమస్తు

భారత ప్రభుత్వపు వెబ్ సైట్ - డిజిటల్ లైబ్రరీ అఫ్ ఇండియా

<http://www.new.dli.ernet.in>

Digital Library of India: Inc x

www.new.dli.ernet.in

Digital Library of India

Hosted by: Indian Institute of Science, Bangalore in co-operation with
CMU, IIT-H, NSF, ERNET and MCIT for the Govt. of India and 21 major participating centres.

Home Vision Mission Goals Benefits Content Selection Current Status People Funding Copyright Policy FAQ RFP

Books Journals
Newspapers
Palm-Leaves (Manuscripts)

Title:

Author:

Year: to

Subject: Any Subject

Language:

Scanning Centre: Any Centre

[Presentations and Report](#)
[Statistics Report](#)
[Status Report](#)
[Feedback](#) | [Suggestions](#) |
[Problems](#) | [Missing links or Books](#)

Click [here](#) for PDF collection
DLI MIRROR at IUCAA Data Center PUNE

For the first time in history, the Digital Library of India is digitizing all the significant works of Mankind.

[Click Here to know More about DLI](#) ^{New!}

Books	Journals	Newspapers	Manuscripts
<ul style="list-style-type: none">Rashtrapati BhavanCMU-BooksSanskritTTD TirupathiKerala Sahitya Akademi	<ul style="list-style-type: none">INSA	<ul style="list-style-type: none">Times of IndiaIndian ExpressThe HinduDeccan HeraldEenaduVaartha	<ul style="list-style-type: none">Tamil Heritage FoundationAnnaUniversity ^{New!}

Title Beginning with.

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Author's Last Name

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Year

1850-1900	1901-1910	1911-1920	1921-1930	1931-1940	1941-1950	1951-
-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-------

Subject

Astrophysics	Biology	Chemistry	Education	Law	Mathematics	Mythology	Religion	For more subjects...
--------------	---------	-----------	-----------	-----	-------------	-----------	----------	----------------------

Language

Sanskrit	English	Bengali	Hindi	Kannada	Marathi	Tamil	Telugu	Urdu
----------	---------	---------	-------	---------	---------	-------	--------	------

అతి విశిష్టం ఈ దానం!

స్వామి వివేకానంద

“దానాలలోకెల్లా ఆధ్యాత్మిక విద్యాదానం చాలా శ్రేష్టమైంది! దాని తరువాతిది లౌకిక జ్ఞానదానం, ప్రాణదానం, అన్నదానం” అని వ్యాసమహర్షి చెప్పారు.

మన ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానం భారతదేశ హద్దులలో నిలిచి పోకూడదు. లోకమంతటినీ ఆవరించాలి! ఇలా లోకవ్యాప్తమైన ధర్మప్రచారాన్ని మన పూర్వులు చేశారు. హైందవ వేదాంతం ఎన్నడూ ఈ దేశం దాటి పోలేదని చెప్పేవారూ, మతప్రచారార్థం తొలిసారిగా, పరదేశాలకు వెళ్ళిన సన్యాసిని నేనే అని చెప్పేవారూ, తమ జాతిచరిత్ర నెరుగని వారే! ఇలాంటి సంఘటనలు ఎన్నోసార్లు జరిగాయి. అవసరమైనప్పుడల్లా, భారతీయ ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానప్రవాహం వెల్లువలా లోకాన్ని ముంచెత్తుతూ వచ్చింది.

రాజకీయ ప్రచారాన్ని రణగొణధ్వనులతో, యోధులతో సాగించవచ్చు. అగ్నిని కురిపించి, కత్తిని జళిపించి, లౌకిక జ్ఞానాన్నీ సంఘనిర్మాణ విజ్ఞానాన్నీ విరివిగా ప్రచారం చేయవచ్చు. కానీ ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానదానం కళ్ళకు కనిపించకుండా, చెవులకు వినిపించకుండా కురుస్తూ, రోజూ పువ్వుల రాసుల్ని వికసింపజేసే మంచులాగా నిశ్శబ్దంగా జరగవలసి ఉంది. భారతదేశం నిరాడంబరంగా, లోకానికి మళ్ళీ మళ్ళీ చేస్తూ వచ్చిన దానమిదే!

మిత్రులారా! నేను అవలంబించే విధానాన్ని తెలియజేస్తాను వినండి. భారతదేశంలోనూ, ఇతర దేశాల్లోనూ మన పారమార్థిక ధర్మాలను బోధించడానికి తగినవారుగా మన యువకుల్ని తయారు చేయడానికై భారతదేశంలో కొన్ని సంస్థలను నెలకొల్పాలి! ఇప్పుడు మనకు కావలసింది ఐలిప్పులు, జవసంపన్నులు, ఋజువర్తనులు, ఆత్మ విశ్వాసపరులు అయిన యువకులు. అలాంటి వారు నూరుమంది దొరికినా, ప్రపంచం పూర్తిగా పరివర్తన చెందగలుగుతుంది!!

ఇచ్చాశక్తి తక్కిన శక్తులన్నీ కన్నా బలవత్తరమైంది. అది సాక్షాత్తూ భగవంతుని దగ్గరి నుండి వచ్చేదే కాబట్టి దాని ముందు తక్కినదంతా లొంగిపోవలసిందే. నిర్మలం, బలిష్ఠం అయిన ‘ఇచ్చ’ (సంకల్పం) సర్వశక్తిమంతమైంది. దానిలో మీకు విశ్వాసం లేదా? ఉంటే మీ మతంలోని మహోన్నత ధర్మాలను ప్రపంచానికి బోధించడానికై కంకణం కట్టుకోండి. ప్రపంచం ఆ ధర్మాల కోసమై ఎదురుచూస్తోంది. ఆనేక శతాబ్దాలుగా ప్రజలకు క్షుద్రసిద్ధాంతాలు నేర్పడం జరిగింది. వారు వ్యర్థులని ప్రపంచమంతటా బోధలు జరిగాయి. ఎన్నో శతాబ్దాల నుండి వారు ఈ బోధనల వల్ల భయభ్రాంతులై, పశుప్రాయులైపోతున్నారు. తాము ఆత్మస్వరూపులమనే మాటను వినడానికైనా వారెన్నడూ నోచుకోలేదు. “నీచాతినిచుడిలో కూడా ఆత్మ ఉంది. అది అమృతం, పరమ పవిత్రం, సర్వశక్తిమంతం, సర్వవ్యాపకమైనది” అని వారికి ఆత్మను గురించి చెప్పండి. వారికి ఆత్మవిశ్వాసాన్ని ప్రసాదించండి. ❖

మూలం: శ్రీ రామకృష్ణ ప్రభ - ఫిబ్రవరి 2014

ఆనంద సుధానిధి

(సుజ్ఞాన ప్రబోధిని)

గ్రంథకర్త:

అట్టూరి కూర్మారాయుడుగారు

ప్రకటనకర్త:

అట్టూరి బాలకృష్ణయ్యచౌదరి

బెజవాడ:

ఆంధ్రగ్రంథాలయ ముద్రాక్షరశాల,

1938.

కొత్తరైలు]

[వల 1—0—0.

పీఠిక

శ్రీమదఖండ మహిమండలాంతరమునం దనంతాఖ్య
చిదానందవిజ్ఞాన నిత్యనిర్మల నిరుపమాన స్వయంజ్యోతి
స్వరూపధారియౌ పరబ్రహ్మస్థాననిర్ణయ నిరూపకానంతప్రాప్తి
హేతురూఢత కార్యకారణ రహితత్వకారణంబగు, జగజ్జీవేశ్వర
సహిత నిర్మలప్రకాశ పరమూత్మవ్యక్తి ప్రభూతవిజ్ఞానులగు
ముముక్షుజన హృదయానందకరంబుగా ఈ గ్రంథరాజంబు
సద్గురు కృపావలోకన దృష్టిచే మహాపురుష నిర్నిహితంబై
యొప్పారుచున్నయది.

ఇందు సూత్రలోపంబు లక్కడక్కడ గలిగియున్నను
ప్రత్యక్షానుభవ సూత్రార్థమును గ్రహించువారలు లోపంబుగా
నెంచరని యీ గ్రంథమే చెప్పక చెప్పుచున్నయది. ఇందలి
విశేష మేమన త్రివిధబద్ధత్వములను విడజేయు అనుభవనియత
మగు శబ్దవిజృంభణ సమూహముల పదేపదే గుప్తార్థరహిత
ముగ సగుణనిర్గుణ సదపద్యముల కేవలాత్మ సంబోధన
సాంప్రదాయ సరసమధుర వాగ్విలాస వైఖరుల నిండబడి
యుండు ఈ గ్రంథమునం దనంతార్థముల ప్రజ్ఞానొసంగు పద
గుంభనలచే గూర్చిన యీ మహాపురుషుని ప్రజ్ఞావిశేషము
పండితజనసామాన్యముగా దలంప నశక్యంబై యిందు
గాన్పించుచున్నది. వారువిశేష విద్యత్తుగలవారు గాకపోయి
నను, ఆత్మపూర్ణావలోకనదృష్ట్యానుభవ పూర్వకముగాతనంతట
తాను తటస్థలక్షణ సంబోధనలనే వ్రాయబడి యందు
శ్రీకృష్ణభగవానుల బాల్యకీడార్థముల విశేషార్థముగాను ఆత్మ

పరమాత్మల సంబోధనకరముగాను గురుతత్వ ప్రదర్శనకరములగు సాంఖ్యతారకామనస్క భావపూరితములగు తత్త్వాంతములయందు పూర్ణదృష్టాంతములను, నూచనరూపముగా నిర్ణయించి సగుణనిర్గుణాతీతంబగు మహాపదవి యనుభవ వేద్యమగునటుల యీ గ్రంథమునందంతట నియమరూపమగు గీతాదులలో పూరింపబడునటుల, స్వానుభవ విశేషమును, వెల్లడించిన యావేత్తకు కృతజ్ఞతా పూర్వకవందన శతసహస్రంబుల నర్పించినను, నిష్ఫలము గానేరదు. ఇదియ నా నిజోద్దేశ్యము.

ఈ కవితయందు గీర్వాణ తద్భవ తత్సమ ప్రాకృత దేశీయ భాషలలో సంధి స్థానముల నతకబడినను అక్కడక్కడను వ్యాకరణ లోపములు గలిగియున్నను, వాటిని సవరించుటకు, గురువాక్యభంగ దోషభీతిని గదల్పనేరనై తినో, తత్తస్థానములయం దిమిడియున్న అనుభవామృత మహాప్రవాహంబున, మగ్నతయగు హృత్పద్మాచలనముననో, వాటిని గదల్చుకూరకుంటిని. సామాన్యజనములకు దోచబడు అర్ధవిశేషము లిందలి విశేషార్థములలో మునిగియే తోపనంతటి పదసంధులను గదల్చ సామాన్యప్రయత్నము గానేరదు. శక్తిహీన ప్రయత్న మప్రయత్నముగా మారుటయే యిందలి విశేషము. గుణసామాన్యులు గుణాధికములలో నెట్లు చరింపనేరరో, యల్లే, తత్తస్థానానుభవముల గ్రహించుట సామాన్యప్రజ్ఞగాదు, అసమానులు గదల్పనేరరు, గాన నేను వారలలో నొకనిగ నిర్ణయింప ప్రార్థితుడను.

సర్వ ముముక్షోపయోగార్థముగా, ఆ మహానుభావునిచే వ్రాయబడిన “ఆనందసుధానిధి” యను నీగ్రంథరాజమును తత్ ప్రబోధార్థగురుసాన్నిధ్యమున తత్తద్విశేషముల గ్రహించు మోక్షార్థులకు ముముక్షత్వభంగము రానేరక, సర్వభ్రాంతులు నశించి మోక్షసామాజ్యపదవిని బొందగలరు.

మోక్షార్థులకు చతుర్విధోపాయములుగా పూర్వార్వ నిర్ణయము. అందు సామాన్యులకు మంత్రయోగముగాను, కించద్విశేషజ్ఞులకు లయయోగముగాను, అధికప్రాజ్ఞులకు హఠయోగముగాను, పూర్ణప్రాజ్ఞులకు రాజయోగముగాను, నిర్ణయములు. ఇది యొకసామాన్యప్రాజ్ఞ. అం దనంతవిధము లుగా ప్రజ్వరిల్లుచున్నదిగాని, జ్ఞానము తద్యోగగుప్తమగుటచే ఆయోగాదులచే దెలియుట అసాధ్యమగును, ఆయోగములు సవికల్పము, నిర్వికల్పములుగా పూర్వసమ్మతముల చెప్పబడు చున్నవి. అందుచే అవియును మోక్షార్థములుగా భ్రమింప జేయకమానవు. మోక్షము అనగా, విడచుటయని భావము. ఏమివిడచుటయని శంక గలిగినచో తోచబడునది సర్వమువిడచుటయేయని యర్థము. పైచెప్పబడిన యోగాదులలో తాను వ్రుండి చేయుకార్యములేయగును, విడచుటలో తానుకూడాలేని కార్యము, పైయర్థమునుగల న్యాయమును విచారించిన మంత్రయోగము భక్తిగాను, లయయోగము జ్ఞానముగాను, హఠయోగము వైరాగ్యముగాను, రాజయోగము, తత్త్వము.

గాను పరిధవిల్లుచున్నది. ఇందుగలమార్పులను గ్రహించుట సాధనచతుష్టయమునగాని గలుగనేరవు, చతుస్సాధనరహిత మగు జ్ఞానము పునరావృత్తి హేతువగుచుండ జ్ఞానగుప్తమగు యోగాదులయందు గలుగు మోక్షమెట్టిదో మీమీహృదముల మీరేనిర్ణయించుకోగలరు. అందుజెప్పవలసిన దేమియు లేదు. ఉత్కృష్టమైన యీమార్గంబులే దోషబాహుళ్యముగాఁదోచ ప్రాపంచభ్రామిక రూపమగు సగుణమని విగ్రహారాధనయు, నిర్గుణమని మంత్రజపములయందుగల విశేషముల మీరే నిర్ణయించగలరు. ఇందు భక్తి జ్ఞాన వైరాగ్యములు ముముక్షు సగుణోపాసనగాను, సద్గురువులచే గ్రహింపబడు వేత్తలకే పరమపదప్రాప్తి సంప్రాప్తమగునేగాని తదితరులకు దుర్లభము.

ఈ గ్రంథమునందలి సర్వవిషయములును సగుణ నిర్గుణోపాసకరమగు విశేషపదమునే, నూచించుచున్నవి. మహానుభావులారా! యిట్టి గ్రంథములను అనేక మహా పురుషులు వారివారి స్వానుభవసిద్ధిని మొట్టమొదటనే తెలియునటుల జగద్విఖ్యాతిగా వెల్లడిజేసియేయుండిరి. వారందరిలో వీరొక మహానుభావులరగు చౌటపల్లిస్వస్థానముగాగలిగి కొన్ని గ్రామముల సత్పురుషుల హృదయములు పావనములగునటుల యేత తత్త్వమును ఉపదేశరూపముగా సంబోధించి ప్రఖ్యాతి వడసిన శ్రీమూర్తి అట్లూరి కూర్మారాయ గురుశ్రేష్టుడు

యేతత్సంవత్సరముకు అష్టహాయనములకు లోగడ శుక్ల
 నామ సం॥ కార్తీక శు ౧౫ స్థిరవారమునకే యీ గ్రంథ
 మును సంపూర్తి జేసివారు పరమపదించిరి. నేటికి వారిసుతులగు
 శ్రీ బాలకృష్ణయ్యచౌదరిగారి కృషివలన యీ గ్రంథము
 ప్రపంచ వ్యాపకసిద్ధిని బడసినది, గాన యార్యజనులారా!
 యిందువలన అసారములవిడచి సారపదప్రాప్తినిఁ బొందగోరఁ
 దజ్జుల ప్రార్థనరూపకముగా వందనము లాచరించెద.

5-12-1937 }
 మకాం గుడివాడ. }

ఇట్లు,
 సాధుజనవిధేయుడు,
 కంఠేటివీరయ్య.

గురుశిష్య ప్రశ్నోత్తరములు

ప్రశ్న॥ అయ్యా గురురాయా! చతుర్విధ శుశ్రూష లనియెదరు; అవియేవియో, చేయువిధమెటులనో ఆనతివ్వవలె నని ప్రార్థించెద.

ఉత్తరము॥ శిష్యులీలకా! శుశ్రూషలనగా స్థానాం గాత్మ భావములని నాల్గువిధములు. అందు స్థానశుశ్రూష యనగా యాచార్యులుండు స్థానముకు వెళ్ళి యచ్చట గృహ రామ క్షేత్రాదులను శ్రద్ధతో కాపాడుట; అంగశుశ్రూష యనగా గురువునకు అభ్యంజనాలంకారముల సంతసింప జేయుట; ఆత్మశుశ్రూషయనగా ఆచార్యుల యాత్మాయం దేయిచ్చయున్నదొ గ్రహించి యవియన్నియు సమకూర్చి నివే దించుట; భావశుశ్రూషయనగా ఆచార్యులే దైవమనినీ తల్లి తండ్రి దాతయు సమస్తస్వరూపము వీరేయనినీ నమ్మి ధ్యానించుట. ఇవి బాహ్యములు. ఇక అంతరశుశ్రూషల క్రిమంబు జెప్పెద.

1 స్థానశుశ్రూషయన సద్గురూక్తములచే చూపించ బడుగురుస్థాన మేమరక స్థిరముగా నట తాను నిలచియుండుట.

2 అంగశుశ్రూషయన స్థూల సూక్ష్మ కారణ మహా కారణాంగముల యుత్పత్తిస్థితిసంహారతిరోధానముల గురు ముఖమున సర్వముదెలిసికొని వైరాగ్యదశ స్థిరముగా నుండుట.

3 ఆత్మశుశ్రూషయన సద్గురు కరుణవలన పంచాత్మ లక్షణ లక్ష్యములను చక్కగా వాచ్యార్థ లక్ష్యార్థములతో తెలుసుకొనుట.

4 భావశుశ్రూషయనగా సద్గురురాయు కటాక్షమూర్తి ముగా “బ్రహ్మసత్యం జగన్మిథ్య” యను శ్రుతి స్మృతి స్థిత్యముగా చలనాదులులేక సర్వము బ్రహ్మరూపమనే చూచుట ప్రి|| ఆధ్యాత్మికములన నెవ్వయో విసిపింపుడు.

ఉ|| శిష్యా! జ్ఞాతమొదలు పాయువువరకు ఇరువై అయిదింటి ఉత్పత్తిస్థితిలయస్థానములను చక్కగా దెలియుట.

ప్రి|| ఆర్యా! ఆధిభౌతికము లేవియో దయచేసి శో విండు.

ఉ|| కుఱా! శతస్థముమొదలు మలవిసర్జనవరకు తెలియుట.

ప్రి|| ఆధిదేవతలన నెవ్వయో వాటిమూలము దయ సేయుడు.

ఉ|| కూటస్థుడుమొదలు మృత్యువువరకు జన్మకర్మలు చక్కగా దెలియుట. ఈ మూడే రజోగుణ తమోగుణ సత్వగుణోత్పత్తులు. ఈ మూడే భూలోక భువర్లోక సువర్లోకములు. ఈ మూడే విప్రీలుజేయు వ్యాహృతులు. ఎట్లనగా భూః- భూలోకము, భువః- భువర్లోకము, సువః- సువర్లోకము. రజోగుణసృష్టి మానుషసంపద; తమోగుణసృష్టి అసురసంపద;

ప్రశ్నోత్తర ప్రకరణము

నత్వగుణసృష్టి దేవతాసంపద. ఈ మూడే గాయత్రీ త్రిపాదములు. ఇదియే బాహ్యగాయత్రీ; అంతరగాయత్రీ దెలిసిన వారే సద్బ్రాహ్మణులని తెలియుము.

ప్ర॥ స్వామీ! వాసనత్రయములనగా నెవ్వయో యాలక్షణములు సెలవిండు.

ఉ॥ శాస్త్రవాసన, కులవాసన, లోకవాసన యందురు. వీనిలో శాస్త్రవాసన యనగా సమస్తశాస్త్రములుచదివి నిజమనినమ్ని వాటియందభిమానము విడువ కుండుట. కులవాసన యనగా యష్టాదశ వర్ణములలో నేనుబాహ్మణుడను, బహ్మముఖిమందు బుట్టినవాడను; నేను రాజును, బాహువులయందు బుట్టినవాడను; నేను వైశ్యుడను, ఊరువులయందు బుట్టినవాడను; నేను శూద్రుడను, పాదములయందు బుట్టినవాడను; అని గర్వముతో గూడియుండుట. లోకవాసనయనగా లోకములో శాస్త్రములను చదివి యజ్ఞ యాగాదికములు చేయుచు సమస్త దేవతారాధనలుచేయుచు తిరునాళ్ళుతీర్థయాత్రలు మతములు ఇవియన్నియు మోక్షమని లోకనడతలు స్థిరములని నమ్నియుండుట.

ప్ర॥ గురూత్తమా! కర్మలు మూడందురు. వాటినివిశదీకరింపుడు.

ఉ॥ శిష్యోత్తమా! దుష్కర్మయని, సుకర్మయని, జ్ఞానకర్మయని మూడు విధములు. వీనిలో దుష్కర్మ యనగా అన్య

తము లాడుట, జారచోర మద్యపాన పరధనాసక్తత, జీవహింస
జేయుట, హరిహర భేదము జేయుట, ఆర్యదూషణ దేవదూషణ
కులాంగనా విసర్జన మొదలై నవి యాచరించి తుదకుమృత్యువు
చేత కబళింపబడి యమలోకములో నమస్తమైన ఘోరనరకము
లనుభవించి తుద కెనను మనుష్యజన్మప్రాప్తి లేక క్రిమికీటకాదీ
జన్మల బొందింపజేయునది యని తెలియవలెను. ఇక సుకర్మ
యెద్దియనగా గురుభక్తిగలిగి వేదాంతశాస్త్ర విచారణజ్ఞాన
శమాది పట్కనంపద గలిగి ఏకపత్నివ్రతంబును అహింస
ధర్మంబును యజ్ఞయాగాది కృతువులు మొదలైనవిచేస్తూ
సర్వభూతత్వప్రీతి అన్నపానభక్ష్యము లొసంగుచూ ఈశ్వరా
ర్పణబుద్ధ్యా జేయుచురాగా తుదకు దేవదూతాహూయమా
నులై స్వర్గలోకసౌఖ్యము లనుభవించి సలక్ష్యముకాగానే తిరిగి
భూలోకములో మానుష జన్మంబైతి జ్ఞానియై యిహంపరము
లపేక్షింపక ముక్తిమార్గంబు తెరవు జూపునది. జ్ఞానకర్మయ
నగా ఆచార్య న్వాములవారి ముఖతా అండపిండ బహ్మండ
ములను విమర్శించి ప్రత్యగాత్మ పరమాత్మల లక్షణములదెలిసి
బ్రహ్మసత్యం జగన్మిథ్య యనే లక్ష్యముగని సదా నిశ్చలుడై
యుండుట.

ప్ర॥ తండ్రీ ! వడూర్ములేవియో వాటి సంగతిని
బోధించుడి.

ఉ॥ బిడ్డా ! శోకము, మోహము, ఆకలి, దప్పి,
జననము, మరణము అని దెలియుము. శోకమోహములు

ప్రశ్నోత్తర ప్రకరణము

రెండున్నా మనోధర్మములు. ఆకలిదప్పులు రెండున్నా ప్రాణధర్మములు. జననమరణములు రెండున్నా శరీరధర్మములుగా దెలియుము.

ప్ర॥ స్వామీ! దీక్షలు మూడని యందురు. వాటి సందర్భము లేవియో శెలవిండు.

ఉ॥ సద్గురుని కరుణయు, కటాక్షము, స్పర్శము అని దెలియుము.

ప్ర॥ ఈషణత్రయము లేవియో శెలవిండు.

ఉ॥ దా రేషణ, పుత్రేషణ, ధనేషణలు. ఇందు దా రేషణయన భార్యలయందు వ్యామోహము; పుత్రేషణయన కుమాళ్లు కుమార్తెలయందుగల బద్ధానురాగము; ధనేషణయనగా ధనధాన్యాదులయందుండు అత్యాశ.

ప్ర॥ అయ్యా! తాపత్రయములని చెప్పుదురు. అవి యేవో శెలవిండు.

ఉ॥ కురా! ఆధ్యాత్మికాధిభౌతికాధిదైవికములు. వీటి వలన సంప్రాప్తమైన ద్వయసౌఖ్యములని చక్కగా దెలియుము.

ప్ర॥ గురురాయా! అవస్థలు మూడని చెప్పుదురు. ఆ స్థితులను చక్కగా బోధింపును.

ఉ॥ జాగ్రత్ స్వప్న సుషుప్తులు.

జాగ్రత్ యనగా జీవుడుయిరువైనాల్గు యింద్రియములతో జతపడి తా నొక రాజువలె ఆజ్ఞాచక్రమును సింహాసనా

రూఢుడై లోకవ్యవహారములను పరిశీలించునమయమున విశ్వ
డనుపేరుచే పిలువబడుచుండును. స్వప్నమనగా పదియారింది
యములచే వ్యవహారము చేయిస్తూ కంఠస్థానమున తైజసుడను
నామముచే నుండుకాలము. సుషుప్తియనగా పరిచారకులను
విడచి యంతఃపురప్రవేశమైన రాజువలె, ప్రజుడనే నామముచేత
హృదయస్థాన మందున్న యనాహత సింహాసనాసీనుడై
నిశ్చలచిత్తముగానుండుట.

ప్ర॥ స్వామీ! నాడులు మూడనెదరు. వాటి సవిస్తా
రము ఆనతిండు.

ఉ॥ కురా! ఇడాపింగళ సుషుమ్నలు.

ఇడయనగా దక్షిణభాగము, సూర్యనాడి గంగయను
పేరుచేత హకారరూపమున తపినీ, తాపినీ, ధూమా, మరీచి,
జ్వాలినీ, రుచి, సుషుమ్నా, భోగదా, విశ్వా, భోధినీ, దారుణీ,
క్షమ యను పన్నెండునామములచే పన్నెండుఅంగుళములు
వెలుపలికివచ్చి, నాలుగుతగ్గి, యెనిమిదింటిని లోపలికి తీసుకొను
చుండును. పింగళయనగా ఎడమభాగము, ఉత్తరదిక్కు చంద్ర
కళ, యమునావేగము, సకారాక్షర రూపమున అమృతా,
మానదా, పోషా, తుష్టే, పుష్టి, రతి, ధృతి, శశిని, చంద్రికా,
కాంత, జీవోచ్ఛ్వా, స్త్రీప్రీతి, రంగదా, పూర్ణా, అపూర్ణా,
అమృతదాయినీ యనుపదహారునామములచే పదహారు అంగు
ళముల వెలుపలిసంచారముచేసి ఆరింటవదలి పదింటిలోపలి
తీసుకొనుచుండును. ఈరెంటిని కూర్చినదే సోహమనిపలు

ప్రశ్నోత్తర ప్రకరణము

కును. సుషుమ్నయనగా పశ్చిమదిక్కు, మధ్యభాగము అగ్ని కళ, ఐక్యస్థానము యీమూటి ఐక్యరూపమే “హంస” యన బడును. దీనికాంతులేవియన ధూమార్చి, రుష్ణా, జ్వాలినీ, జ్వాలినీ, విస్ఫులింగినీ, సుప్రీ, స్వరూపా, కపిలా, హవ్య, కవ్య, యనుపదికాంతులచే సహస్రారమున ప్రకాశిస్తూ యుండును.

ప్ర॥ స్థానములు మూడందు రేవియో శేలవిండు.

ఉ॥ హృదయ, కంఠ, భూమధ్యములు.

ప్ర॥ అండములు మూడందు రేవ్వి?

ఉ॥ అండము, పిండము, బ్రహ్మాండము.

ప్ర॥ త్రిమూర్తులనగా నెవరు?

ఉ॥ బ్రహ్మ, విష్ణువు, రుద్రుడు.

ప్ర॥ గుణములుమూడు ఏవి?

ఉ॥ సత్వగుణము, రజోగుణము, తమోగుణము.

ప్ర॥ నాన్నగారూ! కోశములై దందురు, వాటినవిస్తరము శేలవిండు.

ఉ॥ అన్నమయ, ప్రాణమయ, మనోమయ, విజ్ఞానమయ, ఆనందమయములు. అన్నమయమనగా అన్నముతో వృద్ధిబొందుచూ యిరువైఅయిదు యింద్రియములచే, యేకీభవించి ఉన్నకాలము వృద్ధిక్షీణములుకలిగి అవయవాకారముతో కనుపిస్తూ అహంకారముతోగూడి ఉన్న స్థూల

శరీరము. పాణిమయమనగా జ్ఞాతపంచపాణివాయువులతో
గూడిన సమయమని తెలిసేది. మనోమయమనగా మనస్సు
కశ్చేంద్రియములతోగూడి స్వప్నవ్యవహారము చేయుసమయ
మని తెలుసుకొనవలెను. విజ్ఞానమయమనగా బుద్ధిజ్ఞానేంద్రి
యములతోగలసి జ్ఞానకర్మలుచేయుసమయమని తెలుసుకునేది.
అనందమయమనగా చిత్తము జ్ఞాతతో యేకీభవించి తన్మరచి
యుండుట.

పాణి మలములు అయిదందు రేవియో శైలవుండు.

ఉ॥ అణ్వామల, మాయామల, కార్మికమల, తిరోధాన
మల, మాయేయ మలములు. అణ్వామలమనగా ఆత్మజ్ఞానము
తనకు అప్పుడప్పుడు తోచినను దానిని మరుగుపరచునది
యని గ్రహించవలెను. మాయామలమనగా బ్రహ్మజ్ఞానమును
యేకాలమునందును తలచనివ్వనిది. కార్మికము అనగా జ్ఞాన
కాస్త్రములయందులి తాత్పర్యములను గురుస్వాములవారు
బోధించుతీరి దానియందు బుద్ధిచొరనివ్వనిది. మాయేయము
అనగా మహార్యములయందు మనస్సును బొందుపరచునది.
తిరోధానమనగా నిత్యమై నిర్మలమై ప్రకాశించు పరబ్రహ్మ
మందు అనిత్యబుద్ధిని గలిగించి యాపరబ్రహ్మనుభవముకన్న
వేరుగా దేవతలు, మంత్రములు, మతములు యున్నవని
అనియే నిత్యములని నిర్మలములని బుద్ధిపుట్టించి జననమరణ
ప్రవాహములను బడదోయునది. గనుక, ఓయి కుర్రా!
సూర్యుని కాచ్ఛాదనగా ఆపరింపబడిన మేఘములు వాయువు

ప్రశ్నోత్తర ప్రకరణము

చేత నశించినట్లు, ఆత్మకు అడ్డమైన మలపంచకమునున్నా గురుబోధచే నశింపబడును గనుక ఆచార్యానుగ్రహము నొందుట ఉత్తమము.

ప్ర॥ అయ్యా ! సూచనకాలమందు దీక్షాత్రయమును తెలియవలెనని శెలవిచ్చినారుగదా! అవి యేవి ?

ఉ॥ శిష్యోత్తమా ! స్వస్తికారోహణ, స్పర్శదీక్ష, వేదదీక్షయని. వీనిలో స్వస్తికారోహణమనగా శిష్యుని సిద్ధాసనమందు గూర్చుండనియమించుట. స్పర్శదీక్షయనగా శిష్యుని ముఖమందుండు పూర్వపువ్వాల్లుతుడిచి, తాను విభూతిచే వేరొకవ్వాల్లువ్రాసి, శిరస్సున జననభయరహితుడవు గమ్మని తనహస్తము వాని మస్తకమందుజేర్చి అభయవరంబిచ్చుట. వేదదీక్షయనగా మహావాక్యోపదేశమొసగి శృతి, స్మృతి, ఉపనిషదర్థములను బోధించి నీవున్నా నీచేత వేరుగా భావించబడుచుండెడు సమస్తమున్నా బ్రహ్మస్వరూపమేకాని తదితర పదార్థమేమియు లేదని దృఢముగా బోధించుట.

అని తెల్పగా తెలుసుకొన్నవాడై సద్గురునకు అనేకప్రదక్షిణసాష్టాంగనమస్కారములొనర్చి మరియు శిష్యుండిట్లనియె.

ప్ర॥ అయ్యా, గురురాయా ! ప్రసాదతీర్థములు త్రివిధములనగా వినియుందు. వాటి బాహ్యంతరముల లక్ష్యముల దయచేయుడు.

ఉ॥ శిష్యులీలకా ! సావధానముగా నాకర్ణింపుము. అభ్యాసకాలమందు చిత్రాన్నఫల మధుతీర్థములని దెలియుము.

ఆ రూఢకాలమునకు గురుడు తనకుచ్చివ్వమైన దేహేంద్రియ ప్రపంచసృష్టియంతయు ననుభవింపజేసి భ్రాంతివదల్చుటయే ప్రసాదము. తీర్థమనగా సర్వం సమరసానుభవునిగాజేసి సర్వప్రబుద్ధిసిరతయే గురుపాదోదకంపీత్వా అన్నందుకు సమాన దళపద్మమున గురుమూర్తి నివాసముగనుక వారి పదములయనగా హం క్షం యనునవి. తీర్థమనగా యీ రెండక్షరముల మీదుగా స్రవిస్తూయున్న ఆకాశధారను దెలసి గ్రహింప నిరంతర పానారూఢచిత్తుడై సదా యానందించుట.

ప్ర॥ గురురాయా కర్తలు ఐదుగు రెవ్వరో వామూలము చెప్పుడు.

ఉ॥ శిష్యా! బ్రహ్మ, విష్ణు, రుద్ర, ఈశ్వర, సదాశివ లనిదెలియుము.

ప్ర॥ శక్తులు అయిదేవి స్వామి?

ఉ॥ ఆదిశక్తి, జ్ఞానశక్తి, క్రియాశక్తి, యిచ్ఛాశక్తి పరాశక్తులు.

ప్ర॥ ముఖములు అయిదేవియో శేలవీయుడు.

ఉ॥ సద్యోజాత, వామదేవ, అఘోర, తత్పురుష యీశానముఖములు.

ప్ర॥ అయ్యా! ముద్రలు అయిదేవియో కృపజేయుడు.

ఉ॥ ఓ వత్సా! భూచరి, భేచరి, మధ్యమ, షణ్ముఖ శాంభవి యనునవి.

ప్రశ్నోత్తర ప్రకరణము

ప్ర॥ వీటి లక్ష్యానుసంధానము విశదముగా దయ
సేయుడు.

ఉ॥ ఓ మేధావీ ! భూచరిచూపు యెట్లనగా, గడ్డము
రొమ్మునాననట్లు ముఖమువంచి నేత్రద్వయముచే నాసికా
గ్రమున తప్పక చూచుట. భేచరియనగా ముఖముపైకెత్తి
నేత్రములచేత ఆకాశమును తప్పక చూచుట. మధ్యమ
యనగా నేత్రములు సగముమూసి చూపు చెదరనీయక
నాసికామధ్యమున నిరీక్షించుట. షణ్ముఖయనగా చక్షు
ద్వయ, కర్ణద్వయ, నాసికాద్వయములను కర్ణములను అంగుళ
ములచేతను తర్జనిమధ్యములచేత చక్షుద్వయమును అనామిక
కనిష్ఠములచే నాసాపుటములున్నూ మూసి చూచునది.
శాంభవియనగా కనులను బాగావిచ్చి కాటుకపక్షుల నొక
టిగాజేసి భూమధ్యమున తప్పకనిరీక్షించునదియని దెలియుము.

ప్ర॥ నాయనగారూ ! యీముద్రలవలన మోక్షసా
మ్రాజ్య మబ్బునా?

ఉ॥ ఓయీగుణశాలీ! యీ ముద్రాభ్యాసము వలన
అహంకారాది దుర్గుణ సముదాయముల దర్పము లణగి మనస్సు
వికారగుణములను తొలగబెట్టి నిర్మలముగా జేయుటయేగాక
మనసు తనకు స్వాధీనమై చాంచల్యాది వికారముల విడచి
సన్మార్గావరోధము చేయక జ్ఞానమార్గములయందిష్టముగల
దియై ప్రపంచ వాసనలకు చొరకయుండు టేమహాఫలితమని
పెద్దలు దీనిని ప్రకాశముగా పనిచేయుదురు.

ప్ర॥ అయ్యా గురునాథా ! సాంఖ్యమనగా నేదియె
యానతిచ్చి రక్షింపుడు.

ఉ॥ బుద్ధిశాలీ ! సాంఖ్యమనగా యాత్మానాత్మ పరి
రణ తెలియగలందుకై నిరాకార నిర్గుణ పరబ్రహ్మమం
యీ జగత్సృష్టి యెద్విధముగా గలిగెనో యది సద్గురురాయ
కృపకు పాత్రులై వారి అనుగ్రహ మూలముగా ప్రపం
సృష్టికి మూలమైన పరమాత్మ యెక్క స్థితిన్నీ మాయ
త్రయము వలన గలిగిన సృష్టి స్థితి సంహారముల మూలప
తెలిసిన యడల “బ్రహ్మసత్యం జగన్మిథ్య” యను శృతికిప్రతి
క్షముగా లక్షణ లక్ష్యముల యందు విచారించగా సర్వ
ఖల్విదంబ్రహ్మ యనే స్థిరత్వము గలిగించి సమరసబుద్ధిని క
గించి నిర్విచారుని జేయును.

ప్ర॥ మోక్షప్రదాతయై వెల్లుగుదురాయా! షట్కమ
ములు యీ దేహమందున్నవియని వాటియందు అధిదేహ
ఆద్యాక్షర జీవాక్షరములతో సహా యున్నవని కొందరివల
వినియుందు. వాటినిజస్థితిని బోధించి నన్ను రక్షించగల కర్త
మీరేయని ప్రార్థించెద.

ఉ॥ ఓగుణశాలీ! ఏకాగ్ర బుద్ధిచే యాలించి చూ
గ్రహించి యానందించుము. ఆధార, స్వాధిష్ఠాన, మణిపూరణ
అనాహత, విశుద్ధ, ఆజ్ఞాచక్రములు ఇవియే షట్కమలములు

ప్ర॥ వీట్లస్తానములు దయచేయుడు.

ప్రశ్నోత్తర ప్రకరణము

9/279
5595

ఉ॥ వరుసగా పాయు, గుహ్య, నాభి, హృదయ, కంఠ, భ్రూమధ్యములు.

ప్ర॥ అధిదేవత లెవ్వయో శెలవిండు.

ఉ॥ వినాయక, బ్రహ్మ, విష్ణు, రుద్ర, జీవ, పరమాత్మలు.

ప్ర॥ అక్షర బీజములు శెలవీయుము.

ఉ॥ ఓం న మ శి వ య, యీ ఆరుబీజములు.

ప్ర॥ దళాక్షరములేవియో శెలవిండు.

ఉ॥ ౧ వ శ ష స ౨ బ భ మ య ర ల ౩ డ ఢ ణ త థ ద ధ న ప ఫ ర క ఖ గ ఘ జ చ ఛ జ ఝ ఞ ట ఠ గౌ అ ఆ ఇ ఈ ఉ ఊ ఋ ౠ ఌ ౡ ఔ అం అః ఓ హం క్షం

ప్ర॥ హంసలెక్కడెన్నియో దయచేసి రక్షింపుడు.

ఉ॥ ౧. ౬౦౦॥ ౨. ౬౦౦౦॥ ౩. ౬౦౦౦॥ ౪. ౬౦౦౦॥ ౫. ౧౦౦౦॥ ౬. ౧౦౦౦॥ మొత్తము షట్కమలములయందున్న హంసలు ౨౦౬౦౦. ఇక సహస్రారమును పేరుచేత సప్తకమలముండును. దానిస్థితినిజెప్పి చూపించెద చక్కగావిచారించుము.

ప్ర॥ అయ్యా, సవిస్తరముగా దయచేసి రక్షింపుడు.

ఉ॥ ఆజ్ఞాచక్రమును కమలమునకు పైన సహస్రారమును పేరుచే ప్రకాశించుచుండును. దానినే కొందరార్యులు అష్టదళ పద్మమని చెప్పుదురు. ఎట్లనగా యెనిమిది పెద్దరేకులుగల దియై రేకు ఒకటింటికీ లోనభాగమున ౧౨ర చిన్న రేకులు తర

గతులుగా చేమంతిరేకులుమాదిరిగా యుండును. ఇది నుష
 మా గ్రామునయుండును. దీనికధిపతి గురుమూర్తియే. (రాం
 బీజముండును. ఇక్కడ ౧౦౦౦ హంసాజపగాయత్రి సమర్పిం
 బడును. మొత్తము సప్తకమలములందును ౨౧౬౦౦ హంస
 జపమునడచును. సనాసాగ్రమే ఆధారకమలము. ఊర్ధ్వముగ
 నుండి అరటి మొగ్గవలె అధోముఖేక్షణము గలదియైయుండును
 దీని మధ్యభాగమున పరమాత్మ జ్యోతిరాకారముగ ప్రక
 శించుచుండును. ఇదియే ఆత్మజ్యోతియనియు ఆపోజ్యోతియనియ
 అనేక పేర్ల చే ఒప్పించుండును. ఇది బాహ్యమునకు రేకులుఅనగ
 ఓష్టములు౨, నాసికములు౨, శ్రోత్రములు౨, నేత్రములు
 ౨న్నాగలసి అష్టదశ పద్మముగా గనుపడును. దీనిపైని మధ్య
 నున్నా జ్యోతియనేహంస ఒక్కొక్క రేకుమీద వ్రాలినపుడ
 ఒక్కొక్క వృత్తిపుట్టును. ఇందుకు శృతి॥ పూర్వనశేషుణ్యబుద్ధి
 ఆగ్నేయే త్సుత్పిపాసః దక్షిణాయాం పాపచింత నైర్మత్యా
 పరదోషారోపణబుద్ధి పశ్చిమాయాం సుషుప్తి వాయువ్యా
 చలనబుద్ధి ఉత్తరే ధర్మచింత ఈశాన్యాం వైరాగ్యం క్ష
 కాయాం తురేయం ఊర్ధ్వముఖే పరమార్థం.

ప్ర॥ అయ్యా గురువర్యా ! జీవుడనేవాడు ఎటుల నుద్ధ
 వించెనో ఉద్భవస్థాన మెయ్యదియో ఈ శరీరమందు త్రిస్థానమ
 లెవ్వియో శేలవిండు.

ఉ॥ శిష్యా ! వెనుకజెప్పిన వృత్తులన్నియు నాత్మగాదు
 ఇందుకు శృతి॥ అసంగోహ్యాయమాత్మ అజరోవిచికిత్సః. అట్ల

ప్రశ్నోత్తర ప్రకరణము

ములో నొకవస్తువు ప్రతిబింబించినట్లు సచ్చిదానందరూప మంతఃకరణయందు ప్రతిబింబించును. ఇందుకు ప్రమాణము॥ నిశ్చిద్రేదర్పణేభాతి వస్తుగర్భం వియద్భృహత్. సచ్చిదా నందరూపమైన బ్రహ్మము అంతఃకరణాదులతో కలసిన దని కొందరి మతము. ప్రతిబింబించిన దన్నమతమే శంకరా చార్యులవారు ఒప్పుకున్నది. ఎందుచేతననగా కలిసి పోయినయెడల విషయము లేకపోయినప్పుడు ఆత్మకూడా లేకపోవచ్చును, గనుక కలియలేదు. అంతఃకరణ శుద్ధసత్వ ప్రధానమైనది గనుక దానియందు పరబ్రహ్మము ప్రతిబిం బించినదని చెప్పినదియే అనుభవమునకు సరిగానున్నది. స్వచ్ఛ మైన పదార్థమునొద్ద ఏ వస్తువునుంచితే ఆ వస్తువు ఆ పదార్థ ములో కలసినట్లుగపడునేకాని కలియదు. ఈ అంతఃకరణ ప్రతిబింబున కీ అవిద్యావరణచేత జీవుడనేపేరుచేత శరీరమందు ప్రకాశించును. ఇతనే జాగ్రదవస్థయందు నేత్ర మధ్యస్థాన ముననుండి విశ్వుడనే పేరుచేత సమస్త వ్యాపారములును జేయించుచుండును. ఇతనే స్వప్నావస్థయందు కంఠస్థానముం దుండి తైజశుడనే పేరుచేత యింద్రియములచేత కూడుకొని స్వప్న వృత్తాంతములు జరుపుచుండును. ఇతనే హృత్పద్మ మున స్థానముగానుండి ప్రాజ్ఞుడనే పేరుచేతను సుషుప్తి అనుభ వించును. ఇతనే నాభికమలమందు నివసించి పారమార్థికుడనే పేరుచేత తుర్యానందమును బొందును. ఇతనే స్వాధిష్ఠాన కమలనివాసియై పరమాత్మయనే పేరుచేత తుర్యాతీతమనే

మహదానందానుభవుడై తిరిగి హంసస్వరూపుడై జాగ్రతన
కలిగించుతూయుండును. ఇతనే త్వం పదవాచ్యుడు.

ప్ర॥ అయ్యా గురురాయా! తత్పద వాచ్యుడైన
ఈశ్వరునకు జననస్థానమెయ్యదియో అవస్థాభేదము లేయ్య
వియో నామభేదములేవియో యీ రెంటి కైక్య మెక్కడనో
శేలవిండు.

ఉ॥ శిష్యులీలకా! ఏకాగ్రచిత్తుండవై వినుము. ఈశ్వ
రుడు శుద్ధసత్త్వప్రధానమైన మాయయందు ప్రతిబింబించిన యీ
పరమాత్మకే ఈశ్వరుడనేవేరు. ఇతనికి అయిదవస్థలుగలవు.
ఈ అయిదిటియందు నామభేదములేవియన విరాట్టని, హిరణ్య
గర్భుడని, అవ్యాకృతుడని, అంతర్యామియని, పరమాత్మయని
నామములు. వీ రిద్దరికిని అయిదవ యవస్థయందు ఒకేనామమై
యున్నది. ఇదియే అసిపదమునకు లక్ష్యార్థము.

శిష్యవరా! ఇదియ పరమ రహస్యము. సందేహ
ముంచకుము. సాదృశ్యముగా పూర్వార్థ సమ్మతములు
కొన్నిటి బోధింతు, విమలాత్ముండ వై విని మది చెదరనీయక
కుదురుపరచి ఆనందింపుము.

సాంఖ్య ప్రకరణము

జ గ జ్ఞీ వే శ్వ రో త్స త్తి

శృతి॥ అజామేకం లోహితశుక్లకృష్ణాం బహ్వం.
ప్రజాంజనయంత్రీ సమాపామ్ అజో హ్యేకో జపమాణోను-
శ్చేతే జహత్యేనాం భుక్తభోగామజోన్యః.

తా॥ బ్రహ్మసన్నిధిని సత్వరజస్తమోగుణాత్మకమై,
తమోరూపమై, జడమై అనాదియగు మూలప్రకృతి మృగ-
తృప్తికవలె ఉన్నదై లేసిదై కానిదై తోచుచుండును.

శృతి॥ జీవేశవభాసేనకరోతి మాయాచావిద్యాచస్వయ-
మేవభవతి.

తా॥ ఆమూలప్రకృతి శుద్ధసత్వప్రధానయై మాయ-
యని, మలినసత్వప్రధానయై అవిద్యయని రెండుతెరగు-
లాయెను. అందుమాయాసంబంధమువలన అట్టి శుద్ధచిద్రూప-
పరబ్రహ్మము సర్వశక్తియుక్తుండై సర్వనియంత సర్వగుణ-
పూర్ణుండై అచింత్యమహిమాన్వితుండై, ఈశ్వరుండన బరగు.

శృతి॥ తత్సృష్ట్యాత దేవానుప్రవిశత్.

తా॥ ఆ యీశ్వరతత్వసహితయైన మాయవలన అగ్ని-
తప్తంబైన లోహము శృంఖలాది వస్తుజాతములేర్పడినట్లు,
సూక్ష్మభూత తన్మాత్రలింగాదులున్న, పృథివ్యాదిభూతంబు.

లున్నూ, భౌతికంబులగు స్థూలదేహాదులున్నూ, తృణ, గుల్మ, గిరి, నద, నదీ, సముద్రాదులునగు భోగభోగాయతన రూఢి చరాచరవస్తుపరిపూర్ణ చతుర్దశభువనభరితంబగు బ్రహ్మాండంబుద్భవితై.

శృతి॥ ఆశోచయాశోచతి ముహూర్తమానః.

తా॥ ఆబ్రహ్మాండమందు ఈశ్వరుడు లింగదేహంబుల ప్రవేశించి, జీవుండై అవిద్యావరణంబున భోగాయతనంబులైన స్థూలదేహంబులనుండి భోగ్యరూపంబులగు సమస్తచరాచరవస్తుజాతంబు లనుభవింపుచు అవిద్యావశుండై స్వస్వరూపంబుమరచి, విషయాసక్తుండై జననమరణప్రవాహరూపంబగు సంసారకూపంబునంబడి వెడలనేరక చచ్చుచు పుట్టుచు, కడగానక స్వర్గనరకాది సుఖదుఃఖము లనుభవింపుచూ చిక్కుపడియుండును.

ఇందుకు వినరణము:—

మొదట సజాతీయ విజాతీయ స్వగతభేదశూన్యమగు నిర్గుణపరబ్రహ్మంబుగలదు. దానియందు చంద్రుని యందలి చంద్రికవలె యెడబాటులేక, యెల్లప్పుడు కూడియుండి ఆపరబ్రహ్మమునందు వ్యాపించి పరబ్రహ్మశక్తియొకటి ప్రకాశించుచుండును. అదే మూలప్రకృతి, మహాత్రిపురసుందరి. ఆమూలప్రకృతి అమలసత్వప్రధాన, మలినసత్వప్రధాన అనెడి రెండు రూపములుగలది. దీనిలో అమలసత్వప్రధాన బ్రహ్మజ్ఞానమును,

మలినసత్వప్రధాన లోకవ్యవహారజ్ఞానమును గలిగించును. ఈ రెంటిలో మలినసత్వప్రధాన సత్వగుణము, రజోగుణము, తమోగుణము అనెడు మూడుగుణములుగలది. వీనిలో సత్వగుణము తెలుపురంగును ఉత్తమమును మాయయను పేరుగలది యగును. దీనియందు ప్రతిఫలించిన బ్రహ్మచ్ఛాయయే ఈశ్వరుడు. ఆ ఈశ్వరునకు యీమాయయే కారణశరీరమును సుషుప్త్యవస్థయును ఆనందమయకోశమును అగును. ఈ మాయోపాధిని బొందిన ఈశ్వరునకు అవ్యాకృతుడని అంతర్యామియని పేర్లు. ఈ ఈశ్వరుని రాజసాహంకారమే బ్రహ్మయును, సాత్వికాహంకారమే విష్ణువును, తామసాహంకారమే రుద్రుడును, త్రిగుణసామ్యమే ఈశ్వరుడును, శుద్ధసాత్వికాహంకారమే సదాశివుడును అగును.

రజోగుణము యెర్రనిరంగును మధ్యమమును అవిద్యయును పేరుగలదియగును. దీనియందు ప్రతిఫలించిన పరబ్రహ్మచ్ఛాయ ఈ అవిద్యచేత ఖండఖండములై కంసాలవాని మైనపువుండలోని బంగారపు లేశములవలె నానావిధ జీవులగును. ఈ జీవులకు ఈ అవిద్యయే కారణశరీరమును సుషుప్త్యవస్థయును ఆనందమయకోశమును అగును. ఈ అవిద్యోపాధిగల జీవునకు ప్రాజ్ఞుడని పారమార్థికుడని పేరు. త్రిగుణములలో దేనియందును పరబ్రహ్మము ప్రతిఫలించనప్పుడు నిమిత్తకారణమగును. ఈ జీవేశ్వరులకు భోగసాధనములై న స్థూల

నూత్నదేహములను కల్పింపదలంచి పరమాత్మ తమోగుణమును వీక్షించెను.

తమోగుణము నల్లనిరంగును అధమమును ఆవరణశక్తియును అగును. దీనియందు ప్రతిఫలించిన పరబ్రహ్మచ్ఛాయయే విక్షేపశక్తియగును. ఈ విక్షేపశక్తియే శబలబ్రహ్మ.

దీనివలన శబ్దగుణముగల ఆకాశముదయించెను. ఇది పరాశక్తియును అనుగ్రహకృత్యమును ఈశానముఖమున్నా శాంత్యాతీత కలయున్నా (య) కారమును గుండ్రని రూపమును పసుపురంగుకలదిగా నుండును. దీని కధిదేవత సదాశివుడు.

దీనివలన గలగల శబ్దము అనుష్ఠాశీతస్పర్శము అనెడు రెండు గుణములుగల వాయువు యుదయించెను. ఈ వాయువు ఆదిశక్తియు తిరోధానకృత్యమును తత్పురుష ముఖమును శాంతికళయును (వ) కారమును షట్కోణాకృతియును రూపరహిత స్పర్శగుణమును ఆకుపచ్చని రంగునుగలది. దీని కధిదేవత ఈశ్వరుడు.

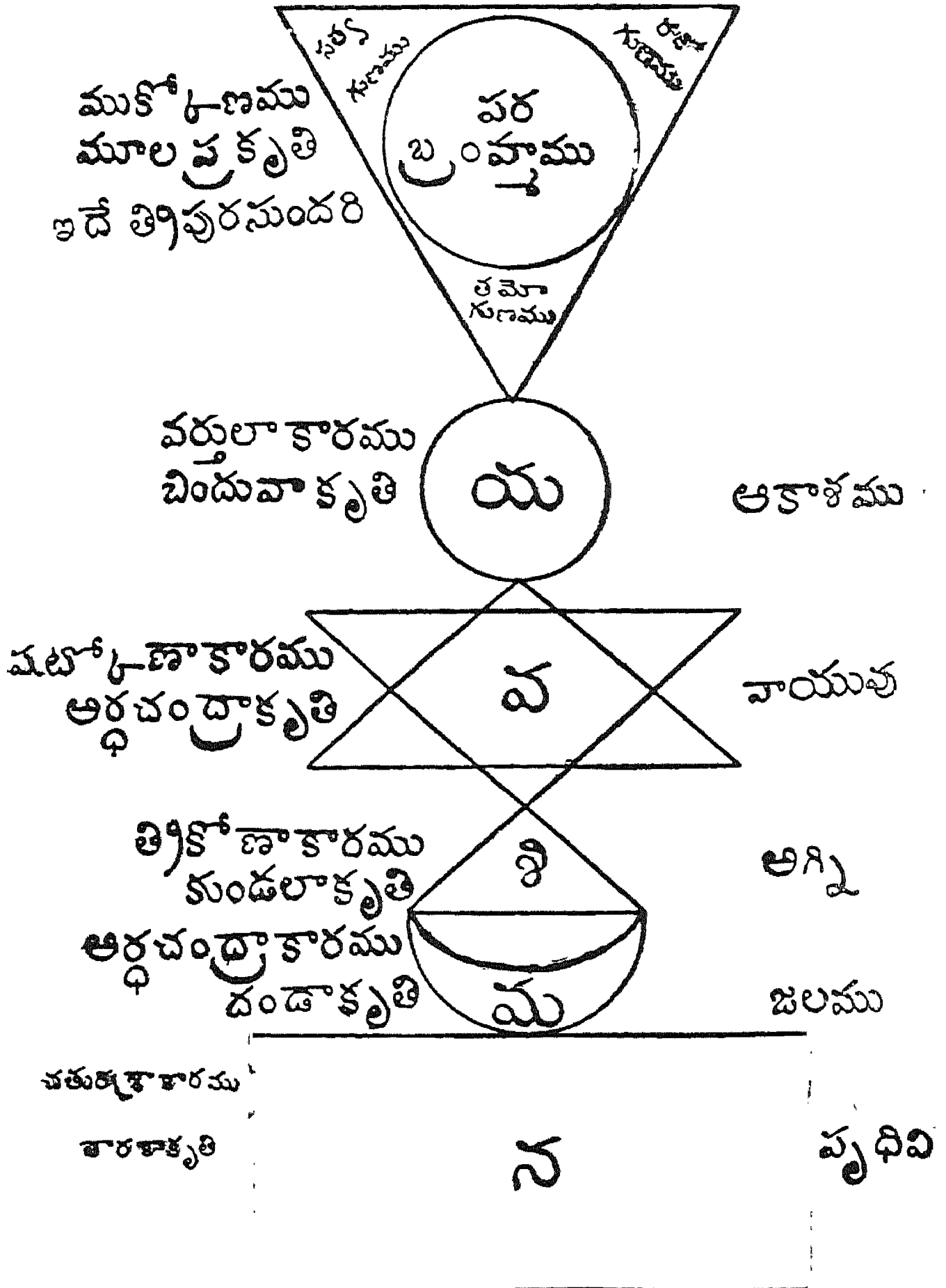
దీనివలన భగభగయను శబ్దము ఉష్ణస్పర్శము ఎర్రని రూపము అనెడు మూడుగుణములుగల అగ్నిజనించెను ఈ అగ్నికీయాశక్తియును సంహారకృత్యమును అఘోరముఖమును విద్యాకలయును (శి) కారమును ముమ్మాలరూపమును గలది. దీని కధిదేవత రుద్రుడు.

దీనివలన బుడబుడశబ్దమును, శీతస్పర్శమును శ్వేతరూపమును మధురరసమును అనెడు నాలుగు గుణములుగల జలము పుట్టెను. ఈజలము జ్ఞానశక్తియును, స్థితికృత్యమును, వామదేవముఖమును ప్రతిష్ఠాకలయును (మ) వర్ణమును అర్థచంద్రాకారమునుగలది. దీని కధిదేవత విష్ణువు.

దీనివల్ల కటకటశబ్దమును, కఠినస్పర్శమును, రక్తరూపమును, ఉష్ణమొదలగురసములును, గంధగుణమును అను అయిదు గుణములుగల పృథివి పుట్టెను. ఈపృథివి ఇచ్ఛాశక్తియును, సృష్టికృత్యమును, సద్యోజాతముఖమును, నివృత్తికళయును, (న) కారమును చతురశ్రమైన రూపమును వేడిచల్లనాగానట్టి స్పర్శమును చిత్రవర్ణమునుగలది. దీనికధిదేవత బ్రహ్మ.

ఈప్రకారముగాగల్గిన పంచభూతములయందును తొలుత జెప్పిన మలిన సత్వ ప్రధానయగు మూలప్రకృతియొక్క మూడుగుణములతోచేరి సత్వసూక్ష్మ, రజస్సూక్ష్మ, తమస్సూలభూతములని మూడువిధములగును. వీనిలో సత్వ రజస్సూక్ష్మ పంచభూతములు అపంచీకృతములై సూక్ష్మశరీరమునకు కారణములగును. తమ స్థూలభూతములు పంచీకృతములై స్థూలశరీరమునకు కారణమగును.

జీవేశ్వర జగదుత్పత్తి చక్రము

సూక్ష్మ శరీర పరికరణ చక్రము

అపరిచిత సూక్ష్మభూత ములు.	ఆకాశము	వాయువు	అగ్ని	జలము	పృథివి	సత్వరజ సూక్ష్మభూత ములు.	సత్వరజ
సత్వసమిష్టి సూక్ష్మభూత ములు.	మనస్సు చంద్రుడు		బుద్ధి బ్రహ్మస్పతి			అంతఃకరణములు అధిదేవతలు.	అంతఃకరణములు అధిదేవతలు.
సత్వప్రమి సూక్ష్మభూతములు.	శ్లోత్రము దిక్కులు	త్వక్కు వాయువు	చక్షువు సూర్యుడు	జిహ్వ వరుణుడు	గ్రూణము అశ్వినులు	జ్ఞానేంద్రియములు అధిదేవతలు.	జ్ఞానేంద్రియములు అధిదేవతలు.
రజస్సమిష్టి సూక్ష్మభూతములు.	సమానము జయుడు	వ్యానము విశ్వరూపి	ఉదానము అజుడు	పాణి విశిష్టుడు	అపానము విశ్వకర్త	పంచవాయువు అధిదేవతలు.	పంచవాయువు అధిదేవతలు.
రజోప్రమి సూక్ష్మభూతములు.	వాక్కు అగ్ని	పాణి ఇంద్రుడు	పాదము ఉపేంద్రుడు	గుహ్యము బ్రహ్మ	పాయువు మృత్యువు	కర్మేంద్రియములు అధిదేవతలు.	కర్మేంద్రియములు అధిదేవతలు.

జీవసూక్ష్మ దేహతత్వవిధిదేవతలే, ఈశ్వర సూక్ష్మదేహతత్వములు.

సత్వరజ

సత్వరజ

సూక్ష్మశరీర పంచీకరణ చక్ర విషయము

పంచీకృతములుగాని సత్త్వసూక్ష్మభూతములును రజః
సూక్ష్మభూతములును సమిష్టి, వ్యష్టి భేదంబులచేత సత్త్వసమిష్టి
సూక్ష్మభూతములని సత్త్వవ్యష్టిసూక్ష్మభూతములని రజస్సమిష్టి
సూక్ష్మభూతములని రజోవ్యష్టిసూక్ష్మభూతములనినాలుగువిధ
ములగును. వానియందు సత్త్వసమిష్టి సూక్ష్మభూతములై దును
అంతఃకరణమాయెను. అది లోపలిసంచారము గలదై నప్పుడు
బుద్ధి, వెలుపలిసంచారముకలదై నప్పుడు మనస్సు అని రెండ
విధములగును. సత్త్వవ్యష్టిసూక్ష్మభూతములు శ్రోత్రము,
త్వక్కు, చక్షువు, జిహ్వా, ఘ్రాణము, అనెడు జ్ఞానేంద్రియము
లయ్యెను. రజస్సమిష్టిసూక్ష్మభూతములైదును సమానము,
వ్యాసము, ఉదానము, ప్రాణము, అపానము అనెడు పంచ
ప్రాణవాయువు లయ్యెను. రజోవ్యష్టిసూక్ష్మపంచభూతములు
వాక్కు, పాణి, పాదము, గుహ్యము, పాయువు అనెడికర్మే
ంద్రియములయ్యెను. ఈపదహేడు తత్త్వములతో కూడినది
సూక్ష్మశరీరము. దేనియందుచేరిన ఈశ్వరునకు హిరణ్యగర్భ
డని సూక్తాత్ముడనిపేరు. దేనియందుచేరిన జీవునకు తైజసుడు!
స్వప్నకల్పితుడనిపేరు. ఈజీవేశ్వరులకు యీసూక్ష్మదేవ
మందు స్వప్నావస్థయును ప్రాణమయము మనోమయము
విజ్ఞానమయము అనెడి మూడుకోశములు గల్గియుండును.

సాంఖ్యప్రకరణము

ఎట్లనగా సూక్ష్మదేహవ్యాపారమగు స్వప్నవృత్తాంతమును మెలకువయందు జెప్పుటవలన, సూక్ష్మదేహమందు విజ్ఞానమయకోశముండును; ప్రాణధర్మములైన లేచుట, కూర్చుండుట, ముడుచుట, చాచుట, నడచుట అనెడు అయిదుపనులు అప్పుడుండుటవలన ప్రాణమయకోశముండును; మనోరాజ్యమేలుటవలనమనోమయకోశముండును. మరియునుఅంతఃకరణము ప్రాణాదివాయువులతోగూడిన ప్రాణమయకోశమని మనస్సు కర్మేంద్రియములతోగూడిన మనోమయకోశమని బుద్ధిజ్ఞానేంద్రియములతోగూడిన విజ్ఞానమయకోశమని గ్రహింపవలెను. కొందరు సూక్ష్మదేహమునకు తత్వములు 19 అందురు. మనస్సులో భేదమైన చిత్తమును బుద్ధిభేదమైన అహంకారమును 17 తత్వములలోజేర్ప 19 తత్వములగును. చిత్తాహంకారములు యెట్లుత్పత్తియనిన లోపలిసంచారముగల బుద్ధినిశ్చయవిహీనమైనవృత్తి అహంకారమనియు, బహిష్సంచారముగల మనస్సునస్తువిమర్శనవృత్తియే చిత్తమనియును. ఈచతుర్విధముగా కోచువ్యవహారీకము ఒక అంతఃకరణగానే గ్రహింపబడును.

స్థూ ల ప ం చీ క రణ చక్ర విషయము

శృతి॥ బ్రహ్మణోరవ్యక్తః అవ్యక్తాన్మహతః మహతో
హంకారః అహంకారా త్పంచతన్మాత్రాణి పంచతన్మా
త్రేభ్యోపంచమహాభూతాని పంచమహాభూతేభ్యోఽఖిలంజగత్
ఆత్మనః ఆకాశాస్సంభూతః ఆకాశాద్వాయుః వాయోరగ్నిః
అగ్నేరాపః ఆపఃపృథివీ పృథివ్యామోషథయః ఓషధేభ్యో
రన్నః అన్నాత్పురుషః॥

శ్లో॥ ద్విధావిధాయచైకై కం చతుర్థాప్రథమం పునః
స్వస్వేత రద్వితీయ్యాంశై ర్యోజనాత్పంచ పంచసూ.

శ్లో॥ పంచీకృత మహాభూతా సంభవం కర్మసంచితం
శరీరం సుఖదుఃఖానాం భోగాయతన ముచ్యతే.

పంచీకృతములైన తామస స్థూలభూతము లైదునః
సమష్టి వ్యష్టిభేదములచేత ఒకటొకటి రెండేసిగా పంచబడి
తామస సమిష్టి స్థూలభూతములని తామసవ్యష్టి స్థూలపంచ
భూతములని పదివిధములగు. అందు తామసవ్యష్టి స్థూలపంచ
భూతములు తమతమసమిష్టి భాగములనువిడచి యితర వ్యష్టి
భూతార్థభాగముల ఉపభాగములలో చేరుటకై ఒక టొకటి
నాలుగుగా భాగింపబడి యితర భూతముల వ్యష్టిభాగముల
ఉపభాగములలోచేరి ముందటి తమతమ సమిష్టిభాగములతో
గూడి ౨౪ తత్త్వములగును.

ఈ తత్త్వములు ఒక్కటిగాగూడి అండములును, పిండములును, భూతములును, భువనములును, భోగ్యములును ఆయెను. అండములనగా బ్రహ్మాండ, విష్ణుండ, రుద్రాండ, మహేశ్వరాండ, సదాశివాండ, విరాట్పురుషాండములు. అత్తికాయవలె నుండునది బ్రహ్మాండము; అత్తికాయలు అనేకములుగల అత్తిచెట్టువలెనుండునది విష్ణుండము; అత్తిచెట్లు అనేకములుగల అత్తితోటవలె నుండునది రుద్రాండము; అత్తితోటలు అనేకములుగల గ్రామమువలె నుండునది మహేశ్వరాండము; అట్టి గ్రామములు అనేకములుగల ఒక దేశమువలె నుండునది సదాశివాండము; అట్టి దేశములు అనేకములుగల ప్రపంచమువలె నుండునది విరాట్పురుషాండము. దీనినే మాయాండ మందురు. పిండములనగా అత్తికాయలలో నుండెడి పురుగులును విత్తులునువలెనే బ్రహ్మాండములోనుండెడి చేతనాచేతనరూపములైన సమస్తప్రాణుల శరీరములు. భూతములనగా అండపిండ భువనములకు స్థానములైన ఆకాశాది మహాభూతములు. భువనములనగా పదునాలుగు లోకములు (లేక) భువనార్థమందలి యిన్నూటయిరువదినాల్గు భువనములు. భోగ్యములనగా సకలశరీరధారులకును భోగార్హములైన అన్నాది సమస్త భోగద్రవ్యములు. ఈసర్వమును పంచీకరణమే అగును. దీనియందు వ్యష్టిస్వరూపుడైన ఒకజీవదేహ పంచీకరణ చక్రవిషయము వ్రాయబడినది.

ఈస్థూలశరీరమునుపొందిన సమిష్టస్వరూపుడైన ఈశ్వ

రునకు హిరణ్యగర్భుడనే పేరుపోయి విరాట్టని వై రాజసుడని పేరు. దీనిపొందిన వ్యష్టిస్వరూపుడైన జీవునకు తై జసుడనే పేరు పోయి విశ్వుడని హరికుడని చిదాభాసుడని పేరు. ఈఉభయులకు ఈశరీరమందు జాగ్రదవస్థయు అన్నమయకోశమునూన అగును.

ఓంనమోనమో బ్రహ్మదిభ్యో బ్రహ్మవిద్యాసాంప్రదాయ కర్తృభ్యో నంశఋషిభ్యో మహద్భ్యో నమోగురుభ్యః సర్వోపప్లవరహితః ప్రజ్ఞానఘనః ప్రత్యగర్థో బ్రహ్మైవాహమస్మి శరీర త్రయంనాహమస్మి అవస్థాత్రయంనాహమస్మి సదాశివసచ్చిదానంద నిర్గుణనిరీహ నిష్కళంక నిరుపమ నిరామయ వాసుదేవపరబ్రహ్మైవాహమస్మి. దేవమయమైనదే ఈశరీరము. 'అష్టావచకాః, నవద్వారదేవానాం పురయోధ్యా' అనియున్నది. 'యోవై తాం బ్రహ్మణోవేదా అమృతేనాం వృతాఃపురీ తస్మైబ్రహ్మచ బ్రహ్మచ ఆయుఃకీర్తిః ప్రజాం దధుః' అనియున్నది. శృతి॥ యావతీర్వై దేవతాస్తాస్సర్వా వేదవిధిబ్రాహ్మణేవసంతీః అనియున్నది. 'తస్మాద్బ్రాహ్మణేభ్యో వేదవిద్భ్యో దివేదివేనమస్కుర్యాన్నాస్త్రిలం కీర్తయే దేతయేవ దేవతాఃప్రేణాత్' అనియున్నది. 'యే దేవాదివ్యే కాదశస్తాః పృథివ్యామధ్యైకాదశస్తా పుషదోమహీనై కాదశస్తాస్తే దేవాయజ్ఞ మిమంజుషుధ్యః' ఈప్రకారముగా గుర్తెరిగినవాడే బ్రహ్మవేత్త; వాడే సద్బ్రాహ్మణుడు.

ఆధ్యాత్మికాధిభౌతికాధిదైవికనిర్ణయములు

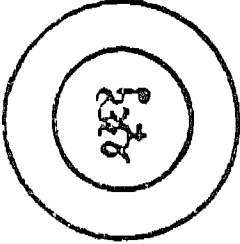
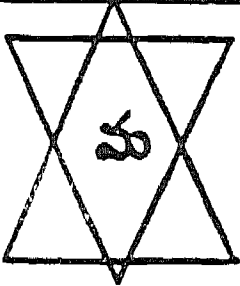
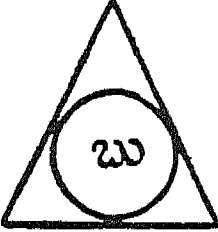
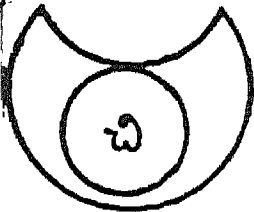

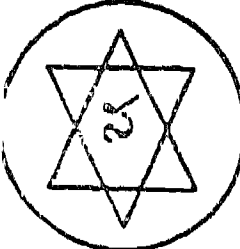
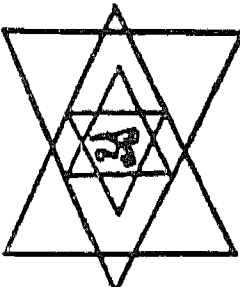
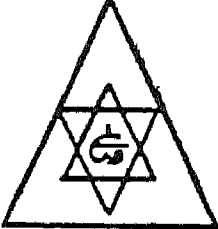
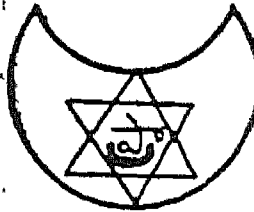
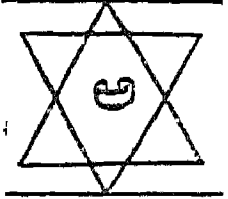
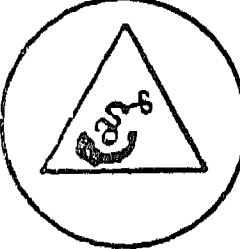
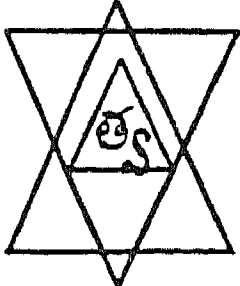
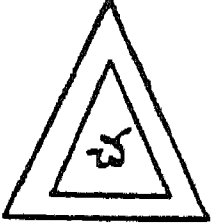
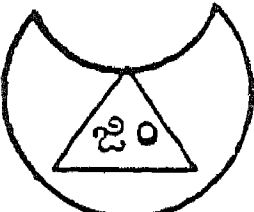

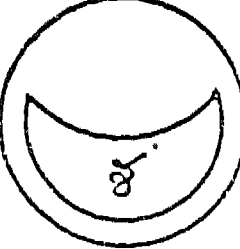
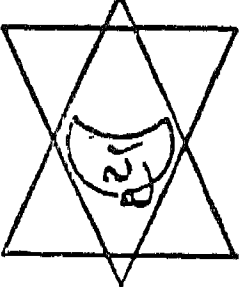
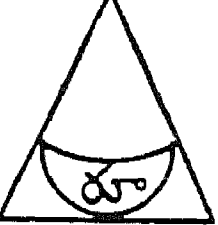
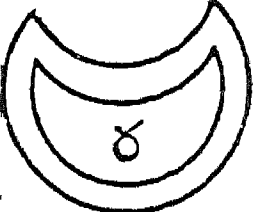

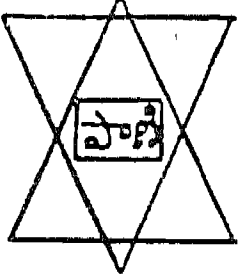
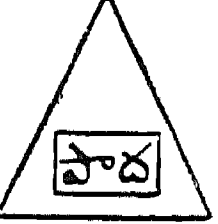
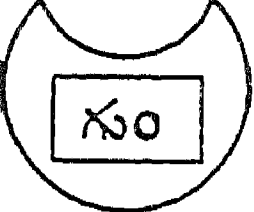
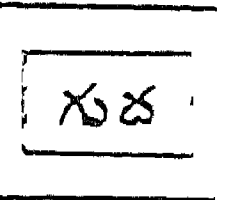
వరుస నెంబరు	ఆధిదేవతలు	ఆధ్యాత్మికములు	ఆధిభౌతికములు
౧	కూటస్థుడు	జాత	జ్ఞేయము
౨	చంద్రుడు	మనస్సు	సంకల్పవికల్పములు
౩	బృహస్పతి	బుద్ధి	నిశ్చయము
౪	క్షేత్రజ్ఞుడు	చిత్తము	చంచలము
౫	రుద్రుడు	అహంకారము	అభిమానము
౬	జయుడు	సమానము	పంచనాదికము
౭	విశ్వయోని	వ్యానవాయువు	పంచీపెట్టుట
౮	అజుడు	ఉదానవాయువు	మ్రింగుట మొదలైనవి
౯	విశిష్టుడు	ప్రాణవాయువు	లోజెలి దిరుగుట
౧౦	విశ్వకర్త	అపానవాయువు	మలమూత్రశుక్రములను జెలికిత్రోయుట
౧౧	దశదిక్కులు	శోత్రము	చతుర్విధశబ్దములు
౧౨	వాయువు	త్వక్కు	పంచవిధస్పర్శములు
౧౩	సూర్యుడు	చక్షువు	దశవిధరూపములు
౧౪	వరుణుడు	జిహ్వా	సప్తవిధగుచులు
౧౫	ఆశ్వినీదేవతలు	ఘ్రాణము	త్రివిధగంధములు
౧౬	సదాశివుడు	శబ్దము	ఏకదేశశబ్దము
౧౭	మహేశ్వరుడు	స్పర్శము	ఏకదేశస్పర్శము
౧౮	రుద్రుడు	రూపము	ఏకదేశరూపము
౧౯	విష్ణువు	రసము	ఏకదేశరసము
౨౦	బ్రహ్మ	గంధము	ఏకదేశగంధము
౨౧	అగ్ని	వాక్కు	త్రివిధవచనములు
౨౨	ఇంద్రుడు	పాణి	దానప్రతిగ్రహము

ఆనందసుధానిధి

౨౩	ఉపేందుడు	పాదము	గమనాగమనము
౨౪	ప్రజాపతి	గుహ్యము	సంయోగానందము
౨౫	మృత్యువు	పాయువు	మలవిసర్జనము
ఇరువదిలియదు	ఈ ౨౫ ఆధిదేవ	ఈ ౨౫ ఆధ్యా	ఈ ౨౫ ఆధి
	తలు కూడినదే,	త్మికములు గూడి	భౌతికములు గూడి
	సువర్ణోక్తం	నదే భువర్ణోక్తం	నదే భూలోక్తం
	దేవతాసంపద	మానుష సంపద	అసురసంపద
	సాత్వికము.	రాజసము.	తామసము.

ఈ మూడున్నూ గాయత్రీ త్రిపాదములుగా తెలుసుకునేది. ఈ ప్రకారముగా ఆపాదతల మస్తకమున్నూ ఆధ్యాత్మిక ఆధి భౌతిక ఆధి దైవికముగా చెప్పినవితప్ప మిగిలిన నఖిశిఖ పర్యంతంబైన శరీరమందు సకల వయవముల యొక్కయు వెంట్రుకలు, నరములు, ఎముకలు, పేగులు, కండలు, నెత్తురు, మెదడు మొదలగువాని యొక్కయు, మనోవృత్తులగు కామము మొదలగు దుర్వృత్తుల సువృత్తుల యొక్కయు భావమును తెలసి ముప్పది ముక్కోటి దేవతామయమైనదే. ఈ శరీరమని తెలుసుకున్న వారే బ్రహ్మవేత్తలు. వారే సద్బ్రాహ్మణులు. ముక్తిగోరినవారు సద్గురురాయుని ద్వారా ఈ సాంఖ్యసూత్రమును చక్కగా విచారిస్తూ సద్గురువులకు చతుర్విధ శుశ్రూషభక్తి సలుపుచూ యేమరుపాటు లేక ఉన్నట్లయినా పూర్ణదీక్షాధికారు లగుదురు.

స్వరూప సంచీకరణ చక్రము

ఆకాశము వాయువు అగ్ని జలము పృథివి

తత్త్వనివేకము

ఆకాశతత్త్వములు.

ఆకాశమందు	అర్థభాగం	మోహము
ఆకాశమందు	వాయువు	లజ్జ
ఆకాశమందు	అగ్ని	భయము
ఆకాశమందు	జలము	సిగ్గు
ఆకాశమందు	పృథివి	ఆశ

వాయుతత్త్వములు.

వాయువుయందు	ఆకాశము	నిలచుట
వాయువుయందు	అర్థభాగం	నడచుట
వాయువుయందు	అగ్ని	ముడుచుట
వాయువుయందు	జలము	ఉండుట
వాయువుయందు	పృథివి	పెరుగుట

అగ్నితత్త్వములు.

అగ్నియందు	ఆకాశము	ఆలస్యము
అగ్నియందు	వాయువు	మైధునము
అగ్నియందు	అర్థభాగం	నిద్ర
అగ్నియందు	జలము	దప్పి
అగ్నియందు	పృథివి	ఆకలి

సాంఖ్య ప్రకరణము

జలతత్త్వములు.

జలమందు	ఆకాశము	శుక్లము
జలమందు	వాయువు	రక్తము
జలమందు	అగ్ని	చెమట
జలమందు	అర్ధభాగం	మూత్రము
జలమందు	పృథివి	మజ్జ

పృథివీతత్త్వములు.

పృథివియందు	ఆకాశము	రోమములు
పృథివియందు	వాయువు	నరములు
పృథివియందు	అగ్ని	చర్మము
పృథివియందు	జలము	మాంసము
పృథివియందు	అర్ధభాగము	అస్థి

2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100
101
102
103
104
105
106
107
108
109
110
111
112
113
114
115
116
117
118
119
120
121
122
123
124
125
126
127
128
129
130
131
132
133
134
135
136
137
138
139
140
141
142
143
144
145
146
147
148
149
150
151
152
153
154
155
156
157
158
159
160
161
162
163
164
165
166
167
168
169
170
171
172
173
174
175
176
177
178
179
180
181
182
183
184
185
186
187
188
189
190
191
192
193
194
195
196
197
198
199
200
201
202
203
204
205
206
207
208
209
210
211
212
213
214
215
216
217
218
219
220
221
222
223
224
225
226
227
228
229
230
231
232
233
234
235
236
237
238
239
240
241
242
243
244
245
246
247
248
249
250
251
252
253
254
255
256
257
258
259
260
261
262
263
264
265
266
267
268
269
270
271
272
273
274
275
276
277
278
279
280
281
282
283
284
285
286
287
288
289
290
291
292
293
294
295
296
297
298
299
300
301
302
303
304
305
306
307
308
309
310
311
312
313
314
315
316
317
318
319
320
321
322
323
324
325
326
327
328
329
330
331
332
333
334
335
336
337
338
339
340
341
342
343
344
345
346
347
348
349
350
351
352
353
354
355
356
357
358
359
360
361
362
363
364
365
366
367
368
369
370
371
372
373
374
375
376
377
378
379
380
381
382
383
384
385
386
387
388
389
390
391
392
393
394
395
396
397
398
399
400
401
402
403
404
405
406
407
408
409
410
411
412
413
414
415
416
417
418
419
420
421
422
423
424
425
426
427
428
429
430
431
432
433
434
435
436
437
438
439
440
441
442
443
444
445
446
447
448
449
450
451
452
453
454
455
456
457
458
459
460
461
462
463
464
465
466
467
468
469
470
471
472
473
474
475
476
477
478
479
480
481
482
483
484
485
486
487
488
489
490
491
492
493
494
495
496
497
498
499
500
501
502
503
504
505
506
507
508
509
510
511
512
513
514
515
516
517
518
519
520
521
522
523
524
525
526
527
528
529
530
531
532
533
534
535
536
537
538
539
540
541
542
543
544
545
546
547
548
549
550
551
552
553
554
555
556
557
558
559
560
561
562
563
564
565
566
567
568
569
570
571
572
573
574
575
576
577
578
579
580
581
582
583
584
585
586
587
588
589
590
591
592
593
594
595
596
597
598
599
600
601
602
603
604
605
606
607
608
609
610
611
612
613
614
615
616
617
618
619
620
621
622
623
624
625
626
627
628
629
630
631
632
633
634
635
636
637
638
639
640
641
642
643
644
645
646
647
648
649
650
651
652
653
654
655
656
657
658
659
660
661
662
663
664
665
666
667
668
669
670
671
672
673
674
675
676
677
678
679
680
681
682
683
684
685
686
687
688
689
690
691
692
693
694
695
696
697
698
699
700
701
702
703
704
705
706
707
708
709
710
711
712
713
714
715
716
717
718
719
720
721
722
723
724
725
726
727
728
729
730
731
732
733
734
735
736
737
738
739
740
741
742
743
744
745
746
747
748
749
750
751
752
753
754
755
756
757
758
759
760
761
762
763
764
765
766
767
768
769
770
771
772
773
774
775
776
777
778
779
780
781
782
783
784
785
786
787
788
789
790
791
792
793
794
795
796
797
798
799
800
801
802
803
804
805
806
807
808
809
810
811
812
813
814
815
816
817
818
819
820
821
822
823
824
825
826
827
828
829
830
831
832
833
834
835
836
837
838
839
840
841

అక్షరము	వాయువు	అగ్ని	జలము	పృథివి	యీ ర్ నూనె	అంతరించి యములు
కూ సమష్టి	న	ని	నై	నె	యీ ర్ నూనె	అంతరించి యములు
చ	త సమష్టి	ట	చ	కు	యీ ర్ నూనె	పౌణ వాయువులు
ఛ	థ	ఠ సమష్టి	ఛ	థి	యీ ర్ నూనె	జ్వాలేంద్రియములు
ఞ	ఢ	ఢ	ఞ సమష్టి	మి	యీ ర్ నూనె	పంచ తస్మాత్రిలు
బ	ద	డు	బె	గ సమష్టి	యీ ర్ నూనె	కర్మేంద్రియములు
యీ ర్ నూనె అక్షరబజతత్వ కదంబము	యీ ర్ నూనె వాయుబీజతత్వ కదంబము	యీ ర్ నూనె అగ్నీబీజతత్వ కదంబము	యీ ర్ నూనె జలబీజతత్వ కదంబము	యీ ర్ నూనె పృథివీబీజపంచకము	యీ ర్ నూనె అక్షరబీజపంచకము	యీ ర్ నూనె సమస్తేంద్రియ పంచకము

అక్షర పంచీకరణ చక్రవిషయము

అ, ఆ, ఏ, క, చ, ట, త, ప, య, ష, ఇవి పదిన్నీ వాయు బీజాక్షరములు.

ఇ, ఈ, , ఐ, ఖ, ఛ, ఠ, థ, ఫ, ర, స, ఇవి పదిన్నీ అగ్ని బీజాక్షరములు.

ఉ, ఊ, ఓ, గ, జ, డ, ద, బ, ల, హ, ఇవి పదిన్నీ భూమి బీజాక్షరములు.

ఋ, ౠ, ఔ, ఘ, ఝ, ఞ, ట, భ, వ, శ, ఇవి పదిన్నీ జల బీజాక్షరములు.

౞, ౟, అం, జ, ఇ, ణ, న, మ, శ, ణః, ఇవి పదిన్నీ గగన బీజాక్షరములు.

వీనిలో అకారాది షోడశస్వరములు జీవాక్షరములును యకారాది దశాక్షరములు ప్రాణమాత్మకాబీజాక్షరములును అగుటచేత వీనిని తోయగా తక్కిన యిరువది అయిదు వర్ణములును ఇరువదిఅయిదు తత్త్వములని సమయవాదులు అందరును నిర్ణయించి యుండుటచేత, వీనికి పంచభూత బీజ ప్రకారముగా పంచీకరణచక్రముపై న వ్రాసియున్నది.

పంచభూతములయందు తోచు అధ్యానములు.

1 పృథ్వికి చతుర్దశభువన నవఖండ కురుక్షేత్ర కుంభ కోణ చిదంబర తిరుణామల కాశీ రామేశ్వర మొదలైన పుణ్యక్షేత్రాదులు అధ్యానము లున్నవి.

2 జలమునకు గంగా యమునా నరస్వతీ కావేరీ తుంగ భద్రా సింధూ కృష్ణా గోదావరి మొదలైన అధ్యాసములున్నవి.

3 అగ్నికి బడబాగ్ని జఠరాగ్ని కోపాగ్ని తాపాగ్ని మూలాగ్ని కామాగ్ని మొదలైన అధ్యాసములున్నవి.

4 వాయువునకు మారుతము ప్రచండ మారుతము తూర్పు దక్షిణ పశ్చిమ ఉత్తరపుగాలి పెద్దగాలి సుడిగాలి మొదలైన అధ్యాసములున్నవి.

5 ఆకాశమునకు అశరీర అవకాశ మథాకాశ ఘటాకాశ జలాకాశ గోపురాకాశ మొదలైన అధ్యాసములున్నవి.

దశవిధవాయువులవివరము

1. వ్యానవాయువు:—ఇది నీలవర్ణము, సలుపు. నాభి స్థానమందుండి ఆపాదమస్తకము నాడులయందు వ్యాపించి అన్నరసము మొదలగు వాటియొక్క సత్త్వవను సమస్తనాడులకు పంచిపెట్టును.

2. సమానవాయువు:—ఇది శుద్ధస్ఫటిక వర్ణము. సర్వ శరీరమందుండి అన్నాదిరసములను సర్వనాడులయందు వ్యాపింపజేయును. దేహమునకు శక్తిని పుష్టిని కలిగించును.

3. ఉదానవాయువు:—ఇది సౌదామినీ వర్ణము. కంఠమందుండి తుమ్మును దగ్గునుపుట్టించును. రుచులు గోరును. అన్నరసం ఆత్మకు పానంచేయును. కలవరించును. కలగనును.

4. ప్రాణవాయువు:—ఇది ఇంద్రనీలవర్ణము. హృదయస్థానమందుండి అంగుష్ఠము మొదలుకొని, వెన్నెముక

మొదటివరకు వ్యాపించి ఉచ్చాస్యన నిశ్వాసములచేత అన్నమును జీర్ణమును జేయించును.

5. అపానవాయువు:—ఇది పసపువర్ణము. గుదస్థానమందుండి మలమూత్రముల విడపించి అధోద్వారమును బంధించి అన్నరసమున వ్యాపించి సకలరోమ నాడులయందును వ్యాపింపజేయును.

6. నాగవాయువు:—ఇది పీతవర్ణము. రోమనాడులయందుండును. చలనములేక గీతరాగాదులను జేయించును.

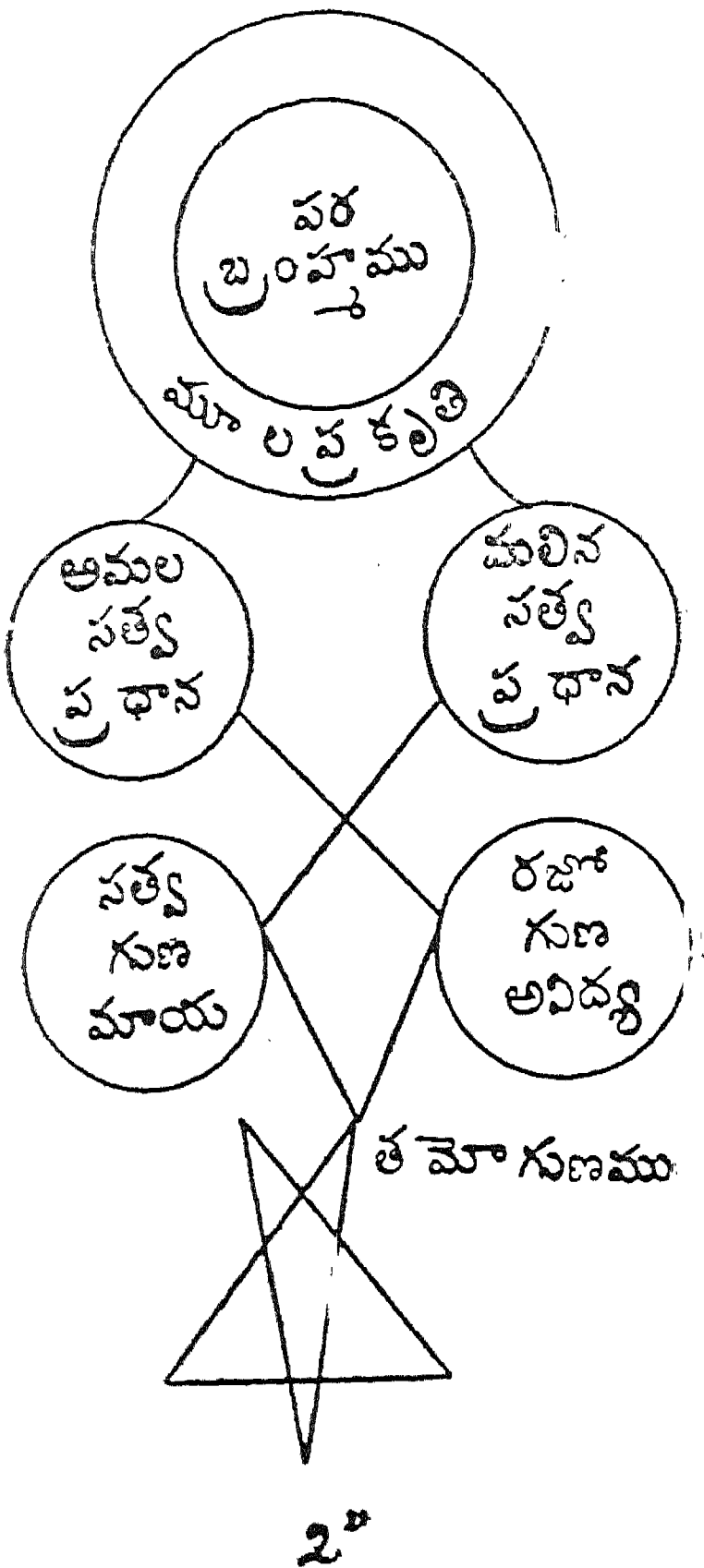
7. కూర్మవాయువు:—ఇది స్వేతవర్ణము. పాదములయందుండును. చిక్కిపోయిన దేహమును పుష్టిచేయించును. కన్నులను, నోరునుమూయించును తెరిపించును కర్తయ్యెయుండును.

8. కృకురవాయువు:—ఇది రక్తవర్ణము. నాసికాగ్రమందుండి తుమ్ము మొదలగు ధర్మములను పుట్టించును. గమనము జేయించును.

9. దేవదత్తవాయువు:—ఇది స్ఫటికవర్ణము. నేత్రములయందుండును. గుహ్యమందునుయుండి కూర్చుండినచోటనే పడుకోబెట్టును, లేచినిలువంబెట్టును, వ్యక్తముగా మాట్లాడించును.

10. ధనుంజయ వాయువు:—ఇది నీలవర్ణము. సహస్రారమైన బ్రహ్మస్థానమందుండి, చెవుల రంధ్రములలో ప్రవేశించి సముద్రముభంగి ఘోషించును. చిత్రములుగా నాదమును బుట్టించును. మరణకాలమునకు ముందుగా నిర్ఘోషమై పోవును.

ప్రణవసంఛీకరణము.

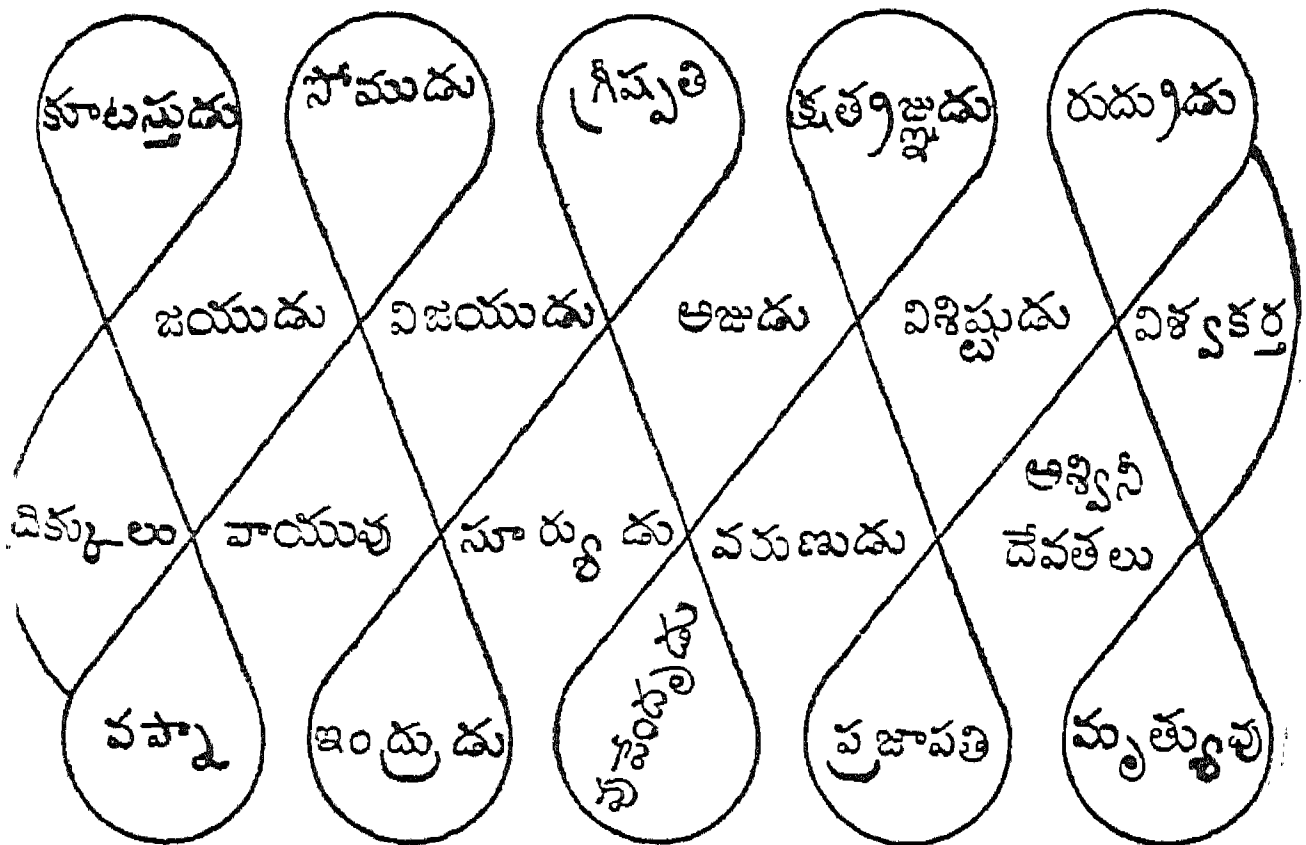
జీవేంద్రియ సముదాయము.

రజోగుణ ఆకాశము	జ్ఞా జ్ఞా	మ మ	బు బు	చి చి	హం హం
ర వాయువు	స స	వ్యా వ్యా	డ డ	ప్రా ప్రా	అ అ
ర అగ్ని	శ్చో శ్చో	త్వ త్వ	చ చ	జిం జిం	ఘ్రా ఘ్రా
ర జలము	శ శ	స్ప స్ప	రూ రూ	ర ర	గం గం
ర పృథివి	వా వా	పా పా	పాద పాద	గు గు	పాయు పాయు

దీనియందు ప్రతిఫలించిన పరబ్రహ్మచ్ఛాయ అవిద్య చేత ఖండఖండములై కంసాలవాని మైనపువుండలో చేరిన బంగారు లేశములవలె నానావిధజీవు లగును. ఈ జీవులకు ఈ అవిద్యయే కారణశరీరమును సుషుప్త్యావస్థయును ఆనంద మయ కోశమును అగును. ఈ జీవేశ్వరులకు ఇద్దరికి భోగసాధ నములైన స్థూలసూక్ష్మ శరీరములు కల్పింపదలచి పర మాత్మ యీ తమోగుణమును వీక్షించెను. ఇదియే శబల బ్రహ్మ. దీనివలన శబ్దగుణముగల ఆకాశ వాయు అగ్ని జల పృథ్వులు పుట్టెను. సత్త్వగుణ రజోగుణ తమోగుణములతో కూడియుండెను. సత్త్వగుణ భూతములు ఈశ్వరేంద్రియములకు

కారణమాయెను. రజోగుణ భూతములు పంచీకరించి జీవేంద్రియములాయెను. తమోగుణ భూతములు పంచీకరించి స్థూల శరీరములకు కారణ మాయెను. ఈమలిన సత్త్వప్రధాన లోక వ్యవహార జ్ఞానమునకు కారణమైనది. ఇది సత్త్వగుణము రజోగుణము తమోగుణము అను మూడుగుణములు గలది యయ్యెను. వీనిలో సత్త్వగుణము తెలుపురంగును ఉత్తమమును మాయయను పేరుగలది. దీనియందు ప్రతిఫలించిన పరబ్రహ్మ చ్ఛాయయే ఈశ్వరుడు. ఇతనికి యీ మాయయే కారణశరీరమును సుషుప్త్యావస్థయును ఆనందమయ కోశమును అగును.

ఈశ్వరేంద్రియ సముదాయము.

సాంఖ్య ప్రకరణము

సత్త్వగుణాకాశ కదంబము సత్త్వగుణ వాయుకదంబము
సత్త్వగుణ అగ్నికదంబము సత్త్వగుణ భూకదంబము యివి
యిరువై యిన్నీ పంచతన్మాత్రాది దేవతలయిన మహేశ్వర
సదాశివ రుద్ర విష్ణు బ్రహ్మలు సమేతు యిరువై అయి
దున్ను బ్రహ్మాండ కర్తయున్ను సర్వజ్ఞుడైన ఈశ్వర ప్రేరేపణ
చేత తన స్వకీయేంద్రియములైన సత్త్వగుణ కదంబము యిరువై
అయిదింటిని జీవన్ముల సూక్ష్మములకు అధిదేవతలుగా యివ్వ
బడెను.

పంచభూత వివరము

కం॥ చదువుట వ్రాయుట లెరుగను

సదమల మద్దురుకటాక్ష సాహాయ్యమునన్

చెదరక నిటునే వ్రాసితి

పదిలంబుగ వీటిలోని భావము గనుడీ.

శ్లో॥ పరమాద్వైతవిజ్ఞానం కృపయావై దదాతియః,

సోయం గురుగురుస్సాక్షాత్ శివయేవ ననంశయః.

1. పృథివి, ఆపః, తేజః, వాయుః, ఆకాశః యివి పంచ
భూతాలు. పృథివి రక్తవర్ణం- ఉదకం శ్వేతవర్ణం- అగ్ని కృష్ణ
వర్ణం- వాయువు ధూమ్రవర్ణం- ఆకాశము పీతవర్ణము- ఇవి
వర్ణములు

2. పృథివి అంగుష్ఠన్నర- ఉదకం అంగుష్ఠం- అగ్ని
అర అంగుష్ఠం- వాయువు పాతిక అంగుష్ఠం- ఆకాశం అణు
మాత్రం- యివి ప్రమాణములు.

3. పృథివికి క్రియాశక్తి- ఉదకానకు జ్ఞానశక్తి- అగ్నికి
ఉచ్ఛాశక్తి- వాయువునకు చిచ్ఛక్తి- ఆకాశానకు పరాశక్తి-
యివి పంచశక్తులు.

4. పృథివికి (ల) కారం- ఉదకానకు (వ)కారం- అగ్నికి
(ర) కారం- వాయువునకు (య) కారం- ఆకాశానకు (హం)
కారం- యివి బీజములు.

5. పృథివికి అహంకారం- ఉదకానకు చిత్తం- అగ్నికి
బుద్ధి- వాయువునకు మనస్సు- ఆకాశానకు జీవుడు- యివి
గుణములు.

6 పృథివికి త్రికూటపీఠం- ఉదకానకు హఠకపీఠం-
అగ్నికి కొల్లాటపీఠం- వాయువునకు హృత్పీఠం- ఆకాశానకు
బ్రహ్మపీఠం- యివి పీఠాలు.

7. పృథివికి నేత్రస్థానం- ఉదకానకు నాభిస్థానం-
అగ్నికి కంఠస్థానం- వాయువునకు హృదయస్థానం- ఆకాశా
నకు మూర్ధస్థానం- యివి స్థానములు.

8. పృథివికి బ్రహ్మ- ఉదకమునకు విష్ణువు- అగ్నికి
రుద్రుడు- వాయువునకు ఈశ్వరుడు- ఆకాశానకు సదాశివుడు-
వీరు అధిదేవతలు.

9. పృథివికి జాగ్రదవస్థ- ఉదకానకు స్వప్నావస్థ-
అగ్నికి సుషుప్త్యవస్థ- వాయువునకు తుర్యావస్థ- ఆకాశానకు
సహజావస్థ- యివి అవస్థలు.

10. పృథివికి సద్యోజాతముఖం- ఉదకమునకు వామ
దేవముఖం- అగ్నికి అహోరముఖం- వాయువునకు తత్పురుష
ముఖం- ఆకాశానకు యాశానముఖం- యివి ముఖములు.

11. పృథివికి తారకం- ఉదకానకు దండకం- అగ్నికి
కుండలీ- వాయువునకు అర్ధచంద్రాకారం- ఆకాశానకు
బిందువు- యివి రూపములు.

12. పృథివికి ప్రాణం- ఉదకానకు అపానం అగ్నికి
ఉదానం- వాయువునకు వ్యానం- ఆకాశానకు సమానం- యివి
వాయువులు.

13. పృథివికి అధః- ఉదకానకు ఊర్ధ్వః- అగ్నికి సరళం-
వాయువునకు అగోచరం- ఆకాశానకు నిరామయం- యివి
ఉచ్ఛారణలు.

14. పృథివికి స్థూలం-ఉదకానికి సూక్ష్మం-అగ్నికి
కారణం - వాయువునకు మహాకారణం-ఆకాశానికి కైవల్యం-
యివి తనువులు.

15. పృథివికి హస్తం-ఉదకానికి దీర్ఘం-అగ్నికి ప్లుతం-
వాయువునకు అర్ధం-ఆకాశానకు అనుచ్ఛారణ-యివిమాత్రలు.

16. పృథివికి ఋక్-ఉదకానికి యజుస్-అగ్నికి
సామము-వాయువునకు అధర్వణం-ఆకాశానకు సూక్ష్మం-
యివి వేదములు.

17. పృథివికి రజస్సు-ఉదకానికి సత్త్వం-అగ్నికి తమస్సు-
వాయువుకు భుద్ధసత్త్వం-ఆకాశానికి నిర్గుణం-యివి గుణములు.

18. పృథివికి సృష్టి-ఉదకానకు పాలనం-అగ్నికి సంహారం-
వాయువునకు సూర్యక్రియ-ఆకాశానకు చంద్రక్రియ-యివి
క్రియలు.

19. పృథివికి పూర్వదిక్కు, యిందుడు - ఉదకానకు
పశ్చిమదిక్కు, వరుణుడు-అగ్నికి దక్షిణదిక్కు, యముడు-వాయు
వునకు ఉత్తరదిక్కు, కుబేరుడు-ఆకాశమునకు ఊర్ధ్వదిక్కు,
బ్రహ్మ-యివి దిక్కులు అధిదేవతలు.

20. పృథివికి నైరుతికోణం, రాక్షసః - ఉదకానకు
యీశానకోణం, యీశానః - అగ్నికి ఆగ్నేయకోణం అగ్నిః-
వాయువునకు వాయవ్యకోణం, వాయవ్యః - ఆకాశానికి అంతః
క్షేత్రం, విష్ణుః - యివి కోణములు, అధిదేవతలు.

తారకప్రకరణము

పరబ్రహ్మ స్థానముయొక్క వివరము.

ఈ దేహమందున్న ద్విదశపద్మమందు హంసస్వరూపమై లీలారూపవిలోదుండై జ్యోతిరూపమై సర్వజీవులయందు నేత్రరూపమై సాక్షిగా దేనిచేత చూస్తూయున్నాడో ఆచూపే సుషుమ్నయనే బ్రహ్మరంధ్రం. ఇదే నిశ్చయం.

ఈ దేహమందు నేత్రరూపమై జ్యోతిర్మయమై సూక్ష్మరూపమై అండస్వరూపమై సర్వేశ్వరుండు మెరుపు తలుకు చందంబున వెలుగుతూయున్నాడని వేదములయందున్నా శాస్త్రములయందున్నా ప్రామాణ్యములు పలుకుతూ యున్నవి గనుక ఈ దేహమందున్న నేత్రమే బ్రహ్మస్థానమై బ్రహ్మము వెలుగుతూయున్నది.

ఇందుకువివరము :—

నేత్రములయందున్న నలుపు ప్రాకృతిభావం జీవు డని పించుకొనును. కంటిలో హంసమార్గమైయున్న దృష్టికిమధ్యను విరాట్పురుషునకు ఆశ్రయస్థానం. కంటిపాప మధ్యనున్నవాడు పరమస్వరాట్. కంటిలోయున్న తెలుపు ఈశ్వరస్వరూపం. ఆ తెలుపే చంద్రమండలం. ఆ తెలుపే గంగానది. ఇచ్చట తామసాహంకారముండును. ఇక్కడ (మ) కారం మాత్మకై

యుండును. ఇక్కడనే ఈశ్వరుడున్నా క్రియాశక్తి స్థి
వుండును. ఇతడు లయకర్త. ఇదే శివపదం. కన్నులయందున్న
నలుపులో నీలవర్ణము విష్ణుస్వరూపము. ఆ నీలవర్ణమే అగ్ని
మండలం, అదే యమునానది. ఇక్కడ సాత్వికాహంకా
ముండును. (ఉ) కారం మాతృకై యుండును. ఇక్కడ విష్ణు
దేవుడున్నా జ్ఞానశక్తి స్థి యుండును. ఇతనికి హిరణ్యగర్భ
డనే పేరుగలిగి యున్నది. ఇతడే పోషణకర్త. ఇదే విష్ణు
పదం. నేత్రములోయున్న యెరుపే బ్రహ్మస్వరూపం. అది
సూర్యమండలం. ఆ యెరుపే బ్రహ్మతేజము. పుటంవేసి
బంగారపుకాంతిగా యుండును. అదే సరస్వతి. ఇక్కడ రా
సాహంకారముండును. ఇక్కడ (అ) కారం మాతృకై
యుండును. ఇక్కడ ఇచ్ఛాశక్తియును, బ్రహ్మదేవుడును
వుండును. ఇతడే సృష్టికర్త. ఇదే బ్రహ్మపదము. నేత్రములో
తెలుపు, యెరుపు, నలుపు, నీలవర్ణములో చుక్కనడుమను
వీతవర్ణమై పాపవలె నీలరూపమై బంగారపుకాంతిగలిగి మెరుపు
తలుకుచందంబున వెలుగుతూయున్నదే పాపరూపము. అపాపే
పరబ్రహ్మము, కంటిలో పరమాత్మ. ఆపాపే యాత్మయనబడును.
ఆపాపే పరంజ్యోతి; ఆపాపే పరమేశ్వరుడు; ఆపాపే యేగంటి
గురుడు. అదే వైకుంఠము, అదేకైలాసము. కంటిలోయున్న
దృష్టి బ్రహ్మరంధ్రము. ఇదే దశమరంధ్రం, ఇదే బ్రహ్మ
నాడి, ఇదే సుషుమ్నానాడి; ఇదే ముక్తిద్వారం. ఈదృష్టి

ముక్తికాంతాస్థానం. ఇదే శృంగాటకము. ఇదే త్రికోణస్థానం, ఇదే త్రివేణీసంగమస్థానం, ఇదే మేరుశిఖరం, ఇదే కుండలీస్థానం ఇదేకర్ణికాంతరం, ఇదే చిన్మయపాత్ర, ఇదే ఆజ్ఞేయం, ఇదే సహస్రారం, ఇదే యెనిమిది వర్ణములదళము - ఇదే ద్విదళము, ఇదే నాదబిందుకళావాసం; ఇదే ఆపోజ్యోతి ఇదే నాలుగుతోవలనడుమ, ఇదే కొల్లాటమంటపం, ఇదే ముమ్మూలపురం, ఇదే సోమసూత్రము, ఇదే నీలతోయదమధ్యస్థం, ఇదే రమాకాంతస్థలం, ఇదే పశ్చిమమార్గం, ఇదే మోక్షద్వారం, ఇదే ఓంకారము. ఇదే నాసికాగ్రమనిన్నీ, ఇదే భృమధ్యస్థమనిన్నీ, ఇదే తూర్పుబయలు అనిన్నీ, ఇదే దృక్కు అనిన్నీ, ఇదే దృశ్యమనిన్నీ, ఇదే పరమహంసయనిన్నీ, ఇదే శాశ్వతపదవియనిన్నీ, ఇదే పరమపదమనిన్నీ, ఇదే ఐక్యస్థానమనిన్నీ, ఇదే జీవన్ముక్తియనిన్నీ, ఇదే జన్మరాహిత్యమనిన్నీ. “నచపునరావర్తతే నచపునరావర్తతే” యను శ్లోతి ప్రమాణముగా యీ భావమందు ఐక్యమైనవానికి పునరావృత్తిలేదు గనుక ఇదే శుద్ధరాజయోగసిద్ధాంతము. ఇది నమ్మి మనోదృష్టులను లీనముచేయవలయును.

ప్రజ్ఞా ప్రతిష్ఠా ప్రజ్ఞానమే జ్ఞాతృత్వము. స్థూలదేహము, అండాండము, సత్త్వగుణము, శ్వేతవర్ణము, పీతప్రకాశము ఇవి పితృమాతృదేహములు. నాద బిందు యివి రెండున్నూ రెండుదేహములు. కాబట్టి బ్రహ్మస్థానమనిపించుకొనును.

షడాధార ధ్యానక్రమము

ఆసన స్థానంబునందు ఆధార చక్రమునునది చతుర్దశ యుక్తంబై వ, శ, ష, స, యను బీజాక్షరంబులవలన నర్థచంద్రా కారంబును పృథివిభూతంబును కుంకుమవర్ణంబును కింకిణీనాదంబును ఆరు నూరుహంసలును సద్భక్తియును క్రియాశక్తియును కలిగియుండు గణేశునకు మానసంబుచేత షోడశోపచారపూజలు చేసి యతనికరుణగాంచి రెండంగుళములపై న నేతెంచిచూడగా లింగస్థానంబున స్వాధిష్ఠానచక్రంబును ఆపోభూతంబునంటి త్రికోణాకారంబై యుండును. దీనికి బ, భ, మ, య, ర, ల, సహితంబైన షడ్దళంబులుయుండును. అందు నైష్ఠికభక్తియు జ్ఞానశక్తియు విమలంబైన విద్యుత్కాంతియును వీణారవంబును ఆరువేలుహంసలు నటించుచుండ అందువాసంబైన చతుర్ముఖ బ్రహ్మకు షోడశోపచారంబులగు పూజలొనర్చి యతని యనుమతివడసి నాభిస్థానంబునకేతెంచి చూడగా నందు నగ్ని భూతంబునునంటి మణిపూరకంబును చక్రంబు షట్కోణంబై దశదళములుగలవు. అందు డ, ఢ, ణ, త, థ, ద, ధ, స, ష, ఘ యను బీజాక్షరములు గలిగియుండును. మరియు వేణు నాదంబును, శ్యామలవర్ణంబును, యిచ్ఛాశక్తియును, ఆరువేల హంసలుగల కుండలీస్థానంబునందుండు విష్ణువునకు షోడశోప చారపూజలు మానసికంబుగా నొనరించి అతని కటాక్షవీక్షణంబుల గాంచి హృదయకమలంబున కేతెంచి వర్తులాకారంబై యనాహతచక్రము వాయుభూతంబు నంటియుండెడి

సంజ్ఞలంగని యందు క, ఖ, గ, ఘ, జ, చ, ఛ, ఙ, ఝ, ఞ, ట, ఠ, యను అక్షర సంజ్ఞలుగలిగిన ద్వాదశదశంబులుండు. అద్దానిలో నాదిశ క్తియును, అనుభవభ క్తియును, శాతకుంభపు కాంతియును, శంఖారవంబును ఆరువేల హంసలు నాడుచుండు. అందుండు రుద్రమూర్తిని చూడగాంచి యతనికి మానసి కంబుగా షోడశోపచార పూజలుసలిపి యతని వరప్రసాదంబు చేకొని తాలుమూలల స్థానంబునందుండు విశుద్ధ చక్రంబు నంటియుండెడి యాకాశభూతంబునుగాంచి షోడశ స్వరంబు లును షోడశదశంబులుగానుండు. అందు అ, ఆ, లు పదహారున్నా బీజాక్షరంబులుగలిగి పరాశక్తియును స్ఫటికవర్ణంబును ఆనంద భక్తియును మేఘనాదంబును పది నూర్ల హంసలు నాడుచుండెడి సంజ్ఞలం గని యందు వసించి యుండెడి ఈశ్వరుని నేవించి కరణత్రయంబుచే షోడశోపచారపూజలు సల్పి అతని కరుణవడసి నాసాగ్రంబు నకుజేరి నేత్రద్వయ మధ్యంబుగా నాజ్ఞేయ చక్రంబునకు రెండు రేకులుగలిగియుండు. అక్కడ హం. క్షం. అనెడు అక్షరములును అబ్ధినాదంబును మహాతత్వభూతంబును మాణిక్య కాంతియును సమరసభక్తియును గంగా, యమునా, సరస్వతుల సంగమస్థానంబుగానుండు. అందు హంసలు పదినూర్లు ఆడుచుండు అచ్చోట విలక్షణం బై యుండెడి సదాశివుని దర్శించి యతనికి షోడశోపచారపూజలుగావించి యవ్వాని కృపబడసి మూర్ధస్థలంబై న సహస్రారమునకుంజేరి చూడగా నందు వేయిదశ

ములును ఓంకార బీజమైన ఏకాక్షరంబును ఝంకారనాదంబును బహుచిత్రవర్ణంబులును పరమభక్తియును సహస్రహంసలును సాక్షిభూతంబగు నాత్మయు నుండు. అట్టి యాత్మతానై యుండువాడే సచ్చిదానంద సద్గురుమూర్తి. ఇట్టి యనుభవమును శ్రీగురుద్వారా తెలిసికొని ఈ షడాధారములను సేవించి అనుభవజ్ఞులు కావలెను.

నాడీచక్ర విషయము

మరియు మూలాధారంబుకంటె రెండంగుళముల మీదను స్వాధిష్ఠానంబుకంటె రెండంగుళములదిగునను కుక్కుటాండంబువలె నాడీచక్రముండును. దానియందు డెబ్బదిరెండు వేల నాడులు పుట్టి కొన్ని మీదుగను కొన్ని క్రిందుగను కొన్ని ప్రక్కలను భూమియందు నదులవలె శరీరంబున వ్యాపించుకొని యుండును. వానిలో పదినాడులు ముఖ్యములు. అందు కుహూ, సిసీవాలీ, రక్తాహ్వయంబులనెడు మూడునాడులు క్రిందుగాపారి కుహూనాడి మలంబును సిసీవాలినాడి మూత్రంబును రక్తాహ్వయనాడి శుక్రశోణితంబులను విసర్జనముచేయుచుండును. పూషాలం అలంపూష అను రెండునాడులు కర్ణములయందుచేరి వర్ణధ్వని స్వరమిశ్రితరూపంబులైన శబ్దంబుల వినజేయుచుండును. గాంధారి, హస్తజిహ్వా అను నాడులు కన్నులలో వ్యాపించి దశవిధరూప గ్రహణంబు చేయించుచుండును. మరియు బ్రహ్మదండికి కుడి యెడమ పార్శ్వములయందుండెడి యిడ పింగళ యను నాడులు హృద

యముదాక వచ్చి ఆ హృదయమందలి ప్రాణవాయువు తోడ భూమధ్య మందుచేరి గంగ, యమున యను పేర్లుగలవి యగును. అందు సూర్యుడను పేరుగల యిడానాడి కుడినాసిక యందు జేరి తపిని, తాపినీ, ధూమ్ర, మరీచీ జ్వాలినీ, రుచి, సుషుమ్న, భోగద, విశ్వబోధినీ, ధారుణి, క్షమ, అనెడు పండ్రెండు పేర్లుగల పండ్రెండంగుళముల వరకు ప్రాణవాయువును వెలుపల తిరుగజేసి వానిలో నాలుగంగుళములు క్షీణింపజేసి యెనిమిది అంగుళములదాక ప్రాణవాయువును మరల లోపలి కీడ్చుకొనును. చంద్రుడను పేరుగల పింగళనాడి యెడమనాసికలో జేరి ప్రాణవాయువును అమృత, మానద, పూష, తృప్తి, పుష్టి, రతి, ధృతి, శశినీ, చంద్రికా, కాంతీ, జ్యోతీన్న శ్రీ, వీరి, అంగద, పూర్ణ, పూర్ణామృత అను పదియారు పేర్లు గల పదియారంగుళముల పొడవున వెలుపల వ్యాపింప జేసి యెనిమిదంగుళములు క్షీణింపజేసి యెనిమిది అంగుళముల దాక ప్రాణవాయువును లోపలి కీడ్చుకొనును. మరియు సూర్యచంద్ర సంజ్ఞలుగల ఇడాపింగళనాడులు రెండును ఒకది నమున ఇరువదిఒక్క వెయ్యి ఆరునూరుమారులు ఉచ్ఛ్వాస నిశ్వాస రూపంబులచేత మారిమారి పలుమారు తిరుగుచుండును. నాడీ చక్రమందు పుట్టిన శుక్లనాడి సుషుమ్న, కుండలీ, శక్తి, నాగకన్యక, బ్రహ్మనాడి అనుపేర్లుగలదియై వక్షస్థలంబు దాకవచ్చి నాడీచక్రంబునుండి తనతోడవచ్చిన నూరునాడుల నక్కడ విడచి తాను నాలుకకొననుచేరి సరస్వతీయనుపేరు

వడసి కొండనాలుక, దవడలు, మెడ, తల, పగడ్లు, పెదవులు, నాసిక, మిశ్రములు అను యెనిమిది స్థానంబులయందు యేబది యొక్క అక్షరములను పలికించుచూ అచ్చట నణగి అంతర్గమనంబున పశ్చిమ మార్గంబుగ భూమధ్యంబునకు దిగి ముందటి ఇడా పింగళలలో సంగమమగును.

చక్రముల కాలపరిమితి

1. మూలాధారచక్రమందు దళాలు 4 కి హంసలు 600. దళం 1 కి 150 చొ॥ అయినకాలం ఘడియలన్నర ఒక క్షణం.
2. స్వాధిష్ఠానచక్రమందు దళాలు 6 కి హంసలు 6000. దళం 1 కి 1000 చొ॥ అయినకాలం 16 ఘడియలన్నర ఒక క్షణం.
3. మణిపూరకచక్రమందు దళాలు 10 కి హంసలు 6000. దళం 1 కి 600 చొ॥ అయినకాలం 16 ఘడియలన్నర ఒక క్షణం.
4. అనాహతచక్రమందు దళాలు 12 కి హంసలు 6000. దళం 1 కి 500 చొ॥ అయినకాలం 16 ఘడియలన్నర ఒక క్షణం.
5. విశుద్ధచక్రమందు దళాలు 16 కి హంసలు 1000. దళం 1 కి 62½ చొ॥ అయినకాలం 2 ఘడియలన్నర ఒక క్షణం.
6. ఆజ్ఞాచక్రమందు దళాలు 2 కి హంసలు 1000. దళం 1 కి 500 చొ॥ అయినకాలం 2 ఘడియలన్నర ఒక క్షణం.

7. సహస్రారచక్రమందు దళములు 1000 కి హంసలు 1000. దళం 1 కి 1 చొ॥ అయినకాలం 2 ఘడియలన్నర ఒకక్షణం.

రాత్రి పగలు కలిసిన ఒకదినమునకు హంసలు 21600. ఘడియలు 60 కి రూములు 8.

రాజయోగ సూక్ష్మం

1. రక్త, శ్వేత, కృష్ణ, సునీలములు నాల్గున్నా, జీవవర్ణాలు అయిన జీవతనువులు. ఇవి స్థూల, సూక్ష్మ, కారణ, మహాకారణములు వీటియందు అంతర్భూతికమైన విరాట్, హిరణ్యగర్భ, అవ్యాకృతి, స్వరాట్, తనువులు. జీవసంబంధమైన రక్త, శ్వేత, కృష్ణ, నీలవర్ణములు త్వంపదం.

2. ఈశ్వరసంబంధమైనపీత, కర్పూర, శ్యామ, సునీలాలు. తత్పదం.

3. వీటిమధ్యయుండెడి శిఖాస్వరూపమే అసిపదం. ఇదే రాజయోగం.

4. నీలమధ్యమముగా యుండే బిందువే గంగ. నీలమధ్య విద్యుల్లేఖే సరస్వతి. ఆబిందువే కుండలి, శిఖయే నాదము. శిఖామధ్యమముగాయుండే అంగుష్ఠమాత్రపురుషుడే కళాస్వ రూపము, మేరువే త్రివర్ణాలు, త్రివర్ణాలే మూర్తిత్రయం బిందు నాదకళలు, ఆరుచక్రాలున్నా అక్కడనే. మేరుస్థానమే అండము; బిందువే పిండము; తేజస్సే బ్రహ్మాండము.

సూక్ష్మదేహ వివరము

అహంబ్రహ్మ. అహం నేననేటటువంటి జ్ఞాతృత్వమే సూక్ష్మదేహము. విష్ణుస్థానము రజోగుణము శ్వేతపీతవర్ణములు కలిస్తే నీల ముత్సత్తి ఆయెను. ఇది పిండాండము. ఇంకను బ్రహ్మాండం. యిందులోనే వివరము చెప్పుచున్నది. తత్త్వమసి. త్వం తత్ అసి. త్వం అనేటటువంటిదే బ్రహ్మాండానికి వివరం. ఈ బ్రహ్మాండమందే సకలభూతములకు దృక్పదార్థమై చూస్తూయున్నది గనుక భ్రాంతికి హేతువయ్యెను. భ్రాంతివల్లనే జనన మరణములకు హేతువయ్యెను. తత్ త్వం అనేటటువంటిదే దృక్పదార్థమై చూస్తూయున్నది గనుక దృశ్యమనేభ్రాంతి పుట్టెను. త్వం తత్ అనే యీరెంటిని యేది తెలుసుకొంటున్నదో అదే అసిపదం అనిపించుకొనును. అదే బ్రహ్మరంధ్రం. అదే త్రివేణీ సంగమం. అదే ముక్తిద్వారం. అదే నాదబిందుకళావాసం. అదే త్రికూటస్థానం. ఇదే మహాకారణ మనిపించు కొనును.

జీవప్రకృతి బ్రహ్మవిచారణకు

అధ్యాత్మ అధిభౌతిక అధిదైవాలకు వివరం

1. జీవుడు అధ్యాత్మ. ప్రకృతి అధిభూతము. పర బ్రహ్మ అధిదైవతము. రాజసగుణం అధ్యాత్మ, తామసగుణం అధిభూతము, సాత్వికగుణం అధిదైవతము.

2. జీవాత్మ, పరమాత్మ, అంతరాత్మ = ఆత్మత్రయం.
3. స్థూల, సూక్ష్మ, కారణ = తనుత్రయం.
4. రాజస, తామస, సాత్విక = గుణత్రయం.
5. బ్రహ్మ, విష్ణు, రుద్ర = మూర్తిత్రయం.
6. దేశావాసన, శాస్త్రవాసన, లోకవాసన = వాసనా త్రయం.

7. జాగ్రత్, స్వప్న, సుషుప్తి = అవస్థా త్రయం.

8. షోడశకళలకు వివరం. శబ్ద, స్పర్శ, రూప, రస, గంధ, త్వక్, చక్షు, శ్రోత్ర, జిహ్వ, ఘ్రాణ, వాక్, పాణి, పాద, గుహ్య, ఉపస్థలు 15 న్నా మనస్సు ఒకటిన్నీ గలసి 16 తో గూడినదే లింగశరీరము. దీనినే షోడశకళాత్మక మని చెప్పుదురు.

9. షోడశకళావర్ణములు. శబ్దం స్పృటికవర్ణం, స్పర్శం ధూమ్రవర్ణం, రూపం కృష్ణవర్ణం, రసం శ్వేత వర్ణం గంధం పీతవర్ణం, త్వక్కు గౌరవవర్ణం, చక్షుః కృష్ణవర్ణం, శ్రోత్రం హరితవర్ణం, జిహ్వ రక్తవర్ణం, ఘ్రాణం, శ్వేతవర్ణం, వాక్కు, నీలవర్ణం పాణి, హరిత వర్ణం, పాదం కృష్ణవర్ణం, పాయువు రక్తవర్ణం, ఉపస్థ కర్బురవర్ణం, మనస్సు మేరువర్ణం, యివే షోడశవర్ణములు.

10. పంచభూతములయందువుండే జడము ప్రకృతి. ఆచేష్టలే లింగాలు. వాటిసామర్థ్యమే శక్తులు. వాటిఉనికిపట్ల పీఠాలు. వాటిపుట్టుకలే నరాలు. వాటివృత్తులే అవస్థలు. వాటిని ఆడించేకర్త అది. వీటికి వ్యతిరిక్తమైన తేజస్సే బ్రహ్మ. వాటిఅభిమానమే ముఖాలు. అజపగాయత్రి తనకు తానే అర్పణ అవుతూనున్నది.

అమనస్కప్రకరణము

భూతలయము

మలిన సత్వప్రధాన ప్రకృతియొక్క, సత్వరజస్తమో
గుణములు మూడును పంచభూతములతో కూడుటవలన
సాత్వికపంచభూతములని రాజసపంచభూతములని తామసపంచ
భూతములని మూడువిధములగును. అమలిన సత్వప్రధాన
ప్రకృతి బ్రహ్మనిచారణయందు అంతర్ముఖము కలదగును.
అప్పుడు గుణవిజృంభణ మణగును, అందు పంచభూతములు
త్రిగుణములతోడి కలయిక మాసి తొలుతకలిగినవి కలిగిన
తీరుననే నూత్నాతినూత్నభూతములై నిలుచును.

సూక్ష్మాతి సూక్ష్మపంచభూతలయము

ప్రళయకాలమందున్నా, బ్రహ్మనిష్ఠయందున్నా,
పంచభూతములు లయించును. ప్రళయకాల భూతలయమువలన
జన్మములకు కారణములై న ఆగామి సంచిత ప్రాకర్మకర్మములు
లయింపక ప్రళయాంతములయందు మరల జన్మము గలుగ
జేయును. బ్రహ్మనిచారమువలన పంచభూతములును జన్మ
కారణములై న త్రివిధకర్మములును లయించుటవలన ముక్తు
లగుదురు. ప్రళయకాలమున సముద్రమందు మట్టిపెళ్ల గలిసి
తన రూపముచెడినట్లు నూరంతలు హెచ్చుగాగల జలమందు
ఒక భాగమైన భూమిచేరి భూమియనుపేరు బోయి జలభూతము

నిలుచును. కాలిన ఇనుపముద్దమీద నీటిచినుకు బడి సమసినట్లు నూరుపాళ్లు హెచ్చుగాగల అగ్నియందు ఒక్కభాగమైన జలముచేరి నశించి అగ్నిభూతమునిలచును. మహావాయువుచేత దీపముచల్లారినట్లు నూరంతలు హెచ్చుగా గల వాయువునందు ఒకపాల్తైన అగ్నిచేరి లయించి వాయుభూతమునిలచును. ముక్కులోగాలి వెలుపలికివచ్చి తెలియనట్లు నూరుమడుగులు హెచ్చుగాగల ఆకాశమందు ఒకభాగమైన వాయువుచేరి వాయువనెడి పేరు చెడి ఆకాశభూతమునిలచును. కారుచీకటియందు మిన్ను మన్ను కన్నులకు తెలియనట్లు నూరుహంశములు యెక్కువగా గల విక్షేపశక్తియందు ఒకపాల్తైన ఆకాశము లయించి విక్షేపశక్తి నిలచును.

సూక్ష్మశరీర తత్వలయము.

(జీవసూక్ష్మ దేహతత్వాధి దేవతలే ఈశ్వర దేహ సూక్ష్మ తత్వములని తెలియవచ్చును.)

స్థూలశరీరము కర్మజమగుటవలన కర్మము క్షీణించెనేని స్థూలదేహము క్షీణించును. సూక్ష్మదేహము సహజమగుట వలన కత్తులచేత సరకబడక, నీళ్లచేత నానక, నిప్పుచేత కాలక, గాలిచేత శోషింపక, వృత్తిప్రళయ, నిత్యప్రళయ, దేహ ప్రళయ, మనుప్రళయ, బ్రహ్మప్రళయ, విష్ణుప్రళయ, రుద్ర ప్రళయ, మహేశ్వరప్రళయ, సదాశివప్రళయ విరాట్పురుష ప్రళయములందున్నా చెడక విదేహముక్తి పర్యంతముండును.

ఇది చెడినగాని ముక్తి గలుగదు. ముక్తి గోరినవాడు ముందుగా దీనిని చెరువగోరక కారణశరీరమును చెరపవలెను. అది భ్రాంతిజమగుటవలన అపరోక్షబ్రహ్మసాక్షాత్కార జ్ఞానముచేత భ్రాంతి నశింపజేసేనేని భ్రాంతివలన గలిగిన కారణశరీరము నశించును. మరి ఈ సూక్ష్మదేహము పైన జెప్పిన ప్రళయములయందు నశింపక కారణశరీరమందుజేరి కారణశరీరభ్రమ నివారించుదాక కాలకర్మవశముచేత మాటి మాటికి పుణ్యపాపమిశ్రమకర్మలభ్యమగు దేవ పశు పక్షి క్రిమి జలచర, స్థావర, మానుష, స్థూలశరీరములతో కూడుచూ వీడుచూయుండును. కారణశరీరభ్రమ నివారించువేళ కారణ శరీరము నశించగానే కారణశరీరమందు నిల్వ చొటులేక, స్థూల శరీరమందున్నా నిల్వ తావులేక, కాష్టరహితమగు వహ్ని చందంబున లయించును. అప్పు డా శరీరతత్త్వములు సమిష్టి, వ్యష్టి భేదములతోడ క్షీణించి సత్త్వ రజోభూత తన్మాత్రై యుండును.

ప్ర కృ తి ని ల య ము

చిదాభాసరూపమైన మలినసత్త్వప్రధాన ప్రకృతి గుణములగు సత్త్వరజస్తమస్సులు మాయ అవిద్య ఆవరణ శక్తు లనెడు పేర్లుగలవై వెలయును. పరబ్రహ్మచ్ఛాయ మాయ, అవిద్య ఆవరణ శక్తులందు ప్రతిబింబించుటచేత ఈశ్వరుడును జీవసమూహమును వీరికి భోగసాధనములను కలుగజేయుటకు కారణమైన విశ్వేశక్తియును తోచును.

ఇట్టి మలిన సత్వప్రధాన ప్రకృతి అచిత్తగుటవలన విచారదృష్టియందు మిథ్యాభూతమై తనకు జనకస్థానమైన చిత్ప్రకృతియందు తన త్రిగుణములతోడ కలియగా అపుడు ఈశ్వర జీవవిక్షేపములు మూడును క్షీణించి అమలసత్వప్రధాన యగు చిత్ప్రకృతి నిలచును. అది సదూప్రపుడును అస్మచ్ఛబ్ద ఆత్మశబ్ద లక్ష్యార్థవాచ్యుడును, స్వజాతీయ విజాతీయ స్వగత భేద శూన్యుడును, స్త్రీ పుం నపుంసలింగ రహితుడును, సర్వ కార్యకారణ విలక్షణుడును, కేవల నిర్గుణుడును అగు పర మాత్మయందు లయించును.

ప్రకాశోష్ణశక్తులును అగ్నియును ఒక్కటైనట్లు, ఈ చిత్ప్రకృతియును చిద్రూప పరబ్రహ్మమును ఒక్కటే యని తలచనివానికి సమ్మతి. “శృతి॥ ద్వైతం సంసారమిత్యాహు రద్వైతం పరమార్థతః॥” అను ప్రమాణమునకు విరోధముగను అద్వైతసిద్ధిగలుగక ద్వైతమే ప్రాప్తించును. కాబట్టి “ఏకమే వాద్వితీయం బ్రహ్మ” యను శృత్యర్థమునెరిగి చిద్రూపిణియగు ప్రకృతియును అస్మచ్ఛబ్దవాచ్యుడైన సదూప్ర పరబ్రహ్మ మును ఒక్కటేయనియును, ఆ పరబ్రహ్మమే తానని తలచి అష్టవిధానందములలో శ్రేష్ఠమైన ముఖ్యానందమును పొందు వాడే ముఖ్యుడని వేదాంతసిద్ధాంతము.

ద శ వి థ ప్ర శ య ము లు

౧ వృత్తి ప్రశయము

ప్రాణుల పుణ్యపాప మిశ్రికర్మఫలప్రాప్తి పరబ్రహ్మ స్వరూపమైన వికార చిదాకాశమందు అణగియుండి, జీవులకు అదృష్టానుసారముగ కాలకర్మానుగుణ్యముచేత సముద్రమున అలలు బుగ్గలు తుంపురులు పుట్టుచు అణగుచూ యుండునట్లు చిదాకాశమున కాలానుగుణ్యప్రాప్తముగ వృత్తులు పుట్టుచూ గిట్టుచూయుండును. ఆపుట్టిగిట్టేదిలేక ఏమీ లేని వట్టిబట్టబయలే వృత్తిప్రశయము.

౨ అవస్థా ప్రశయము.

ఆవృత్తియే బలసి అనేకవ్యవహారములు చేయుటకు జీవుల కాలకర్మవశముల జాగ్రత్ స్వప్నావస్థలుగల స్థూల సూక్ష్మ శరీరములను పొంది వెలుపలికివచ్చి వ్యాపించుచూ లోపించుచూ ఉండును. ఆలోపించిన యెడమే నిద్ర. ఆనిద్రయే నిత్యప్రశయము.

౩ శరీర ప్రశయము.

పిమ్మట ఆవృత్తులే ప్రబలి జాగ్రదాద్యవస్థలతో గూడి నిమేషము, కాష్ఠ, కలా, క్షణము ముహూర్తము, అహోరాత్రము అనునవి గలిగినదినము. అట్టిదినము పక్షము, మాసము, ఋతువు, అయనము అనువానితో గూడినది సంవత్సరము. అట్టి సంవత్సరములమితి ప్రకారము జీవించి మృతినొందుటే శరీరప్రశయము.

౪ మనుప్రళయము.

శుక్లకృష్ణపక్షములే అహోరాత్రముగాగల పితృదేవతల యొక్క ఒకదినము; మనుష్యులకు ఒకమాసము. అట్టి మాసములు పండ్రెండయ్యేనేని మనుష్యులకు ఒకసంవత్సరము, అధిదేవతలకు ఒకదినమగును. అట్టిదినములు మున్నూటరువదియయ్యేనేని దేవతలకు సంవత్సరమగును. అవి పండ్రెండు వేలు గడచేనేని 1728 వేల సంవత్సరములుగల కృతయుగమగును. 1296 వేల సంవత్సరములు గల త్రేతాయుగంబును 864 వేల సంవత్సరములుగల ద్వాపరయుగంబును 432 వేల సంవత్సరములుగల కలియుగంబును గడచును. ఆనాలుగు యుగములును గూడినదే ఒకమహాయుగము. అవి 71 అయ్యేనేని ఒక మనువు చచ్చును. ఇదే మనుప్రళయము.

౫ బ్రహ్మప్రళయము

అట్టి మన్వంతరములు పదునాలుగు గడచేనేని చతుర్ముఖబ్రహ్మకు ఒక పగలగును. ఆపగటిలో స్వాయంభువ స్వారోచిష ఉత్తమ, తామస, రైవత, చాక్షుష, వైవస్వత, నూర్యసావర్ణి, బ్రహ్మసావర్ణి, ధర్మసావర్ణి, భద్రసావర్ణి, దేవసావర్ణి ఇంద్రసావర్ణి, అనెడి పదునాల్గు మనువులును లయింతురు. ఇక సంతకాలము గడచేనేని, బ్రహ్మకు రాత్రియగును. ఇందులో పగలు ఉదయకల్పమనినీ, రాత్రి క్షయకల్పమనినీ చెప్పబడును. ఇట్టి దినములు 360 అయ్యేనేని

బ్రహ్మకు ఒకసంవత్సరమగును. అట్టి సంవత్సరములు నూరు గడచెనేని బ్రహ్మప్రళయమగును.

౬ విష్ణుప్రళయము

బ్రహ్మజీవితకాలము విష్ణువునకు ఒకమాసము. అట్టి మాసములు పండ్రెండుకూడినది ఒకసంవత్సరము. అట్టిసంవత్సరములు నూరుగడచెనేని విష్ణువు మరణించును. విష్ణువు ప్రళయములోపల బ్రహ్మ లనేకు లగుదురు.

౭ రుద్రప్రళయము

విష్ణువుయొక్క జీవితకాలము రుద్రమూర్తికి ఒకదినమగును అట్టిదినములు 360 కూడినది ఒకసంవత్సరము. అట్టిసంవత్సరములు నూరైన రుద్రుడు మృతినొందును. ఆరుద్రుని జీవితకాలములోపల అనేకవిష్ణువులు పుట్టి గిట్టుదురు. ఇదే రుద్రప్రళయము.

౮ మహేశ్వర ప్రళయము

రుద్రమూర్తి ఆయుష్యమంతయు మహేశ్వరునకు ఒక ఝాము. అట్టిఝాములు యెనిమిదిగలది ఒకదినము. అట్టి 30 దినములు ఒక నెల, అట్టి 12 నెలలు ఒకసంవత్సరము, అట్టి సంవత్సరములునూరైన మహేశ్వరుడు లయించును. ఆమహేశ్వరుని జీవితకాలములోపల రుద్రులనేకులు పుట్టిగిట్టుదురు.

౯ సదాశివప్రళయము

మహేశ్వరుని ఆయుష్యమంతయు సదాశివునకు రెండు గడియలు. దీనినే ముహూర్తమందురు. అట్టి ముహూర్తములు

30 ఒకదినము. అట్టిదినములు 360 గలది ఒక సంవత్సరము. అట్టి సంవత్సరములు నూరయ్యేనేని సదాశివుడు లయించును. అతని ఆయుస్సులోగా అనేక మహేశ్వరులు పుట్టి గిట్టుదురు. ఇదే సదాశివప్రళయము.

౧౦ విరాట్పురుష ప్రళయము

సదాశివుని ఆయువంతయు విరాట్పురుషునకు ఒకక్షణ మగును. అట్టి క్షణములు 360 ఒకదినము. అట్టి దినములు 360 గలది ఒక సంవత్సరము. అట్టి సంవత్సరములు నూరయ్యేనేని మాయా ప్రతిబింబేశ్వరుడైన విరాట్పురుషుడును లయించును. అతని జీవితకాలములోపల అనేక సదాశివులు ఉదయించి లయింతురు. ఇదే విరాట్పురుషప్రళయము.

ఇట్టి ప్రళయములు చిదచిత్స్వరూపిణియగు మూల ప్రకృతియందు కలుగుచూ మునుగుచూ యుండును. బ్రహ్మ నిష్కల మహాపురుషుడు ప్రకృతిని లయింపజేసి పరబ్రహ్మమై వెలుగును.

బ్రహ్మతత్త్వ నివేకము

“శృతి॥స దేవ సోమ్యేద మగ్రఆసీత్, ఏక మేవా ద్ద్వితీయం బ్రహ్మ॥” తా. ప్రపంచసృష్టికి పూర్వమున్నా, వర్తమాన కాలమందున్న తల్లయమునకు పరమందున్నా, అధిష్ఠానమగు వస్తువు బ్రహ్మము. బ్రహ్మమునకు లక్షణమేమనగా? “శృతి॥ యతోవా యిమాని భూతాని, జాయంతేత్యాదిశ్చ తేః” తా. దేనివల్ల యీజగము పుట్టి పెరిగి గిట్టెనో, అట్టిది బ్రహ్మమని

తటస్థలక్షణము. “శృతి॥ సత్యంజ్ఞాన మనంతంబ్రహ్మ, ఆనందో బ్రహ్మోతి వ్యజనాత్ రసోవై సం” తా॥ సత్ యనగా త్రైకా లికాబాధ్యత్వము. చిత్ యనగా జ్ఞానము. ఆనందమనగా ఇతరానభిభూత సుఖానందము. కాబట్టి సార్వకాలస్థితియు, జ్ఞానము, ఆనందము-యి-మూడు బ్రహ్మమునకు స్వరూప లక్షణములు “శృతి॥ అహరస్వమణు స్వమదీర్ఘం, నిర్వికల్పో నిరాకారో నిర్గుణో నిష్క్రియో నిరంజనో నిరాఖ్యాత శుద్ధో బుద్ధః” తా॥ అట్టి బ్రహ్మము నిరాకార, నిర్వికార, నిర్గుణ, నిష్క్రియ, నిరంజన, నిరాఖ్యాతంబై స్వజాతీయ విజాతీయ స్వగత భేదరహితంబై, సర్వపరిపూర్ణంబై యఖండంబై యుండును.

ముక్తి వివేకము

“శృతి॥ తద్విజ్ఞానార్థం సద్గురుమేవాభిగచ్ఛేత్ సమిత్పాణి శోత్రేంద్రియ బ్రహ్మనిష్ఠం బ్రహ్మవిత్ బ్రహ్మైవావాహ భవతి బ్రహ్మాది దాపోతి పరం తస్య తావదేవచిరం యావన్నవిమోక్షతే అథ సంస్మృతే” తా॥ అట్టిజీవుండు అనేక జన్మంబులజేయు సత్కర్మంబువలన, ననను తాను తెలుసుకోదలచును. తలచి కారణగురువు నాశ్రయించవలయును. ఆయనవల్ల మహావాక్యార్థంబు అనుభవంబు జేసికొని బంధము క్తుండగును - అది యెట్లంటే “తత్త్వమసి” యను ఈ మహావాక్యార్థంబును గురువు శిష్యునికి ఉపదేశించుచున్నాడు. ఏమనగా - నీవు ఆ బ్రహ్మము అయితివి. ఇది

ఉపదేశము" ఇందుమీద శిష్యుడు గురువును ప్రశ్నింపవలెను. ఏమనగా, నేను కించజ్ఞుడను, జడుడను, అజ్ఞానిని అయిన నేను సర్వజ్ఞుడు స్వయంప్రకాశ మానుండగు ఈశ్వరుండను నే నెట్లుగుదును? ఇది విరుద్ధము. భృత్యుడు ఏవిధముగా రాజగును? అని శిష్యుడడిగితే గురువు చెప్పుచున్నాడు. ఏమనగా ఈ మహా వాక్యార్థమునకు, నీవు చెప్పినమాట బాధకమైయున్నది. సత్యము. ఇందుకు పరిహారము చెప్పుచున్నాను వినుము. "లోక ములో పద్యాదులందు ముఖ్యార్థమునకు బాధగలిగితే లక్షణా వృత్తిని ఆశ్రయించుచున్నారు. ఆ లక్షణావృత్తి యనగా బాధితమైన ముఖ్యార్థమునకు సంబంధించి వేరొక యర్థమును చెప్పుచున్నారు. కాబట్టి ఈ వాక్యమందున్నా, కించజ్ఞుడైన జీవుండు సర్వజ్ఞుండగు ఈశ్వరుడేలాగు అగునని శంకవచ్చినందున లక్షణావృత్తిని ఆశ్రయించి వేరేయర్థమును జెప్పవలెను. అది యెట్లుంటే ఇచ్చట జహద, జహర్లక్షణయనగా భాగత్యాగ లక్షణము. తత్పదవాచ్యుండైన ఈశ్వరునియందు సర్వజ్ఞత్వాది ధర్మములనున్నా, భాగత్యాగము చేసినమీదట నీయందున్న కించజ్ఞత్వాది ధర్మములు భాగత్యాగము చేసినమీదట సచ్చి దానందాత్మకమైన కేవల శుద్ధచైతన్య బ్రహ్మము శేషించి నది- ఆరెండును ఒకటిగాను జీవుడవైన నీవు ఈశ్వరుండవైన నీవు బ్రహ్మమైనావు. ఇదిసత్యము ఇందుకు నీ ఆత్మానుభవమే సాక్షి అని గురువు చెప్పినమీదట ఆత్మానుభవప్రమాణము చేత "బ్రహ్మైవాహమనిన్నీ" "అహంబ్రహ్మస్మి" యనిన్నీ అఖండాకారవృత్తి గల్గును.

తరువాత నిర్వికల్పసమాధియందు నిధిధ్యాసయున్నా, స్థిరలక్ష్మ్యసిద్ధియున్నా యవును. “శృతి॥ సర్వం ఖల్విదం బ్రహ్మ సేహనా నా స్తికించనా సర్వం సమాప్నోతి తతోసి సర్వః.” తా॥ అట్టివానికి సర్వము బ్రహ్మంబై తోచును. ఎద్ది గనిన యదే బ్రహ్మంబగును. ఇక్కడ ఒక శంకగలదు. ఏమనగా - నామరూపాత్మకంబైన సర్వప్రపంచము బ్రహ్మంబై తే, దృశ్యమైన సర్వము నశించునుగనుక బ్రహ్మము నశించునని చెప్పవలసి వచ్చెను. ఇందుకు సమాధానము చెప్పుచున్నాము వినుము. ఈ దృశ్యమైన ప్రపంచము, సత్తు, చిత్తు, ఆనందము, రూపము, నామము, యను అయిదు యంశములై యున్నవి.

“శృతి॥ యథానద్యస్యందమానసముద్రాంతంగచ్ఛంతో, నామరూపైర్విహాయ తద్ధైవవిద్వాన్ పుణ్యాపైర్విహాయ తంగచ్ఛంతో పరమం శాశ్వత ముపైతి.” తా॥ నదులున్నా నద్యంతరములైన యితరప్రవాహములున్నా, మహోదధిలో కలసి నపుడు నామరూపములు విడచి మహోదధి అయినట్లుగానే “తద్ధైవవిద్వాన్ పుణ్యాపైర్విహాయ” ఆలాగుననే విద్వాంసుడు పుణ్యాపాపములను విడచి శాశ్వతమైన బ్రహ్మపదమును జేరుతూయున్నాడు. ఇది శ్రీ గురురాయునిద్వారా దెలిసికొనక తెలియబడదు గాన తెలిసికొని ముక్తులు గావలెనని కోరుతూ యున్నాను.

మహావాక్యములు

శ్లో॥ అహం నాన్యో మహానాన్యో మదర్థోమాం వినాకలీః
ఉక్త్వానుక్త్వా ద్వయోనాస్తీ అభయస్థం గురుః పదః.

ఋగ్వేదవాక్యం = ప్రజ్ఞానం బ్రహ్మ

యజుర్వేదవాక్యం = అహం బ్రహ్మాస్మి

సామవేదవాక్యం = తత్త్వమసి

అధర్వణవేదవాక్యం = అయమాత్మాబ్రహ్మ

ఇవి మంత్రరూపంగా ఉచ్చరించే విధము.

‘ప్రజ్ఞానం బ్రహ్మ’ ‘అహంబ్రహ్మాస్మి’ ‘తత్త్వమసి’ ‘అయమాత్మాబ్రహ్మ’ ‘సత్యంజ్ఞానమనంతమానందంబ్రహ్మ’ ‘ఏకమేవాద్వితీయంబ్రహ్మ’ ‘సర్వంఖల్విదంబ్రహ్మ’ ‘నేహనానాస్తి కించనా.’ యీమంత్రము త్రికాలములయందును స్మరించవలసినది. ఇందువలన పాపములేదు, పుణ్యములేదు, దుఃఖములేదు, జన్మములేదు, జగములేదు, ‘షడ్మార్గరహితం’ శివం యిందుకు అర్థము. ‘ప్రజ్ఞానం బ్రహ్మ’ ప్ర, అనగా = పరాలనే ప్రకృతిపేరు. ప్రకృతియనగా = మాయ, యీమాయయే అహంకారము; ఈ అహంకారమే తెలివి. యీ తెలివే సమస్తప్రపంచము-సత్యమని తోచుభ్రమ. జ్ఞానమనగా అంతర్బాహ్యముల వాఙ్మనోగోచరమైనది. “యద్దృశ్యం తన్నశ్యం, యశ్శృతం త దనిత్య” మ్మనే న్యాయమునుబట్టి ఈకనుపించే వాక్కున చెప్పబడే సర్వమున్నూ అనాత్మయనినీ, అజ్ఞాన

మనినీ, విడిచి ఒక్కగురువాక్యమందు ఏకచిత్తమున నిలిచి
నదే జ్ఞానమనినీ, ఆత్మయనినీ, ఆత్మానాశ్మల రెంటిని
తెలిసికొన్న తానే బ్రహ్మమని ఋగ్వేదవాక్యం. కాబట్టి
సమస్త జగత్తు బ్రహ్మభావనజేసినది గురుదీక్ష.

అహం బ్రహ్మస్మి

అనగా: అకార, ఉకార, మకారములు కూడినదే
ప్రణావము. ప్రమాణం:- ‘శృతి. త్రిధాబద్ధో వృషభోర్లోకవీతి
మహాదేవోమత్యాగ్ం ఆవివేశ. అకారం, బ్రహ్మమనినీ,
ఉకారం విష్ణువనినీ, మకారం ఈశ్వరుడనినీ, మూడుకూడి
నదే ప్రణావమనినీ, కూర్చేవిధము అకారం రాజసగుణము,
అదిశబ్దరూపముగానుండును. ఉకారం, సాత్వికగుణము అది సంత
కల్పరూపముగా నుండును. మకారం తామసగుణము, అది
దృఢరూపముగానుండును. చూపు, పలుకు, మనస్సు. ఈ మూడు
సద్గురువు చెప్పినస్థానమందు ఐక్యం చేసినదే ప్రణావము.
అకారమైన అర్థమాత్మక ఆధారచక్రమునబుట్టి పరావశ్యంతి
మధ్యమవైఖర్యాది చతుర్విధ శబ్దంబులనుదాటి ‘హం’ యని
నుఱుమును యెక్కి తనస్థానమందు ఐక్యమవును. కాబట్టి
“అహం బ్రహ్మస్మి” అని యజుర్వేద వాక్యము. అనగా గీర్వాణ
భాషచేత నేననేమాట-నేననగా పరబ్రహ్మరూపమనినీ, యిదే
ఈశ్వరుడనినీ విశ్వమంతా భరించినందుజేత యీశ్వరుడనినీ
మంగళప్రదమైన తెలివిని యిచ్చుటచేత శివుడనినీ ఆయొక్క
తెలివే నేత్రమధ్యమందు వున్నదనినీ ‘శృతి. విశ్వం చక్షురు

తం తస్మిన్ సర్వం ప్రతిష్ఠితః” అని ప్రమాణము పలుకుచున్నది. గనుక తననేత్రమందు కనుపించే సర్వచరాచర ప్రపంచమున్నూ యీశ్వరుడని గురువు చెప్పిన అద్వితీయ దీక్షను భావించినదే యజుర్వేదార్థము. అట్టిఅభ్యాసమైతే తానే బ్రహ్మమని ‘అహంబ్రహ్మస్మి’ యని పలుకుట.

తత్వమసి

తత్వమసీత్యభేదవాచకం. “శ్చ॥ యే జపంతితే శివసాయుజ్యముక్తి భాజాభవంతి.” అని ప్రమాణమున్నది. గనుక గురువు యందు క్రియాద్వైతం, ప్రపంచముయందు ద్రివ్యాద్వైతం, ఆత్మయందు భావాద్వైతం కలిగినదే అభేదవాచకం. ఇదే జపంచేయతగ్గది. తత్వమసి. తత్ అనగా నిరాకార స్వరూపం. త్వం అనగా హంసస్వరూపం. అసి యనగా నిరాకారస్వరూపమునందు కలియుట. ఈప్రకారముగా సమస్తజగత్తు ఐక్యమగుతూ యున్నట్లు తెలిసి, భ్రమవదలుటే జీవేశ్వరులకు ఐక్యానుసంధానము. జీవుడనగా ప్రపంచము. సత్యమనేభ్రమ, ఈశ్వరుడనగా సర్వప్రపంచము; అనాత్మయనినీ, ఏకత్వసిద్ధిగలిగినదే ఈశ్వరత్వము. కాబట్టి సర్వప్రపంచమున్నూ నిరాకారమేనని జ్ఞానము కలిగితే అభేదజ్ఞానము. అభేదమే జ్ఞానమనినీ, భేదమే అజ్ఞానమనినీ, సమస్తశాస్త్రములయందు చెప్పబడ్డది కాబట్టి జీవేశ్వరులకు వ్యప్తి, సమిప్తిగా శాస్త్రములు చెప్పుటేకాని ఐక్యమయ్యే పరిణమించును.

అయ మాత్మాబహ్మ

అయంశబ్దానకు : ఒక్కపిండమందే తాత్పర్యముగనుక అండపిండ బ్రహ్మాండములకు భేదములేదని అభేద నిష్కర్షగా ఈ వాక్యం పలుకును. అండమంటే గ్రుడ్డు, పిండమంటే సమస్త దేహములయందు కారణమైయున్న హంసస్వరూపము. బ్రహ్మాండమంటే పదునాలుగు భువనంబులు తన కుక్షిని యిముడ్చుకొని తాను విలక్షణమైయున్న పరమాత్మ. ఈమూడింటికిన్నీ ఏకత్వసిద్ధి యేలాగంటే బ్రహ్మాండంవలన పిండాండం, పిండాండంవలన అండాండం, అండాండంవలన బ్రహ్మాండం, బ్రహ్మాండంవలన అనంతకోటిబ్రహ్మాండం, అనంతకోటిబ్రహ్మాండంవలన అండాండం, అండాండంవలన సమస్త జగదుద్భవం, సమస్త జగం అండంలోను- అండము పిండములోను- పిండం బ్రహ్మాండమునందు ఐక్యమవుతూయున్నది. కనుక యీ ప్రకారం యీ నాలుగు మహావాక్యముల అర్థము తెలుసుకున్నవారే పాపపుణ్యములు, జనన మరణములులేక బ్రహ్మాస్వరూపమే తానని సమస్తవేదాంత సిద్ధాంతము. ఇది సమ్మి నవారలకు మోక్షం. ఇది తప్పదు. ఇదే గురువాక్యము. దీని యనుభవమును సద్గురువులచే గ్రహించిన సిద్ధికరము.

ఉపరి చతురు వాక్యములలో “సత్యజ్ఞాన మనంత మానందం బ్రహ్మ” అనగా జనన మరణాద్యవస్థలులేక, ‘కలదు లేదు’ అనే సందేహములులేక కదలక ఖర్చుపడక యేపరమాత్మ స్వరూపండిన్నదో అదే సత్యమనే అర్థం. జ్ఞానమనగా

ఆయొక్క సత్యస్వరూపమే మాయామంత్రరూపముగా తోచి
 దేహేంద్రియములను గుణాద్యవస్థలుగల జగత్తును తన సహ
 యంచేత సమస్తవ్యవహారములు తెలుసుకున్నందున జ్ఞాన
 మనినీ, అనంతమనగా ఆదిమధ్యాంతములులేక యింతని
 ప్రమాణములేనందున అనంతమనినీ, తన గర్భమందు సృష్టి
 అపుతూయున్న జీవకోట్లకు యింతయనిచెప్ప శక్యముకా
 నందున అనంతమనినీ, ఇట్టి అర్థమును గురువాక్యం ద్వారా
 తెలుసుకున్నందున ఆనందముగా యుంటున్నది. “ఏకమేవా
 ద్వితీయం బ్రహ్మ” అనగా ఏక=ఒక్కడైన యేపరమాత్మ
 స్వరూపముగలదో అతనిగర్భమందు పదునాల్గుభువనము
 లున్నా, యెనుబదినాల్గులక్షల జీవులున్నా, తొంబదియారు
 తత్వములున్నా, యిన్నింటికీ జీవుడు ఒక్కడైనందున
 ఒక్కటేనని తెలుసుకున్న జ్ఞానమే బ్రహ్మత్వమని పలుకుట.
 సర్వంఖల్విదంబ్రహ్మ అనగా, సర్వశబ్దమునకు తాత్పర్యం
 అంతర్భావములనేమాట. అంతర్భావము
 లనగా తనదేహము మొదలుగా సమస్తప్రపంచము
 నిరాకార, నిరామయ, నిరంజన, నిర్వికల్ప, నిష్క్రియ, అని
 ర్దేశ్యమైన పరబ్రహ్మమేననుట. “సర్వంఖల్విదం బ్రహ్మ”
 ఇందుకుప్రమాణము. “శ్లో॥ అనాత్మదృష్టి రవివేకనిద్రా
 మహం మమస్వప్నగతం గతోహం.” అని సమస్తవేదాంత
 శాస్త్రములయందునూ, చెప్పబడుతూ యున్నది. నేనుఅనినీ
 నీవు అనినీ, నాది అనినీ, నీది అనినీ, ఉన్నది లేదు అనే

సంశయములులేక యెవ్విధమైన భయములను విడచిపెట్టినదే
అభయమనుట. ఈ అభయమువలన 'షడూర్క్మిరహితం శివం'
అనే భావముచేత, సద్గురుపాదారవిందమే భక్తిక్రియావిజ్ఞాన
ములకు అభయమైన జీవన్ముక్తి కలుగజేయును. ఇదే విదేహ
ముక్తి. నిత్యముక్తి. సంకల్పరహిత వికల్పనారహితమైన కైవ
ల్యం అని ప్రమాణం. ఆశయే వైతరణీయనిన్నీ, కామమే
నరకమనిన్నీ, క్రోధమే యముడనిన్నీ, వీటిని విడచిన వైరా
గ్యమే భోగ్యమనిన్నీ, ఆత్మజ్ఞానమే సుఖమనిన్నీ, సంతోషమే
ఆనందమనిన్నీ, శాంతమే కామధేనువనిన్నీ, మౌనమే కల్ప
వృక్షమనిన్నీ, పరమహంసే దైవమనిన్నీ, భావించి గుణవర్జి
తులై, సత్పురుష సేవాజీవితులై ఆత్మారామపూజాపరులై,
మానజీవాధీనులై, అచింతితజ్ఞాననిష్టులై, అనిత్యసుఖవర్జితరసి
కులై సుజ్ఞానవస్తుజన సేవకపరిపూర్ణులై, జగత్తనేపట్టణమందు
సుబుద్ధిసారధ్యశరీరరథాచార్యులై, ప్రజ్ఞానాంగనా సేవితులై,
నిత్యజ్ఞానసంతుష్టులై, ధనికులదీనవార్తలు చెపులవినక, కర్ముల
కాయకష్టాలు కన్నులచూడక, మన సేందిరియారామమార్గ
మున చనక, భవిష్యత్కార్యములకు చింతిల్లక, వర్తమాన
కార్యములకు సంకోచింపక, వర్తించినవారే, జగద్వంచక
జనులు. యథేచ్ఛాసంచార శీలులై, ధీరులై కలిగెనన్న
సంతోషమును, లేకపోయెనని విచారమున్నూలేక, జగదూప్ర
నామ భేదములను విడచి, చావునుగూర్చి భయమున్నూ, బ్రతికి
యున్నాననే భావమునువిడచి, ప్రాప్త్యశేషపురుషార్థులై, సమ

యోచిత ఫలప్రాప్తులై, ఆత్మజ్ఞాననిష్ఠులై, అసంగ్యహీతచిత్తులై, విధి, నిషేధభావనలేక వర్తించినవారే జీవన్ముక్తులు; వారే పరమాత్మజ్ఞాననిష్ఠులు.

జ్ఞానాష్టాంగములు.

1. యమమనగా దేహము నేనుకానని భావించుటయే.
2. నియమమనగా పరతత్వ విచారణయందు సర్వకాల సర్వాస్థలయందును అనురక్తుండగుటయే.
3. ఆసనమనగా త్రిభువనాంతర సర్వజంతురాసులయందున్నా, పున్న ఆత్మయే తానని తెలిసికొని తటస్థవృత్తిచే నుండుటయే.
4. పాణాయామమనగా ఈ సమస్తజగత్తు మిథ్యయని దృఢముగా భావించుటయే.
5. ప్రత్యాహారమనగా చిత్తము లోకవ్యవహారమునుండి త్రిప్పి అంతర్ముఖివ్యాప్తి నొందించుటయే.
6. ధారణయనగా చిత్తమును సమస్తవృత్తిరాహిత్యమగునట్లు పరిశుద్ధముచేసి మరల చలించనియ్యకుండుటయే.
7. ధ్యానమనగా గాలి లేనిచోట దీపము యెటుల నిలచునో అట్లు నిర్మలత్వమును అవలంబించి పరబ్రహ్మలోకనము జేయుటయే.
8. సమాధియనగా ఇట్లు క్రిమ క్రిమంబున నివృత్తి జ్ఞానంబున బ్రవేశించి ధ్యానించిన సచ్చిదానందలక్షణముగల ప్రత్యగాత్మయే తత్పదలక్ష్యార్థమగు బ్రహ్మమన్న సచ్చిదానందమే గావున ఈ ప్రత్యగాత్మకు పరమాత్మకు కొంచెమైనను భేదములేదని గుర్తెరుంగుటయే సమాధి యనంబడును.

ముక్తాత్మల వివరము.

బ్రహ్మవిదు, బ్రహ్మవిద్వరు, బ్రహ్మవిద్వర్య,
బ్రహ్మవిద్వరిష్టులని, నాలుగు తెరంగులవారు.

1. బ్రహ్మవిదుని లక్షణము: శరీరేంద్రియములందు
అభిమానము, తానుచేయునట్టి వ్రతములు దానములు మొద
లగువానియందలి ఫలమును, పుత్రమిత్ర గృహదులయందు
ఆసక్తియునులేక, అహంకారమును విడిచి, సదా ప్రత్యగాత్మ
యగు తనయందే పరమాత్మ యున్నట్లు నిశ్చయించి సుఖ
ముగానుండువాడే బ్రహ్మవిదుడనబడును.

2. బ్రహ్మవిద్వరుని లక్షణము: సకలమైన కర్మ
ములు వ్రతములు దానములు మొదలగువానిని విడచి, సుఖ
దుఃఖములను సమముగానెంచి, సమస్తమైన కష్టములను విచా
రించక విషయచాలచల్యమునకు లోబడక, అన్నిటిని సమా
నముగా భావించుచు నిశ్చలచిత్తుడై యుండువాడే బ్రహ్మ
విద్వరుడనబడును.

3. బ్రహ్మవిద్వరీయుని లక్షణము: పరమాత్మతో
నైక్యమగు భావముతప్ప, తదితరమునందు జ్ఞాపకములేక,
మితాహారియై శరీరమును మరచియుండువాడే బ్రహ్మవిద్వరీయు
డనబడును.

4. బ్రహ్మవిద్వరిష్టుని లక్షణము: అంతరబాహ్య

న్యూపారముల నంతయు మరచి, ఏ వృత్తియునులేక, సరమాత్మయే తాననియు, తానే ఆపరమాత్మయనియు భావించి, ప్రకాశించువాడే బ్రహ్మవిద్యర్థిష్టుడనబడును. ఈ నలుగురిలో మొదటివారు యిద్దరున్నా, సంచితముచే గలిగిన అనుభవమును అసత్యమని తలంతురు. మూడవవానికి ప్రాకరబద్ధము లభించినను లేకయుండును. నాల్గవవానికిః ప్రాకరబద్ధము కొంచెమైనను లేకయుండును. అయితే నలుగురికి భేదముండినను, ముక్తియందు భేదములేదని తెలియతగినది.

త్రివిధదీక్షా, త్రివిధప్రసాద, త్రివిధలక్ష్యముల వివరం.

సీ॥ సద్గురు పాదకంజాతముల్ సేవించి

వారిచే నుపదేశవర్తియగుచు

త్రివిధదీక్షలబొంది భవములన్నియుగుంది

త్రివిధలక్ష్యార్థముల్ తెలియజూచి

త్రివిధవర్ణంబుల వివిధమంతయుగని

త్రివిధక్రియల మదిదిగ్విప్లవీక

త్రివిధప్రసాదముల్ స్థిరమతిభుజియించి

త్రివిధసూత్రాచారమవిరళముగ

తెలియకున్నను యద్వైతదివ్యసుఖము

గలుగనేరదు నిత్యాత్మగనగరాదు యనుచు

దెలిపిన గురుగుణమెంచి ధిక్కరించునట్టి

సరునకువచ్చు హేతువును వినుము.

తా॥ సద్గురుపాదకంజాతముల్ సేవించి, అనగా, సద్గురు పరమాత్మస్వరూపము; పాదములు అనగా సర్వప్రపంచ మునకును ఆధారమైన కారణమనేపేరుగలిగి నడిపించుతూ యున్న బ్రహ్మశబ్దమైన “హం, సః” అనే రెండక్షరములే పరమాత్మయొక్క పాదములు. ఆపాదములు నడిచేమార్గమున యున్న కంజాతములు అనగా ఆధార, స్వాధిష్ట, మణిపూరక, అనాహత, విశుద్ధ, ఆగ్నేయ, షడాధారములనే ఆరుచక్రములు సేవించడమనగా; యీచక్రములమీదుగా నడుస్తూ యున్న హంసతో మనస్సుచేర్చి వుంచడమే సేవించడము.

వారి ఉపదేశమనగా; మనోవచనములు రెండూ ఒక్కటియై ఉపరిదేశమైన పరమాత్మను కలిసి వర్తించడమనే తెలివికి ఉపదేశమనిపేరు. అన్నమయాని పంచకోశములున్నూ, ప్రాణాది పంచవాయువులున్నూ, శ్లోత్రితాది జ్ఞానేంద్రియములున్నూ, అంతఃకరణచతుష్టయమున్నూ, తాగాక వర్తించడమే ఉపదేశవర్తనము.

‘త్రివిధదీక్షలబొంది భవములన్నియు గుంది’ అనగా, శబ్దము, దృష్టి, సంకల్పములుగనుక శబ్దములలోయుండే అర్థభేదములను విడచి సర్వశబ్దములు ప్రణవముగా భావించడము ఒకదీక్ష. దృగ్గోచరమైన రూపభేదములను విడచి సర్వాత్మునిగా భావించడము ఒకదీక్ష. సంకల్పమునపుట్టే సర్వకోర్కెలను విడచి ప్రణవనాదముయందే మనస్సునిలుపుట ఒకదీక్ష. యీ

మూడుదీక్షలవలన భవ, పుట్టడమనేటటువంటి పాపమునశించి శాశ్వతమై యుంటుందని చెప్పట.

‘త్రివిధలక్ష్యార్థముల్ తెలియజూచి’ అనగా: అంతర్లక్ష్య, మధ్యలక్ష్య బాహ్యలక్ష్యములని గలవు. ఈ మూడింటిని సాకారలక్ష్యమునవిడచి, నిరాకారభావమున చెప్పేది యేమంటే, అంతర్లక్ష్యమనగా నేననేటటువంటి తెలివిశూన్యమనినీ శూన్యమైన నావలనగలిగేటటువంటి సర్వవ్యాపారము శూన్యమనినీ తోచేది. మధ్యలక్ష్యమనగా, అన్యత దుఃఖాత్మకమైన నాదేహప్రాణముమొదలుగా సర్వప్రపంచము మాయయనినీ, లేనిదనినీ యేమీ తెలియదనినీ సర్వవేదాంతశాస్త్రములు నిశ్చయించినందున యీదేహప్రాణములు నేను కాననెదే మధ్యలక్ష్యము. బాహ్యలక్ష్యం అనగా ‘ఏకమేవాద్వితీయం బ్రహ్మ’ అనే ప్రమాణముచొప్పున స్థావరజంగమాది సర్వప్రపంచమున్నూ ఒక్కకుక్షియందే యిమిడి నొక్క-తేయై యున్నందున ఒక్కడేనని చూడబడినదే బాహ్యలక్ష్యం.

“త్రివిధవర్ణంబుల వివిధమంతయుగని, అనగా మూడు అక్షరములు అవి ఏవియనగా: అకార, ఉకార, మకారములు. ఇవే తామస రాజస సాత్వికములు. ఇవే నాదు బిందుకళలు. నాదమనగా శబ్దము. బిందువనగా భ్రమ. కళ అనగా చూపు. వీటలోయున్న అనేకవిధములైన నామరూప కోరికలనువిడచి “సర్వం ఖల్విదం బ్రహ్మ” అనే శృతి ప్రమా

ణమునుబట్టి సర్వం మనఃకల్పితమనియెంచి మనస్సు మాయగా
యెంచి, నాదుబిందుకళాతీతుడైన ఆత్మను ఒక్క డుగా భావించి
నదే త్రివిధవర్ణముల స్వరూపముః త్రివిధక్రియల మది దిరుగనీక
అనగా చేసేవ్యవహారములకు వేరువ్యవహారములు యేవియనగాః
కన్నులతోచూచి చేసేదిన్నీ, చెవులతో విసేదిన్నీ, మనస్సున
సంకల్పించేదిన్నీ, ఈమూడింటిచేతనున్నా మాయాపమైన
ఈజగత్తు సత్యమని తోస్తూయున్నది. శ్లో॥ సత్యం జనవిరో
ధాయ అసత్యం జనరంజకం॥ అని వున్నదిగను క సత్యమైన ఆత్మ
యనగా దృక్ శబ్దం. సంకల్పముచేత నిర్వికల్పశుద్ధం. ఏకోనారా
యణః॥ అని శృతి ప్రమాణముగనుక ముట్టిన వస్తువునున్నా,
మూర్ఖున్న వస్తువునున్నా, విన్న శబ్దవస్తువునున్నా,
పలికే పలుకున్నా, పరమాత్మునిగా భావించడమే క్రియ
లతో మనస్సు తిరుగకుండాబట్టుట. 'ముట్టిన చూచిన మూర్ఖు
న్న విన్నను పలికిన బ్రహ్మమై బరగవలయు.'

‘త్రివిధ ప్రసాదముల్ స్థిరమతి భుజియించి’ అనగా :
“గురుపాదోదకం పీత్వా గురోరుచ్ఛిష్ట భోజనం గురుమూర్తిం
సదాధ్యాయే గురుమంత్రం సదాజపేత్” గురుపాదోదకం
పీత్వా యనగాః గురువాచకం శ్రేష్ఠవాచకం. ‘గురోరధికం
నగురోరధికం.’ నగురో అన్నాదుగనుక గురువు సర్వప్రపంచా
తీతుడైన పరమాత్మ. ఆ పరమాత్ముకు పాదములు అనగా
విపరీతార్థబోధ. ఈ సర్వప్రపంచమును యే ఆధారముచేత

నడుస్తూయున్నదో అట్టిపాదాక్షరములకు “ఏకాక్షరం ద్వ్యక్షరం హ్యేషడక్షరమథాపివా అష్టాక్షరంహ్వా మోక్షాయాం మంత్రయోగం ఫలం లభేత్.” అనివున్నదిగనుక అట్టిమంత్రాక్షరములు రెండున్నూ, వానిపాదములు; జారుతూయున్న ఉదకమనగా: అకార, ఉకార, మకారములనే త్రిగుణమువలన గలిగే సర్వప్రపంచము మనస్సేనని, అట్టి మనస్సును, బహిర్గతముగానీక తానైన రెండక్షరములతో యిమిడింపజేసుకోవడమే గురుపాదోదకము పుచ్చుకోవడము. గురోరుచ్చిష్టభోజనం అనగా: గురువుఅనగా పరమాత్ముడు గనుక “గురుర్బ్రహ్మ, గురుర్విష్ణోః, గురుర్దేవో మహేశ్వరః॥ గురుసాక్షాత్పరబ్రహ్మ తస్మై శ్రీ గురవేన్నమః” అని అన్నారుగనుక, ఆపరబ్రహ్మము నిడచిపెట్టినదే, సర్వప్రపంచమును ఉచ్చిష్టముగాయెంచి ‘నేతి నేతి’ వాక్యముచేత అయింది కాదనడమే ఉచ్చిష్టభోజనం.

“గురుమూర్తి సదాధ్యాయే” అనగా ముట్టిన చూచిన మూర్తిన్న విన్నను పలికిన బ్రహ్మమై పరగవలయు అని పెద్దలవాక్యముకాబట్టి సత్తాద్వయము లేనందున సర్వముఒక్కటియని అద్వైతసిద్ధిని కలుగజేసుకోవడమే ధ్యానముచేయుట. గురుమంత్ర జపమనగా ప్రకృతియనేమాయ. శబ్దము సోహము అనే గీర్వాణవాక్యముచేత, నీవే నేను అని పలుకుచూయున్న సాధారణమును గురుముఖముగా మరతెలసి, తిరుగతీసి, హంసనుచేసి, నాదబిందుకళలు మూడున్నూ అందునంజేర్చి

ఆకాలమందు పుట్టబడిన సునాదమును జపించుచు సదా గురుమంత్రజపం. వాసు దేవస్సర్వమితి స్సహమాత్మా, సదుర్లభః. అని భగవద్వాక్య ప్రమాణము.

త్రివిధసూత్రాచార మవిరళముగా అనగా, తర్కవ్యాకరణములయందు, తర్కముయందు 96 సూత్రములున్నా వ్యాకరణములయందు 7 సూత్రములున్నా కలసి 103 లోను నూరింటిని వేదాంతులు పూర్వపక్షముచేసి లోకోపకారార్థముగా మూడింటిని నిల్పినారుగాన, ఆమూడున్నా యేవియంటే, ఆగామి సంచిత ప్రారబ్ధములు - అవి యేవి యనిన సంచిత మనగా - పూర్వజన్మములయందు చేయబడిన పాపపుణ్యములు. ప్రారబ్ధమనగా - యీ దేహారంభము మొదలుకొని యీరోజువరకు చేయబడ్డ పాపపుణ్యములు. ఆగామి యనగా యికముందు రాబోయే కాలములయందు చేయబోయే పాపపుణ్యములు. ఈ మూడింటికిని పూర్వపక్షసిద్ధాంతము ఈ ప్రపంచము కృత, త్రేత, ద్వాపర, కలియుగములని నాలుగు గలవు. ఈ నాలుగు యుగములయందు కృతయుగములో నాలుగుపాదములు ధర్మము నడిచినదనినీ, త్రేతాయుగములో మూడుపాదములు నడిచినదనినీ, ద్వాపరములో రెండుపాదములనినీ, కలియుగమునందు మొదటి పాదమునందుమాత్రమే ఒకపాదము నడుస్తుంది అనినీ, తక్కిన మూడుపాదములయందు ధర్మశూన్య మవుతుంది అనినీ, చెపుతూయున్న శాస్త్రపురాణములను తెలిసినవారికి

యిది పూర్వపక్షమనే తెలుసుకోవచ్చును. ఏలాగంటే: శ్లో॥ ‘రుణపంచదశశ్చోర్ధ ధర్మం శతగుణంభవేత్.’ అని చెప్ప తూయున్న వాక్యమునకు నడవడి సత్యముగా యుండవలెను. కృతయుగమునందు నాలుగుపాదములు ధర్మమునడిస్తే త్రేతా యుగమునందు శతగుణము కావలసినందుకు అట్లుగాక ఒక భాగము తగ్గిపోవడమేసాక్షి. ఈప్రకారముగా యేధర్మము నకున్నా, తరుగు కనిపిస్తూ యున్నది గాని, హెచ్చడము లేదు. కాబట్టి యీధర్మముకాదని తెలుసుకోవలసినది. యిందుకు ప్రమాణమేమంటే “అయాచితం సదోపవాస మనినీ” “అహింసాపరమోధర్మః” అనినీ, చెప్పినది ఒప్పు కున్నది గనుక ఆయాయుగములలో, ఈధర్మములు నడిచిన వని చెప్పవచ్చును. ఇంకొక్క ప్రమాణము; ధర్మార్థకామ మోక్షములు చతుర్విధఫలపురుషార్థములలో, ధర్మార్థకామ ములు మూడున్నూ పురుషార్థములనినీ మోక్షము పరమ పురుషార్థమనినీ, చెప్పుదురు.

ధర్మమనగా: సర్వప్రపంచము పరమాత్ముడని ధర్మము. అట్టిప్రపంచాతీతార్థమే పరమాత్మయనినీ, ఈ రెండున్నూ తెలియుకోరిక కామమనినీ, యీమూడు యెవరియందు నిశ్చయమో అట్టినిశ్చయమే మోక్షమనినీ, మోక్షమనగా: శృతి. “ఏకోనారాయణోహరిః” అనేశబ్దమునకుపై న ఒకవిశేషము ఉన్నదన్నను తక్కువై యున్నదన్నను అసర్థమువచ్చును. గనుక శ్లో॥ నారాయణాత్పరం రూపం, తస్మిన్ నాహం కదాచన

అని భగవద్వాక్యము 'గనుకనున్నా, ఏక మేవాద్వితీయం బ్రహ్మ' అని శృతిప్రమాణముగనుకనున్నా. 'శ్లో॥ ప్రాచీరబం భోగతే నశ్యే, తత్త్వజ్ఞానేన సంచితం, ఆగామి ద్వివిధం కర్మ తద్వేషిః ప్రియవాదినః.' అని, ఆగామి సంచితప్రాచీరబంబులు, మూడున్నా నశించినట్టై వచ్చి బడును. ఇందుకు మూలంలేని గుర్తెరిగే శరీరం యేమీలేదనినీ, తెలివిచేత చేయబడినటువంటి ప్రపంచమును నమ్మవద్దు అనినీ యద్వైత్యం తన్నశ్యమనినీ, యత్కృతం తదనిత్యమనినీ, ఈ జగత్తు అసత్యమనినీ, జడమనినీ, దుఃఖమనినీ, చెప్పేప్రమాణము చేత వెనుకజన్మ అబద్ధమనినీ ఇపుడు చేస్తూయున్నది అబద్ధం ముందు చెయ్యబోయ్యెది అబద్ధం. ఇది ఏమంటే, ఆకాశపుష్పవత్ అనినీ జలఘటచంద్రవత్ అనినీ, వంధ్యా పుత్రవత్ అనినీ, శశివిషాణవత్ అనినీ, యివి ఏప్రకారమో అటువలెనే వెనుకజన్మమన్నందుకున్నా, ఇపుడు జన్మముయెత్తియున్నాను అన్నందుకునూ ముందు యెత్త బోతానన్నందుకున్నా యీనాల్గుప్రమాణములే దృష్టాంత ములు.

“అవిరళముగ తెలియకున్నను అద్వైతదివ్యసుఖము గలుగ నేరదు, నిత్యాత్మగనగరాదు...” అన్నందుకు సమస్తమైన శాస్త్రములలోనున్నా, వేదములలోనున్నా వేదాంతములైన ఉపనిషద్వాక్యములయందున్నా, జీవుడనగా మాయయనినీ, మాయయనగా లేనిది అనినీ, భేదమే అజ్ఞానమనినీ, అభేదమే

జ్ఞానమనినీ, చెప్పుచుండగా భేదభావమే ఛండాలత్వమనినీ, అభేదకమే బ్రాహ్మణత్వమనినీ, శాస్త్రములు పురాణములు, యివి వ్రాసిన పెద్దలుకూడా “ఏకమేవాద్వితీయం బ్రహ్మ” “సత్యంజ్ఞానమనంతంబ్రహ్మ” “సర్వంఖల్విదంబ్రహ్మ” “నేహనా నా స్తికించనా” “ప్రజ్ఞానంబ్రహ్మ” “అహం బ్రహ్మస్మి” ‘తత్త్వమసి’ ‘అయమాత్మాబ్రహ్మ’ ‘సోయందేవదత్తః’ ‘గంగాయాం ఘోషః’ ‘మంచాః కోశంతి’ ‘జహర్లక్షణ అజహర్లక్షణ’ ‘జహదజహర్లక్షణ’ అనే యివి యన్నీ, అభ్యాసకాలమునందే చెప్పబడ్డవిగాని ఆరూఢమైతే యిన్నిటితో బనిలేదు. అభేదజ్ఞానముకంటె జ్ఞానమున్నూ, ‘నేతినేతి’ వాక్యముకంటె వాక్యమున్నూ లేదు. కనుక ఇదే అనుభవసిద్ధాంతము.

ఇంకొకదృష్టాంతము. భాగవతమన్నను, భగవద్గీతలన్నను భగవంతుయన్నను ఈ మూడింటికినీ వర్ణములు ఒక్కటేగనుక ఈవర్ణములయందు చెప్పబడ్డదిన్నీ, ఈగ్రంథములలో చెప్పబడ్డదిన్నీ ఒక్కటే. ఏలాగంటే: భా, ఒకటిన్నీ గ, ఒకటిన్నీ, వ, ఒకటిన్నీ, త, ఒకటిన్నీ ఈసౌజ్ఞలు నాల్గింటికినీ, భ.యనగా భక్తిన్నీ, గ. యనగా జ్ఞానమున్నూ, వ. యనగా వైరాగ్యమున్నూ త.యనగా తత్త్వమున్నూ, ఈనాల్గునిష్ఠలు గలదిక్కు భగవంతుడు అని సమస్తవేదశాస్త్రములు చెప్పినందుకు, భక్తిఅనగా: బాహ్యభక్తి, అనన్యభక్తి, ఏకాంతభక్తి ఈమూడుబాహ్యభక్తిసగుణమునువిడచి నిర్గుణముగా చెప్పేము. స్వర్గమర్త్యపాతాళములు మూడున్నూ, స్వర్గమనగా సూర్య

చంద్రనక్షత్రవామువు మేఘవర్షములు గలిగినదే స్వర్గము. మర్త్యమనగా: చరించే జీవములున్నూ చరించనటువంటి వృక్ష పర్వతములు కలిగినదే మర్త్యము. పాతాళమనగా: సముద్రములు భూమి మొదలుగాగల అధఃప్రదేశమునందు జలచరము లాదిగా పాతాళము యీమూడు తనకుక్షియందే యుండినీ, తానంటక ఒక్కటి తాగాక అంతా తనలో యిమిడియున్నందున సర్వప్రపంచము “హరిమయము విశ్వమంతయు హరివిశ్వమయిండు సంశయముపనిలేదు, ఆహరిమయముగాని ద్రవ్యము ఖరమాణువులేదు” అని భాగవతమందు పెద్దలు చెప్పియున్నారు గాన నీళ్ళలో ఆ కాళమువలెనే ఈమాయ కనుపించుతూయున్న హేతువుచేత యిలాచెప్పినారేగాని ఆత్మవిలక్షణమై ఒకటిగా అంతటానిండి ఒకటి తాగాక వున్నందుచేత నిర్గుణమువల్ల మూలంలేని గుర్తెరిగే శరీరం ఏమీలేదని గురువాక్యంవల్ల సూచన తెలిసికొని ఆత్మకంటె అన్యములేదని నిశ్చయము యెప్పుడు వస్తుందో అప్పుడు బాహ్యభక్తుడని చెప్పబడ్డది. అనన్యభక్తియనగా నేత్రములచేత చూడబడిన రూపము లను, చెవులచేత వినబడే వాక్యములున్నూ లోపల మాయా రూపమైన సంకల్పములున్నూ కలియక తెలియరాదుగనుక ఈమూడువిధములను సర్వంఆత్మనుగా భావించేటప్పుడుఆత్మలో మాయారూపమైన సంకల్పముకలుగనిదే నిశ్చయము. కాబట్టి నిర్గుణముచేత అనన్యభక్తుండని చెప్పబడ్డది. ఏకాంతభక్తియనగా: భక్తియొకటేగాని రెండోది లేనందున “ఆత్మసత్యం

జగన్నిధ్య* అనే ప్రమాణముచేత తన దేహము మొదలుగా
సర్వప్రపంచము శూన్యమనినీ ఆత్మపూర్ణమనినీ భావించినదే
ఏకాంతభక్తి. ఈ మూడుభక్తులు గలిగినందువల్ల ఏమాయె
నంటే బాహ్యభక్తివల్ల పుట్టడంచావడంలేకపోయినది. ఏకాంత
భక్తివల్ల సుఖదుఃఖములు లేకపోయినది. అనన్యభక్తివల్ల
పాపపుణ్యములు లేకపోయినది. 'శ్లో॥ జ్ఞానం ద్వివిధ మాఖ్యాతం
పరంభావపరం తథా' అని ప్రమాణము గనుక పరజ్ఞాన
మనినీ, అపరజ్ఞానమనినీ రెండు విధములు. పరజ్ఞాన మనగా
పరులవల్లనున్నా, కనుచూపు వినికెడివల్లనున్నా తనకు అం
టక పరస్పరముగాయుండి ఒకప్పుడు జ్ఞాపకమున్నా, ఒకప్పుడు
మరపున్నా కలిగినదే పరజ్ఞానము. అపరజ్ఞాన మనగా అంతటా
పూర్ణముగా నిండి తెలియబడకుండా వున్నదే స్వరూపము.
స్వభావ మనగా: పరమాత్మఅయిన నిరాకారమునందు సాకా
రమైన సాక్షిత్వముకలుగని నేదశాస్త్రపురాణాదులు చెపుతూ
యున్నవి. స్వరూపానకు స్వభావం నిశ్చయమైతే స్వరూపం
ఉన్నమట్టుకు స్వభావం ఉండవలెను. అట్లా యుండక వేరై
తోచుచున్నది. ఏలాగంటే సూర్యుడు స్వరూపం, ఆ సూర్యు
నికి కిరణములు స్వభావము. ఎంతకాలము సూర్యు
డుండునో అంతకాలము కిరణములు యుండునుగనుక స్వరూప
నాశనములేక యుండగానే స్వభావలక్షణములకు ఏల నాశ
మువచ్చును. కాబట్టి స్వరూపమైన పరమాత్మకు జగత్తు
స్వభావం కాదు. జగత్కార్యములు లక్షణములు కాదని బుద్ధి

మంతులు యోచించవచ్చును. వేదములయందును వేదాంతములయందున్నా అధ్యారోపోపవాదములచేతగాని ఆత్మను తెలుసుకోరాదని అభ్యాసజ్ఞానులకొరకు చెప్పినదేగాని ఆరూఢులై తే యింతకష్టముతో పనిలేదు. లేనిజగములు కల్పనజేసి తిరుగా లేదనుటకంటె అధ్యాస లేకపోవటమేవాసి. బురదపూసుకొని బురదతో కడిగితే వదలనట్టు, ఈ అభ్యాసము చేయక మొదటనే గురువాక్యము చెప్పుకొని ముక్తిని బొందవచ్చును.

ఈ కేవలజ్ఞానము దృక్కుమనస్సువల్ల కలుగుతుందేగాని ఆత్మజ్ఞానం కాదని ఆత్మలయితే పూర్ణుండనిన్నీ జ్ఞానముతో చూడకపోతే సంకల్పము లేకపోతూయున్నది గనుక పూర్ణజ్ఞానము యేదంటే బాహ్య అనన్య యేకాంత భక్తులు యెక్కడయున్నవో అక్కడ పూర్ణజ్ఞానమున్నది. అనగా కలిగినందుకు సంతోషమున్నూ లేనందుకు దుఃఖమున్నూ విడచి కలిగినా లేకపోయినా రుజుపూర్ణమైయుండుట. ఇది జ్ఞానమని చెప్పబడును. వై రాగ్యమనగా సంసారమువిడచి ధన ధాన్యములు విడచి క్షౌరాభ్యంగనాదులు విడచి దారాపుత్రాదులనువిడచి మోహరహితుడై యుండవలెననుటకాదు. వై రాగ్యమనగా యేదంటే వ్యర్థమైన ఈప్రపంచముయందు రాగము విడచియుండుటే వై రాగ్యము. “విషయ నిరసనంబు వివరింప మోక్షంబు బంధనంబు విషయపరిచయంబు యెరుక యిదియె దీని నెరుగకయున్నను రాగమండ్రు బుధులు రమ్యముగను...” జీవాత్మయనిన్నీ, సూత్రాత్మయనిన్నీ, అంతరాత్మయనిన్నీ,

ప్రత్యేకాత్మయనినీ, ఈ నాల్గువిధములు స్థానభేద క్రియా
భేదమేకాని ఈ నాల్గు యెరుకే. అట్టి యెరుకకు ఈ నాల్గు
ఆత్మనామములు. ఏకలింగేనంటే వివరించెద. జీవాత్మయనగా
నేత్రేంద్రియముల గూడిన తెలివే జాగ్రతనుపొంది వ్యవ
హార క్రియలను తోపజేసి యా యా చోట్లను పొందినందున
జీవాత్మయనిపేరు. నూత్రాత్మ యనగా పూసలలో దారము
వలె పిపీలికాది బ్రహ్మపర్యంతము రూపనామ సహితముగా
సమిష్టిగానుండి వ్యష్టియనుభవమును పొందేదికాబట్టి నూత్రా
త్మయనిపేరు. అంతరాత్మ యనగా, హృత్పద్మమందుండి
జాగ్రత్ స్వప్న సుషుప్తులను మూటి అనుభవమును గని తురీయ
మైన నాలుగో అవస్థను అయినించి సంకల్పమును వికల్పమును
చేసేదైనందున అంతరాత్మయనిపేరు. ప్రత్యేకాత్మయనగా
దేహము కలియక విడిచినట్టున్నూ లేక సర్వసాక్షిత్వము కలిగి
నట్టున్నూ యున్నందున ప్రత్యేకాత్మయనిపేరు. యిన్నింటికి
యెరుక ప్రధానమైనదిగనుక అట్టి యెరుకను గురువాక్యమనే
'నేతి నేతి'వాక్యోపదేశములచేత కాదు కాదనవచ్చును. ప్రత్యే
కాత్మకు సాక్షిత్వమున్నూ పరమాత్మకు పూర్ణత్వమున్నూ
భేదమేకాని గురువాక్యముచేత సాక్షిత్వమునువిడిస్తే పూర్ణ
త్వము యొక్కటే నిలచును. కలియక తెలియనేరదు కనుక
కలిసి తెలియరాదన్నమాట. ఆత్మకలిసి ప్రపంచమును తెలుసు
కొనరాదని చెప్పుట. శ్లో॥ ఆత్మసత్యం జగన్నిధ్యగా భావించిన
పురుషుడు ద్వైతాద్వైత విశిష్టాద్వైత యుక్తమయిన పరమ

తత్త్వమును పొందును. ఈ రహస్యమంతయు శ్రీ గురురాయుని
ద్వారా తెలుసుకొని మోక్షప్రాప్తిని పొందుడు.

వర్ణప్రథమ పోడశీ వృత్తమాల

చ॥ మూలములేని గురైరుగు ♦ మోహశరీరమనే రహస్యమీ
నేలనుగల్గు సద్గురువునన్ బాడగాంచి ♦ పదంబులంటి యా
మూలముదెల్పుమంచు తన ♦ ముఖ్యమనంబు పరీక్షయిచ్చి కం
కాలించి వేయు భ్రాంతులను ♦ కర్మములన్ని నశించునిక్కమా.

ఉ॥ లంపటమున్ హరించు ♦ సురలందరినర్చన చేసి మ్రొక్కినన్
కుంపటితోటి యంతపని గూడక ♦ నుండునొ నంతెగాని తా
రంపముతోటి చూలము కరంబున ♦ గోసినయట్లుగాదు యీ
కొంపను నమ్మకన్ గురునికోమల ♦ పాదములంట కార్యమా.

ఉ॥ లేశము రోషభ్రామిక శరీరభిమానము ♦ చింతగర్వమున్
ఆశ పరాకులేకను పదార్థము ♦ యంగనలందు మోహముం
బాసి మతాభిమానములు వంచి ♦ సమస్తసమానభావముం
భాసిలు చిత్తమం దునిచి ♦ భద్రమునున్న ఫలంబుజన్నమా.

చ॥ నిజగురుమూర్తి పాదములు ♦ నిక్కమునమ్మిభజింప బూనినన్
సుజనులు మెచ్చుచుండ్డు ♦ సుందరులందరు యోగ్యుడండ్రభూ
ప్రజలు సమస్తమార్గముల ♦ భక్తినిగొల్తురు యట్లుగాక సా
మజగతిగర్వియైనడువ ♦ మాన్యుడుగా డ్వేధవన్న యాతడున్.

చం॥ గుణములుమంచివై మిగులఁగోర్కెలులేకధరిత్రయందుశ్రీ
గణములు వచ్చినం దెమలకం మతి ఁనిల్పినవాడుభోగియా
ఋణముకుద్రవ్యమాదులకుఁగోసినమర్త్యుడు సౌఖ్యదౌననం
రణజితవంతుడైనను పఁరాలలనుండిన హానిజాతమా.

చం॥ రుజులు ప్రకోపమైనపుడుఁ చూపములన్నిహరించినట్లుగా
సుజనులు చింతబొందగను ఁ సుందరముంగననై ననేమియా
సుజనుల కేమికిడు యిలచోద్యము ఁ నజ్జనులంతమెత్తురే
కుజనులు సంతసింపుదురుఁ ఘోరమదంబున వారికర్హముల్.

చం॥ త్రైలివిగనున్న కాలమునఁదీక్ష వహించియురాజయోగముం
సులభగతింగ్రహించి పర ఁ సుందరులంధనమాదిభ్రామికల్
కలయని బుద్ధినిల్పితనఁకాయమునలటదియందు నిర్ముఖున్
దలచిపరేశునికొమిగుల ఁధ్యానమొనర్చుచునుండగావలెన్.

ఉ॥ రిక్తకథల్ వచించిన బలేయనిఁగోకులుమెచ్చుచుందురీయా
భక్తికినేమనందు నిజ ఁ భానముగానగు నిష్ఠపూర్ణుడై
శక్తిగలట్టిమానవులజేరగ్రహించరుఁయట్టిమూర్ఖులున్
వ్యక్తులుగాని హేతువని ఁ వేడగ్రహింతురు వాని నగ్రజా.

చం॥ కైలములందు నెరలనుగేలుచుఁగుచ్చినుదించిచేపలం
నేలగలట్టితోయములఁనేటుగబట్టుచు చంపుచుందురీ తా
తాలిమిగల్గి చూడగ యధార్థముఁతోచును హింసపాపము
చాలినుతాది మోహములుఁయిట్టివిగావలెమూర్ఖమానసా.

చ॥ శ్రరములు బూనవచ్చు రథఁసారథి తాననవచ్చు శత్రులం
దరమదలంసనవచ్చు పరఁతింత్రములన్ని హరింపవచ్చు తా
కరమున మంచికార్యమని ♦ గ్రాసముకివ్వగ లేడు దుష్టు డీ
నరున నెటింపుచుండు పరఁభావములందున బుద్ధిశూన్యుడై .

ఉ॥ గ్రీతులెరింగి దుర్గుణము ♦ లేశమ యైననులేక మిక్కిలిన్
ఖ్యాతిగలట్టివాడయి సుఖంబున ద్రవ్యముగల్గియుండియుః
హేతువులేనివాక్యములు♦ హెచ్చుగకల్పనజేయుచుండ్రుయీ
రీతి జనాళిభావములు♦ రేబగలంచను నేమిహేతువో.

ఉ॥ రంకుతనంబు బొంకులుప♦ రాకుచుదంబుధనాశభామికల్
జంకుతనంబుశంకలు విచారము కోధము పంతపంకముల్
మంకుతనంబురోషముప్రమాదము సేయుటమానిచక్కగా
పొంకముగల్గియుండవలె♦ భూరిబలాధ్యుడువాడు చూడగ

ఉ॥ యేమివిచిత్రమో గుణము♦ యెట్టిదోనిర్మలజ్ఞప్తి యెట్టిదో
కామముయెట్టిదో సుకృత♦కర్మము యెట్టిదో జ్ఞానయెట్టిదో
భూమినిగల్గువారలలో♦ భూరిగుణాధ్యునిగాంచి మ్రొక్కియున్
సామముచేత బోధగొనిచక్కగ నుండవలెం ధరాస్థలిన్.

ఉ॥ మీరకబ్రహ్మవిద్యను ప్రమేయముదల్చిన దూరుచుండ్రుని
స్సారపువిద్యయైనను నిజంబుగపూర్వులు యేలనేర్చిరో
వారినిచెప్పగావలయు♦ వారుయెరుంగరు యిట్టిహానిన్
నారిసమానపుంసకులు♦ న్యాయమెరుంగునె యిద్ధరాస్థలిన్.

ఉ॥ లేనిప్రసంగగోష్ఠులకు ♦ తెన్నగనేగుచు ఘర్షనాడుచున్
మానకయింకప్రజ్వరిలు ♦ మర్త్యులనేకులు గల్గిరిద్ధరన్
హానిగలార్జనంచు మది ♦ యందొకమామ దలంచనట్టి యా
మానవజన్మమేమిటికి ♦ మాయ సమస్తము చిత్తగింపుడీ.

చ॥ దురమునశింపజేయవలె ♦ దుఃఖముబాపవలెం మహాత్ముడై
పురికొనిపాపసంచయము ♦ ముఖ్యముగా హరియింపజేయ శ్రీ
కరగురుమూర్తిగాంచవలె ♦ కర్మవిచారణచేయగావలెన్
నరములకుప్పయేమిడును ♦ నాధుగనుంగొనియైక్కగావలెన్.

“మూలంలేని గురుతెరిగే శరీరం యేమిలేదు.”

భక్తియోగప్రకరణము

కీర్తనలు

వసంత—ఏకతాళం.

ఏమనంటినాదికేశవా లక్ష్మీసమేత || ఏమనంటి ||

ఏమనంటినయ్యనిన్ను యెందుజూడనందెగల్గు స్వామివనుచు
వేడుచున్న కామితమిడకుంటివొర || ఏమనంటి ||

నూపులేనివాడవంటినా కాపురములేక చూపరులకు చూపరం
టినా పూపులేకయద్ధిలోన చేపరూపమైచరించి చూపుకంద
రానికమత యాపధరుడవంటిగాని || ఏమనంటి ||

బురదడాగువాడవంటినా యదిగాకనిన్ను నరమృగంబవైతి
వంటినా పరమపురుషవటుడవయ్యు బరువడి మూడడుగులడిగి
కోరిబలినిఘోరమూగా కూలవే స్తివంటిగాని || ఏ ||

చేతిగొడ్డలిబ్రతుకటంటినా యదిగాకస్త్రీని ఘాతజేసినవాడ
వంటినా ప్రీతితోడతల్లివిడచి పెరిగిగజపురంబుజేరి ఆతురతతో
వంశనాశ మాచరించితంటిగాని || ౬ ||

తలప బుద్ధరూపమంటినా పలువిధముల స్త్రీ వలపుజిక్కువాడ
వంటినా కలియుగాంతమందునీవు కలికివేషధారుడవై తులువ
గుణములెల్లమాన్పు దొరవనిదలకొంటిగాని || ఏ ||

చౌటపురినివాసమంటినా యదిగాకను వైకుంఠపురములేదటం
టినా బూటకంబదేలశ్రీతో ముగ్గురభార్యాలగూడి వాటముగా
కూర్చురాయు వద్దనుండమంటిగాని || ఏమనంటి నాదికేశవా ||

కాల్చినరాబోదయా శ్రీగురుభక్తి హరిగురుభక్తి కాల్చిన
రాబోదయా॥

శ్రీహరిభక్తి మూర్ఖులకెల్లా ॥కాల్చిన॥
చాల్చాల్చానగొడ్డాళ్ళతో చీల్చిమూర్ఖులవాత
తాల్చినదుమ్మగొట్టి చీల్చి పేల్చినిప్పితిప్పి ॥కాల్చిన॥
భాగావతులకెల్ల సాగీలీ మొక్కుమాని
బాగాయగ్నినియెరగ కాగీనగరిటబెట్టి ॥కాల్చిన॥
సుజనూలపొందుగూడి గజవరదూనిపాద
భజనజేయుమనుచు గజపూటమునబెట్టి ॥కాల్చిన॥
రంగూగా గురునకుసా ప్టాంగముజేయుమాని
సంగతిగాగొప్పా ఫిరంగీవాతానుబెట్టి ॥కాల్చిన॥
గురునితొలుతానుశ్రీ హరునివేడుమాని
పరిపరివిధములజెప్పి కొర్చితోడూతమూతి ॥కాల్చిన॥
నోటశ్రీగురువాక్యం సూటీగబల్కామని
మాటికినిజెప్పి వల్ల కాటీలోపండబెట్టి ॥కాల్చిన॥
తినన్నగసుబ్బారాజ దేశి కేంద్రానిమది
సన్నాతిసేయుమాని సున్నంపుకాల్వనుబెట్టి ॥కాల్చిన॥
యెన్నోవిధములగురుని సన్నాతిజేయుమాని
కన్ననకూర్మారాయని వినన్నపమువిననివారి ॥కాల్చిన॥

భక్తియోగ ప్రకరణము

హిందూస్తానీరాగం—ఏకతాళం.

దశరథనందన దానవహరణా పశుపతిమిత్ర ఓ పరమదయాకర॥
నిత్య నిరంజన నిర్మలరూప సత్యపాలనా సామగానాప్రియ ॥దశ॥
ఖరకరవంశజ కంతుజననీప్రియ సరగునదశముఖు సంహరించిన
రామా ॥దశ॥

సర్వలోకాధార సద్గుణసామ్రాజ్య సర్వభూతప్రియ సాధు
జనావన ॥దశ॥

మత్స్యకమతాకిటి మానితనరసింహ
స్వచ్ఛవామనరామా రామబలరామకృష్ణ ॥దశ॥
బుద్ధకల్మిరూపమున పొందుగనటనజేసి
అందముగచౌటపురినింపొందుగావసియించియున్న ॥దశ॥
సతతముశ్రీకూర్మారాయు సరగునబోచేదనని
విదితముగశ్రీలక్ష్మీతో వేమారుపంతాముజేయు. ॥దశ॥

ముఖారిరాగం—అటతాళం.

హరినా మొరవినిరావదేర శ్రీహరి నరహరినా మొరవినిరావదేర॥
హరినా మొరవినిరావదది ఏమిపంతాము
సరగునరాకున్న సైచానుమరిజూడు ॥హరి॥
గజరాజువైమైనా ఘనమునీకిచ్చేనా
అజసుతులేమైనా హారములొసగేనా ॥హరి॥
పాండవులేమైనా ఫలహారమిచ్చీర
పుండరీకుడునీకు బండారమేమిచ్చే ॥హరి॥

దుగ్రీవదపుత్రీనీకు సఫలమేమిజేసె
 కపటమానసుడౌట నుపమింపదెలసెను ||హరి||
 అలకుచేలునిచేతి అటుకులుదినిచాల
 జలజసంభవవినుత జయ మొసగిబోచితివి ||హరి||
 లంచాగాడవని కొంచమెరుంగక
 సంచీతమెడలించే సామీవనిదలచితి ||హరి||
 వంతాముసేయక చెంతజేర్చినీవు
 సంతారించినన్ను సమరసునిగాజేయు ||హరి||
 సర్వజీవకోటి సాకేడిప్రభువని
 యుర్విజనులందరు యుపమించిరికనై న ||హరి||
 ధరకూర్మారాయుని దయనేలుదొరవాని
 పరిపరివిభముల ప్రస్తుతిజేసీతి ||హరినామొరవినిరావదేర||

నాటరాగం—అది.

నిన్నేనామదినమ్మితి శ్రీకేశవా నిన్నేనామదినమ్మితి||
 నిన్నేమదినమ్మితి పన్నగశయన యా పన్నరక్షకసదా సన్నాత
 చేయుచు||ని||
 పక్షివాహన నన్ను పాలించుటకునేడు పాక్షికమనీకు పాల్కొలీక
 దేవ||ని||
 అనుదినమును నిన్నే ఘనముగ వేడితి మనుజువైరివై రి మన్నించు
 మికనై న||ని||
 సరసీజనయన ఓ సర్వశరణ్యుడా కరిరాజవరదా నక కరుణా జూ
 డవెవేగ||ని||

పురహారమిత్రమా పురుహూతపరిరక్ష యరవిందనేత్రా నా కభ
యమియ్యగరాదె॥ని॥

నీరజగర్భాది నిఖిలలోకస్తోత్రా నాగాయణాచ్యుత నరసింహ
శ్రీధర॥ని॥

ధరచౌటపురియందు స్థిరముగ నెలకొన్న వరలక్ష్మీపతి నిన్ను వద
లకప్రార్థింతు॥ని॥

ధరసుబ్బయ్యార్యశ్రీ గురువర్యకరుణచే
వరకూర్మదాసుడన్ పరిపరివిధముల॥నిన్నేనామదినమ్మితీ॥

ధన్యాసి—అట

వద్దురానావద్దురాకురా ఓబాలకృష్ణా ॥వద్దురా॥

నవసీతచోరా నందకుమార యశోదకురా ॥వద్దురా॥

వద్దురాయీబుద్ధిమాను కొద్దివయసుదాననేను

రద్దివలచేసెదార కొద్దిపనులకురాకు పోరా ॥వద్దురా॥

కన్నెప్రాయపువానరా కనుసన్నలుజేయుట తగదు

వన్నెకాడ వలదుపోరా తిన్నగాసరసాకురాకు ॥వద్దురా॥

వారకాంతనుగానురా నను నేరమెంచకమానరా

సారమేమియులేదురా యిక వారిజాక్ష కోపముంచకు ॥వద్దురా॥

మోహమేమికసారమురా యూహలన్నిమానిపోరా

సాహసంపుపనులు మానర సారసాక్ష కరుణయుంచి ॥వద్దురా॥

భాసురముగాకూర్మరాయదాసునీ ఏమరక నీవు

గాసిజెందకచౌటపురినివాసులను రక్షించు దయను ॥వద్దురా॥

మధ్యమావతి—అట.

ఉంచకుముసో మేశ్వరా పరలోకమునకంపించుమీభూ తేశ్వరా॥
 ఉంచకూయిప్పధివిలోన పంచమహాపాతకులను
 కొంచకతలిదండిగురువుల వంచనలుజేసేటివారిని ॥ఉంచకు॥
 మచ్చరించేవారిని మధుసూదనునికథ లుచ్చరించనివారిని
 హెచ్చుగాగురుధర్మమునకు కత్తుబూని పెచ్చురేగి
 యిచ్చవచ్చినట్లుగాను తుచ్చపుమాట్లాడువారిని ॥ఉంచకు॥
 కారులాడేవారిని కంసారికథవిన పాలుమాలినవారిని
 కారణంబేమియునులేక సారసాక్షునిభక్తులను
 తేరిచూడకసూరిజనులతో కూరముగభాషించువారిని ॥ఉం॥
 వాదులాడేవారిని సాధులనుజూచి మోదమొందనివారిని
 కాదుకాదనివేదసాదల నాదరింపకవాదమాడియు
 బాధపరచుచుపందలై కడు భేదవృత్తిమెలంగునీచుల ॥ఉంచకు॥
 సూరిజనుల చేరక హరిహరులచర్యల నార మరయజాలకా
 సారసాక్షుడై న కేశవసామిని ప్రార్థించమాని
 దూరికమఠరాయదాసుడు సారమిదియనమీరువారల॥ఉంచకు॥

కృష్ణ లీలలు

వసంతరాగం—అటతాళం

పిల్లతల్లిని వల్లగాదురా ఓబాలకృష్ణా
 గోపాలకృష్ణా నందకుమారా ॥పిల్ల॥
 పిల్లతల్లినినేనుగదరా అల్లపనులకుతాళజాలర
 కల్లగాదిది మల్లిపోరా అల్లరిజేయాకుసామి ॥పిల్ల॥

వట్టివ స్తనమూలుజూచి వలపునిలుపలేవదేమి
 పట్టిజూచినపసయులేదు పాలబింక మెకానిసామి ||పిల్ల||
 దేహసోయగ మెంచిపై బడి సాహసంబునపట్టరాకుము
 దేహమూ వెల్లులివాసన మోహపడుట దేమిసామి ||పిల్ల||
 శంకగొన్ని నెలలు జరుగగ బింకమా నాదేహ మవుడు
 పంకజాక్ష జంకులేక అంకపాళి నుండగలను ||పిల్ల||
 తామ్రచూడాకేళి కిట్లు దడదడాలాడాకు సామి
 సంబ్రపడుటకువేళగాదిది సాహసించిన లాభమేమి ||పిల్ల||
 వాసిగానట్లుారికూర్మాదాసరాయ వలదువలదిక
 మోసపుచ్చకు శ్రీశ నీకిదె మ్రొక్కెదను మన్నింపుమివుడు ||పిల్ల||

కాంభోజిరాగం—అదితాళం.

తొందరాపడుటాకు యిదియు సంద్యవేళరా.
 ఓబాలకృష్ణా గోపాలకృష్ణా ||తొందరా||
 అందముగకెమ్మోవిరదముల సందుమనోవిందుజేసి
 పొందుగోరవచ్చెదావు మందయానలుగాంతురేమో ||తొం||
 మాడవేయని సూర్యహారా ల్సూపవచ్చేవూ ||ఓబాలకృష్ణా||
 పోడిమిగ మాభావగారు వాడవాడలు దిరిగివచ్చి
 మాడలొదిలేసమయమిది మాతోడికోడలుభావికరిగెను ||తొం||
 శందవేయని చంద్రహారములివ్వవచ్చేవు ||ఓబాలకృష్ణా||
 సంధిదీ యారాలువదినె నిందలాకు మూలమౌను
 మెందు దాచుకొందు సామి ముందుయెపుడేనిత్తుగాని ||తొం||

నన్నులునెగాలుజేసి కన్నుగీతేవు ||ఓబాలకృష్ణా||
 కన్నవిన్నవన్నె కాడు చిన్నిమాటలాడి నన్ను
 మన్ననగూడగనివడు మాటదక్కించుకో నేడు ||తొం||
 భాసురముగా చౌటపురినివాస కేశరా ||ఓబాలకృష్ణా||
 దాసుడొక్కొక్కూర్మరాయుని బాసియుండనాని నన్ను
 హాసమేలజేసెదావు వేషభాషలు మాను మికను ||తొం||

వసంత — ఆట.

యెన్నిమాయలు నేర్చినాడమ్మా యశోద నీకొడుకెంతదుడుకని
 చెప్పగలమమ్మా

నిన్నరేయొకసారి యిశుడు కన్నుమరుగుగానువచ్చి
 చన్నమొన కొనగోరచీరి కన్నన కెమ్మోవిగరచెను ||ఎన్ని||
 సందర్భమునమూలదాగేను మేమెవ్వరెరుగము పొందుగా
 పడకిల్లుజొచ్చేనే

అందరము నిదురించగా నా సందుగని మాయాడబిడ్డను
 కొంగులటుదొలగించి పైబడి అంగనామణి భంగపరచెను ||ఎన్ని||
 అంగనామణిరొ వినవే నీకొమరుడెంతో వెంగలీపనులకు
 జొచ్చేనే

సంగతిగ మాపడుచులందరు గంగ సేవకుబోవుచుండగ
 చంగుచంగునవచ్చిమాపెదరంగిని బిగికొగలించెను ||ఎన్ని||
 ఎంత మోసముజేసినాడమ్మా నేదెల్పుటకుబహువిం తగా
 జూపడునుగదవమ్మ

భక్తియోగ ప్రకరణము

యింతియొక్క తెరాతిరిబహు మంతనంబున భర్తగూడగ
యంతలోనా వెనుక జేరి స్వంతమువలెకళలుబట్టెను ||ఎన్ని||
మాసనీమణి వినవెయితడు మామానధనమటు చానరో మరి
చూరబుచ్చేనే

చానలందరుగుమియుగూడొకచోట వెన్నయునమ్ముచుండగ
కానకుండగవచ్చి పిడతలలోన వెన్నహరించివెల్లెను ||ఎన్ని||
వీనిచేష్టలుచెప్పలేమమ్మా యికనైననీవు యానచేయకనిలువ
లేమమ్మ

యెన్నిచెప్పినానువినక మన్ననగ మరుకేళిదేలుచు
వెన్నుడూళ్ళిచౌటపురిలో కన్ననవేంచేసియుండును ||ఎన్ని||
దానుడొళ్ళికూర్మరాయుని యెడబాయకను మము గాసిజేసి
కేరుచుండును

వాసియా యిటువంటిపనులు దోషబహుళంబాను నిజమిది
మోసగాడితడన్నిటికిని కేశవస్వామడుగులాన ||ఎన్ని||

పూరికల్యాణి—ఆది

వద్దురాయీలాటిపనులు గోపాలకృష్ణా ||వద్దురా||

ఓబాలకృష్ణా నాచిన్నికురా నవనీతచోరా ||వద్దురా||

వద్దురా యీర ద్దదెందుకు హద్దుగామనయింట నుండుము
బుద్ధిలేనిగొల్లలంతా వద్దికతొ నిను రద్దిజేతురు ||వద్దురా||

కన్నెలందరుగూడిమరిమరి పిన్నపనులనుజెప్పగానే

విన్నజాడాలన్నిమాని మన్ననగమనయింటనుండు ||వద్దురా||

ప్రాద్దుప్రాద్దునలేవగా నా వద్దనుండుటమానిసీవు
 పెద్దిబోయినవారిలచ్చిని ముద్దుపెట్టినావటంట ||వద్దురా||
 నిన్ననుసాయంత్రవేళ కన్నెలందరుచేరియుండగ
 యన్నవారిచిన్నదానిని చన్నుచీరి కరచినావట ||వద్దురా||
 మొన్నను మగనాలియైన సన్నంవారి పిన్నపడుచును
 కన్నుసైగ జేసిరమ్మని చిన్నిమోవి నొక్కినావట ||వద్దురా||
 ఇట్టిపనులను మానకున్నను గట్టిగా శ్రీచౌటపురిలో
 గట్టివేసి కూర్మరాయుని దిట్టముగా కావలుంచెద ||వద్దురా||

శహస — ఆది

నందనందన యిందురార నాసందేహ మెడలించవేరా ||నంద||
 పొందిమీపాదారవిందముల్ పూజింప
 డెందామునందా నందమునొందేదా ||నంద||
 వాసుదేవానన్నుబోవుమీ దాసునిగజేసుకోవ
 దాసరక్షకబిరుదు దాచుకోవశమానా
 ఈశ పరాత్పర దోసములెంచాకా ||నంద||
 అఘనాశాకరుణించరాదా ఓజగధీశనాతోడవాదా
 అగరూపమున నీ వమరేశువంచించి
 వగబొందాభీరులనగ మెత్తినబోచిన ||నంద||
 దశవేషధారియిటురార నేనీవశమైయున్నా నేలుకోర
 పశుపతిమిత్ర పరమదయాకర
 విశదముగా నన్ను వశపరచుకొనుటకై ||నంద||

నీవేనేననిచెప్పరాదా ఓహో కావుమనుట పెద్దవాదా
 నీవానినేనానని నిజమార్గమెరుగాక
 భావింపుచుంటిని పరమదయాకర ||నంద||
 ధరచౌటపురియందునిలచి దాసవరులనురక్షింపదలచి
 అరమ రేమియులేక యందరియందున
 స్థిర మై కూర్చున్నారాయదొరవై వెలసిన దేవ ||నందనందనయిందురార||

శ్రీ లక్ష్మీదేవి మంగళహారతి

పరగళావణమాస పర్వమున విరివిగా కర మొప్ప శుక
 వారమురోజున విరివిగా స్త్రీలంత ఏకాహముననిన్ను యరసి
 స్త్రీజనులంత యర్పింతురూ|| జయమంగళం నిత్యశుభమంగళం
 జయాజయమంగళం మహోత్సవ మంగళం|| కనకవిగ్రహము
 లను క్రమముగాచేయించి కనకాంగులందరు క్రమముతోడ
 ఓసరగానేరేడు ఉత్తరేణితులసి ననలుసుమములతోడ నర్పిం
 తురు ||జయ|| గంధమక్షతలును పొందుగానర్పించి అంధముగ
 సాంబ్రాణిధూపమిచ్చి క్రందుగా విరజాజిపూలచేపూజించి
 కుందరదనలుభక్తి గొలుతురెపుడూ ||జయ|| ధూపదీపములిచ్చి
 తృప్తిగా నైవేద్య మొప్పుగాపానకము వడపప్పులు కప్పురంపు
 నరటిఘననారికేళములు తృప్తిగా నతిరసాలర్పింతురు ||జయ||
 ఉత్సాహమొప్పంగ యువిదలందరుగూడి అచ్చగోక్షీరాన్న
 మమగనునిచి పచ్చకర్పూరంపు తాంబూలములొసంగి హెచ్చు
 గా నివ్వాళు లిత్తురెపుడూ ||జయ|| శాశ్వతైశ్వర్యములు చెడని

మాంగళ్యములు విశ్వజననీ నిన్ను వేడుకొనుచు వశ్యులై జన్మ
లంత ఒనర్తెనపాటలతో హాస్యరవములుమాని యర్చింతురు
॥జయ॥ ఆదిలక్ష్మీనిన్ను అందముగ పూజించుమందయానలకోర్కె
మదినిత్తువు మందరాధరురాణి మాయంటనివసించి కుండ
రదనా మమ్ము కూర్చిగనుమూ ॥జయ॥ అరలేక శ్రీచౌటపురి
లోననివసించు శ్రీకేశవునిరాణి స్థిరముగాను పురిజనులకంద
రికి పూర్ణసంపదలొసగి వరలక్ష్మీనీవుందు వసుసన్నిధి ॥జయ॥
చిరభక్తుడైనట్టి శ్రీకూర్మరాయుని దరతరంబునగాచు దైవ
తమవు మారజననీ సర్వ మంగళప్రదవయ్యు వారకై శ్వర్య
ములు ఒసగుమెపుడూ ॥జయమంగళం॥

సీతాదేవి వప్పగింతపాట

వెల్లిరాసీతమ్మ వెల్లిరావమ్మ వెల్లిమీల త్రింటవద్దికతో
మెలగు॥ ఎవ్వరేమనినను యెదురాడబోకు అత్తచూమల
యాజ్ఞ కడుగుదాటకుమీ ఆడుబిడ్డలయందు సతిశ్రద్ధమెలగు
బావమరదులయెడల భక్తితోతిరుగు॥ పొరుగిల్ల కేప్రాద్దు
బోకుమీతల్లి పోరాటమెవరితో జేయబోకమ్మా తరచుతల
వాకిట నిలబడకుమమ్మా యిరుగుపొరుగువారి కితవుగా
నుండూ॥ పతియెదైవంబని భావమందుంచు పనిజేయుసమయ
మున దాసివలెమెలగు భోజనముపెట్టునెడ తల్లివలెనుండూ
శృంగారమున మహాలక్ష్మిగావలెను॥ శయనించుసమయమున
రంభవలె మెలగు వ్యవహారసమయమున ముత్రివలెనుండూ

భక్తియోగ ప్రకరణము

ఓర్పునా భూమితో సమముగానుండా యెందరెట్లన్నను
 యేమరకయుండా॥ ఈ ఆరువిధములను యిష్టముగనున్నా
 అత్తవారికియది ఆనందమౌను॥ కన్నవారికి మహానంతోష
 మొదవు చిన్నతనపుపనులు జేయబోకమ్మా॥ అమ్మరో
 మనసునా బెంగుంచుకొనకు అతివలకుసతమైన దత్తవారిల్లే॥
 మతినినూహించవే మంచిశబ్దరలు అత్తగారలయెడల నతి
 భక్తిజూపు॥ ముద్దుగాచూచెదరు ముగ్ధరో నిన్ను మామగారిని
 తండ్రి మారుగాజూడు పరిచర్య లేమరక పాటించిసేయా మనువు
 వారందరు మన్నించెదారు॥ భర్తకోపించినా పాటిగాగనకు
 చెలిమికత్తెలకై న చెప్పరాదమ్మా॥ పలుచనిగజూచెదరు బాల
 రోనిన్ను చిరుదిశ్లకోసమై చింతిలకుమమ్మా అన్నదమ్ముల
 చేత సంపెదముతల్లీ జాజులుమల్లెపూల్జలతారుచీర్లు వేసుకతో
 పంపెదను వెలదిరోనీకు॥ పెద్దలుపిన్నలు వచ్చుసమయముల
 వద్దికగయుండవలె ఉత్పల్లనేత్రీ పెద్దవారలయందు శ్రద్ధగా
 నుండా॥ పుత్రపుత్రీపౌత్ర వృద్ధిగల్గూను సతశమి నాక్యముల్
 సత్యమని నీవు మతియందునిల్పినను మన్ననలుగల్గూ శ్రీరాము
 సాక్షిసుమి చెప్పితినికొమ్మా ఆరామునెప్పుడూ ఆత్మలో
 నుంచూ ॥ వెల్లిరాసీతమ్మ వెల్లిరావమ్మ॥

శ్రీరాగం—చాపుతాళం

లాలిలాలీలాలిలక్ష్మీనమో లాలిశ్రీచౌటపురిపాలహృషి
 కేశా ॥లాలి॥ ఆదికేశవయన్న యాదరించెదవు నారాయణా
 యన్న నరులబోచెదవు ॥లాలి॥ మాధవాయనువారి మన్నించె

దావు గోవిందయనగానె కోర్కెలొసగెదవు ||లాలి|| విష్ణుదేవా
యనిన వేడ్కజూపెదవు మధుసూదనాయనిన మహిమలొసగె
దవు ||లాలి|| త్రివిక్రమాయనిన తెగునుభవలతలు వామనా
యనగ మా వైపుజూచెదవు ||లాలి|| శ్రీధరాయనువారి చింత
లణచెదవు హృషీకేశయనువారి వృద్ధిగాంచెదవు ||లాలి|| పద్మ
నాభాయనిన భవము లణచెదవు దామోదరాయనిన ధన్యు
జేసెదవు ||లాలి|| సంకర్షణాయనిన శంకదీర్చెదవు ప్రద్యుమ్న
యనువారి పట్లనిలిచెదవు ||లాలి|| వాసుదేవాయనిన వైపు
జూచెదవు అనిరుద్ధయనువారి నాదరించెదవు ||లాలి|| పురు
షోత్తమాయనిన పొంతనిలిచెదవు అధోక్షజాయనిన యలర
జేసెదవు||లాలి||నరసింహాయనువారి నరసిబోచెదవు అచ్యుతా
యన మహాస్వచ్ఛజేసెదవు ||లాలి|| జానార్దనాయన్న జన్మ
బాపెదవు ఉపేంద్రయన నుపరిత్యోగజూపెదవు ||లాలి|| హరి
హరియనగానె హరమౌను భవము శ్రీకృష్ణయనిపిలువ శ్రీలొ
సంగెదవు ||లాలి|| ధరసుబ్బరాజ సద్గురుపుత్తుడైన శ్రీకూర్మ
దాసునిల చేపట్టుమెపుడు ||లాలి||

పూరిక శ్యాణి—అట.

ఇందిరేశ చెన్న కేశవా ననుబోవరారా ||యిందిరేశ||
ఇందిరేశచెన్న కేశవ పొందుగ ననుబోచుటకును
నందనందన జాగునేయకు వందన మొనరించెద హరి ||యిందిరేశ||
ఎంతవేడుకున్ననీవు పంత మేలజేసెదార
కంతుజనక సంతసమున చెంతజేరి గావర హరి ||యిందిరేశ||

సారసాక్షు నీరదాభ వారణేంద్ర హృన్నివాస
 సారసగర్భాదివందిత చేరదీసికావర హరి ||యిందిరేశ||
 శేషశయనదాసపోష వాసుదేవ దోషహరణ
 శ్చర్మయింతలేక నన్ను తోష్యమొందజేయర హరి ||యిందిరేశ||
 వాలాయముచౌటపలినివాసచెన్న కేశరాయ
 చాలకృపనుకూర్మరాయు నేలితివి మహేశవినుత ||యిందిరేశ||

జోలపాట

ఋరాగం—అటతాళం

జో యాది కేశవా జో రమాధీశ జో సర్వభూతేశ జో పాప
 నాశా ||జోజో|| శ్రీమించుక్ష్మీ రాబ్ధి శయనుడౌనిన్నూ కామించి
 వర్ణింపగా వశ మొనూకు ||జోజో|| ఆది కేశవ మిమ్ము యాత్మలో
 నెపుడూ మోదముతో పరమేష్ఠి ముందుగాగ నెను ||జోజో||
 మీరూపు మీసాంపు మీపెంపు తెంపు మీనామమహిమెన్న
 మేమెంతదలప ||జోజో|| శ్రీమించుమీనమై జలధిలోజొచ్చి
 సోమకునిబరిమార్చి సొలసితివి స్వామీ ||జోజో|| కచ్చపంబై నీవు
 హెచ్చైననగము అచ్చముగ మోయునా యలసటదీర ||జోజో||
 కిటిరూపమై సర్వ పటిమజూపుచును పటుభారమాధరను బట్టి
 యెత్తితివి ||జోజో|| సరసింహరూపమై నార్యులుమెచ్చ ధర
 కనకకశ్యపుని దగజంపితీవు ||జోజో|| పరశురాముండవై
 పలుమార్లునీవు వరుసగా రాజులను వధియించినావు ||జోజో||
 పటువేషధారివై వాసవునికొరకు పటుబలాధికుడైన బలిసి

ద్రొక్కితివి ||జోజో|| దశరథునిసుతుడవై తాటకినిదుగ్గించి దశ
కంఠుబరిమార్చి ధరణిబ్రచ్చితివి||జోజో||రోహిణీసుతుడవై యాధి
వెలయగను బాహుబలమూచేత ప్రబలితివిదేవ ||జోజో|| వసు
దేవున కపత్య వరముదీర్చుటకై వచ్చివల్లపులిళ్ళు ముచ్చిల్పించి
తివి ||జోజో|| బుద్ధరూపుండవై బుధులు మెచ్చగను బద్ధనరులకు
చాల బుద్ధులొసగితివి ||జోజో|| కలివేషధారివై కలుష
మానవుల పలుమారుసాధించి పవ్వళించితివీ ||జోజో|| ధర
చౌటపురియందు యిరవుజేసుకుని పురజనులరక్షింప బూని
యున్నావు ||జోజో|| స్థిరతరంబుగ కూర్మదాసునిబ్రోచి పరమ
దయానిధే పవళించితోర ||జోజో||

మేలుకొలుపు

భూపాళరాగం—ఆదితాళం.

తెల్లవారవచ్చె దేవకీనందన దేవతోద్ధారకలేరా|| కల్ల
లాడుదానగాదు శేపుతిరిగమల్భీవచ్చెద స్వామిలేరా ||తెల్ల||
అల్లారి మాయత్త యదికొంతజేనూను పుల్లాబ్జదళనేత్రలేరా
చల్లానికరుణాచే యుల్లమలరగనీవు సల్లాపాలాడెదవులేరా||తెల్ల||
ఇంతపంతమేల సంతోషమేనీ యంతరంగమునుంచి లేరా||
పంతాముయేలనో పాలించునాస్వామి రంతూపాల్యేయకలేరా||
తెల్ల|| వదినగారుమంచి వరజాణయాగాని పదిలముగ బోవ
లెనులేరా|| యదిగోనుమాబావ పెదపెద్దస్వరముతో చదివే
వేళాయెనులేరా ||తెల్ల|| మరదలుమరిజాణ మారాడనివ్వదు

విరనూడు నామరదిలేరా సరకుశాయరువిన్న సరగూనబోవాలె
 వరలక్ష్మీపతివేగలేరా || తెల్ల || తోడికోడలు చెడ్డధూర్తురాలా
 నికి జాడదెలియరాదులేరా చాడీకోరుచిన్ని తోడికోడలు
 దాన్ని వాడుక దిరగాలిలేరా || తెల్ల || మగడుదొడ్డవాడు వగలు
 జూచి నన్ను మిగులమన్ననజేయులేరా అగచాట్లువచ్చును
 యాలస్యమెందుకు తగవు రేపుజూపులేరా || తెల్ల || నీవంటితన
 యూడు గావలెననినేను గోరివచ్చితిస్వామిలేరా వేవేగశెలవిచ్చి
 యింటికంపుచాలా భావాములోనుంచిలేరా || తెల్ల || మునిపంట
 కెమ్మోవి మరిమారినొక్కేవు కనికరముంచీయులేరా సరిసరి
 యనుచు నా స్తనయుగ్మముననీ వరనఖములుంచేవు లేరా
 || తెల్ల || గట్టిగకాగిట బట్టివదలకున్నా విట్టులెందుకుప్రేమలేరా
 పట్టువిడచినన్ను రట్టులుబెట్టాకు దిట్టవురానాసామిలేరా || తెల్ల ||
 మందగొల్లలంతా మరిలేచేవేళాయె యెందుకీమోహములేరా
 తొందారచేతురు అందారువస్తేను మందారధరమ్మొక్కేలేరా
 || తెల్ల || కోళ్లుగూయకముందే వేళకింటికిజేర్చిహాయిగానుండుము
 లేరా వాలాయముగ చొటపురియందునెలకొన్న వరదకేశవ
 రాయ లేరా || తెల్ల || స్థిరభక్తుడైన అట్లూరి కూర్మారాయుడు
 వడిగవచ్చునేమిలేరా అలరూచు మీపాదపద్మముబట్టి
 మమ్మొల్లారిజేయునులేరా || తెల్లవారవచ్చె ||

మేలుకొలుపు.

మేలుకొనుశ్రీ యాదికేశవ మేలుకొను శ్రీదేవివల్లభ
 మేలుకొనుబ్రహ్మాండనాయక మేలుకొనవయ్యా స్వామీ || మే ||

కోళ్లుగూసెను నలుకదీరెను కోమలాంగులు నిదురలేచెను
 తెల్లనాయెను తేజమణగెను దీపముల కిపుడూ స్వామి ||మే||
 జారెచుక్కలు నన్నిదిశలను చంచునకు కళలన్నిదరిగెను
 వారకనుపద్మములు తేంట్లకు వరుసనిడెమధువూ స్వామి ||మేలు||
 ఉదయశైలమునందునూర్యుం డుదిశుడా యెను తేజమొప్పగ
 పదిలముగమి సేవచేయను ప్రజలు వచ్చిరిగా స్వామి ||మేలు||
 ఆవలీవలపృథ్వీనీళలు హస్తమున పన్నీరు బట్టుక
 మీముఖప్రక్షాళనార్థము నిలచియుండిరిగా స్వామి ||మేలు||
 కరములను తంబురయువీణయు ఘనముగా ధరియించిపాడుచు
 నారదుడుమరితుంబురుడును నాట్యమాడిరిదెస్వామి ||మేలు||
 సమ్మతంబుగ నమ్మియూపురమందుగల సన్ననుజులెల్లను
 కమ్మకొనిమి సేవజేయను నమ్మివచ్చితిరిగా స్వామి ||మేలు||
 వాసికెక్కినచౌటపురిని వాసమునుజేయంగగోరియు
 భాసురంబగువై భవంబుల వన్నెజూడవలె స్వామి ||మేలు||
 ధరనుఅట్లురికూర్మరాయుడు ధర్మమార్గము దప్పకను మి
 మ్మరయదలచిప్రభాతముననిట కరుగుదెంచెనిదె స్వామి ||మే||

మంగళహారతి.

బిలహరి—అట.

మంగళమనిపాడరే యంగనలారా ||మంగ||
 యంగజాజనకూనకూ దుస్సంగవర్జితూనాకు ||మంగ||
 గళవిగ్రహునకు సర్వాంగసమనిలయూనాకు ||మంగ||

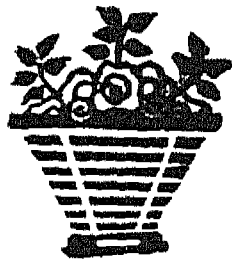
గోపరిపాలునకు గోవర్ధనధారునాకు
 గోపకులసంతుష్టునకు గోపాలవేషునకు ||మంగ||
 సందక్కుమారునకు నవనీత-చోరునకు
 సందకధరూనకు నవపద్మనేత్రునకు ||మంగ||
 రుక్మిణీహృదయేశునాకు రుక్మిగర్వభంజనునకు
 రాధమనోహరునాకు రాధేయుహంతకిపుడు ||మంగ||
 ధరణిఅట్లూరికూర్మా దాసునిసద్భద్రయమందు
 స్థిరముగానెలకొనియున్న శ్రీరుక్మిణీశునాకు ||మంగ||

సురట—అది.

ఈశా నీకిదేమంగళం పరమేశా నీకిదేమంగళం||
 సోమేశా పార్వతీశా నీకిదేమంగళం||

ఈశాకలుషవినాశాసదహ్మన్ని వేశా శ్రీపార్వతీశానీకిదే||మంగ||
 హాసా చిదచిద్విలాసా త్రిపురవినాశా భక్తార్తిహా నీకిదే
 మంగళం|| రాజా రవికోటి తేజా శశిమాళిరాజా అమృతరసభోజా
 నీకిదేమంగళం|| హరీ వృషభవిహరీ సితవేణీధారీ శ్రీకంఠధారీ
 నీకిదేమంగళం|| సూరీ వరమార్గచారీ వరభక్తోద్ధారీ భస్మాంగ
 ధారీ నీకిదేమంగళం|| వాసా చౌటపురీశా శ్రీ కూర్మదాసా
 మానసవాసా నీకిదేమంగళం||

హారతిచేకొను నూరిజనావన
వారిధి గంభీర పరమదయాకర ||హారతి||
మేరుసుధీరా వారివిహార
కూరిమిచేకొను సారవిచార ||హారతి||
గోపరిపాలన పాపములెన్నక
కోపముసేయకు తాపసవరదా ||హారతి||
కప్పరహారతి ఒప్పుగజేకొని
చప్పనసేయకు గొప్పగజేయుము ||హారతి||
సత్యుడవీవని నృత్యముజేయుచు
హత్తుగశృతిగూర్చి నొత్తిలిపాడెద ||హారతి||
ధరణిలోచౌటప ల్పురమునవెలసిన
వరశ్రీకేశవ పరమదయాకర ||హారతి||
స్థిరముగనట్లూరి కూర్మయదాసుని
శరుణనుబ్రోచిన వరలక్ష్మీపతి ||హారతిచేకొను||

ఓమ్

శ్లో॥ గురుర్ బ్రహ్మ గురోర్విష్ణుః । గురుర్దేవోమహేశ్వరః ।
గురుస్సాక్షాత్ పరంబ్రహ్మ । తస్మై శ్రీగురవే నమః॥

యీ శ్లోకార్థమే

పరమగురు తత్వ విమర్శన చక్రము.

1	బ్రహ్మ	విష్ణువు	మహేశ్వరుడు	పరబ్రహ్మము	మూర్తి చతుష్టయము
2	తల్లి	తండ్రి	గురువు	దైవము	దైవచతుష్టయము
3	మంత్రము	మంత్రార్థము	మంత్రమూలము	మంత్ర సారము	మంత్రార్థ చతుష్టయము
4	సృష్టి	స్థితి	లయము	విదేహము	హేత్వార్థ చతుష్టయము
5	దేహము	సోహము	నేహము	నాస్తి	తత్వ చతుష్టయము
6	సాంఖ్యము	తారకము	అమనస్కము	పరిపూర్ణము	యోగ చతుష్టయము
7	ఆనందం	బ్రహ్మనందం	పరమానందం	రహితానందం	ఆనందచతుష్టయము
8	భక్తి	జ్ఞానము	కైరాగ్యము	తత్వము	పావన చతుష్టయము
9	బాహ్యం	అనన్యం	ఏకాంతం	నిర్మలం	భక్త్యార్థ చతుష్టయము
	బ్రహ్మ తత్వకదంబము	విష్ణుతత్వ కదంబము	మహేశ్వర తత్వ కదంబము	పరబ్రహ్మ కదంబము	భాతీ తత్వములు

భజాన యోగ ప్రకరణము

తత్వములు

అనందభైరవి—అటతాళము

పరమేశ రక్షించుమా పాపవిభంగ పరమాత్మా కరుణించుమా॥ పరమేశ రక్షించు పామారుడను నన్ను కరుణాజూడకయున్న దరిజేర్చువారెవరు ॥పరమేశ॥ పాపాణమైయున్న పణతినిబోచిన పరమాదయాకర పాలించువేగమె ॥ప॥ యేకహస్తమువాడు పాకటముపార్థింప నాకాయుధమువాని వధియించిబోచిన ॥ప॥ అచలాముగానుండి అన్నిటియుద్భవు వరపుత్రుశాసించి కరుణానుతుగాచిన ॥ప॥ తొర్రాలగాచియు చిర్రాగపురికేగి బిరువక్రముదాని వెహ్లాబాపిన ॥ప॥ తాతభూపతిజేయ మాతూలదెగజూచి ఆతురతబాపి ప్రజ కతి విభవ మొసగిన ॥ప॥ బంగారుకాయుని శృంగారవధజేసి రంగూగ కుర్రాని చంగూనబోచిన ॥ప॥ కన్నామూయనివాని కెన్న ననుజూడవై యన్న శత్రునిలా సన్నాతిజేసిన॥ప॥ ధరచౌటపురి యందు స్థిరముగవసియించి వరకూర్మారాయుని నిరతాము పాలించు ॥పరమేశ॥

జ్ఞానయోగ ప్రకరణము

శుద్ధకాంభోజి — అట

స్వప్రభచే వెల్లు సర్వసాక్షినిగన వేరొకటుండునన్నా॥
 తనకుతాస్వదోషము జెందునన్నా ॥స్వ॥
 అందునాపరసౌఖ్యామెపుడుజెందడు సర్వత్రవాడు క్రిందుమీదు
 తెలియలేక సందునత్తెరుగాకాను ॥స్వ॥
 పూర్ణుడౌసదాత్మను సంపూర్ణుడై శోధించకున్నా
 పారమార్థిక మెట్లనందగు పరమపద మెటుదెలియనాను ॥స్వ॥
 సద్గురుప్రభుకరుణవెలయు సర్వసాక్షి ప్రభ నెరిగి
 నిర్గుణావై రాగిగాక నిర్మలత్వంబెటులగల్గు ॥స్వ॥
 తన్నుతానుగనకనీవే సున్నయామాయానుజెంది
 మెన్నిపోకలుపోయినా నా సన్నతోవే మిన్నయాను ॥స్వ॥
 అణుస్వరూపమై యానంతరూపమైనవాని
 ప్రణాతీసేయాగలేని పామరత్వము జెందిచెంది ॥స్వ॥
 అబ్బురాముగాను శ్రీ సుబ్బరాయగురునికృపను
 గొబ్బునా శ్రీకూర్మరాయుడు నిబ్బరముగాగన్న
 పూర్ణము ॥స్వప్రభ॥

పూరిరాగం—అది

నారాయణునీ నామాక్షరములు నమ్మిపఠించవె మానసమా
 నారాయణ యనుచతురాక్షరినివు కోరిభజించవె మానసమా॥
 ఓంనమోనారాయణ యనుమంత్రము వనరుదెలియవే మాన
 సమా! మన్ననతో హరినారాయణయను మాటవిడువకే మాన
 సమా ॥నారా॥ ఓంనమోభగవతేనారాయణయను వర్ణములర

యవె మానసమా తన్నుమరచినారాయణనామము తలచు
చునుండవె మానసమా ||నా|| అక్షయమగు దేహత్రయంబు
లకు సాక్షిగదెలియవె మానసమా లక్ష్మీనాథుని లక్షణగుణ
ములు లక్ష్యమునుంచవె మానసమా ||నా|| అల సచరాచర
లోకంబంతయు హరియనితలచవె మానసమా నాల్గువేదములు
నలువరుదుగ్రును నారాయణుడే మానసమా ||నా|| అన్నిజగం
బులకాధారంబై యలరుచునున్నదె మానసమా పన్నుగనాపో
జ్యోతిరూపమై తిన్నగవెలుగునె మానసమా||నా|| భాసురభార
ద్వాజాన్వయులౌ దేశికరంగార్యులె మానసమా వాసిగకూర్తా
యునిమాటల దోసమేదిగనుగొను మానసమా ||నా||

శేషప్రి—ఆది

నమశ్శివాయనవే మనసా ఓం నమశ్శివాయనవే||
నమశ్శివాయని నమ్మిభజించిన
నమస్తసుఖములు ఘనంబుగనుజేరు ||నమ||
స్థిరంబుగను పరమొసంగగలడని
కరంబుగను నాల్గవస్థలందున ||నమ||
శంభోహరయని జపించువారికి
లభించుమోక్షము హరించుభవములు ||నమ||
భజించువారల భయంబువాపును
నిజంబు జపమున నిలకడగల్గును ||నమ||
సాంబసదాశివ సర్వేశ్వరయని
దంభముబాసిన ధర్మవిదుండగు ||నమ||

జ్ఞానయోగ ప్రకరణము

పార్వతీశ పద్మాక్షమిత్రయని
పలుమరునీలో ప్రస్తుతిజేయుచు -నమ-
ధరనుచౌటపల్ పురమున వెలసిన
వరసోమేశ్వర వరదాయకయని -నమ-
కరుణనుఅట్లూరి కూర్మారాయుని
నిరతముబోచే నీలగళుని ఓం -నమ-

శహన—అదితాశము.

రామునిమించిన వేరొకదై వము భూమిలోలేడునుమీ!
ఆత్మారామునిమించిన వేరొకదై వము భూమిలోలేడునుమీ॥
రామరామరామాయనుజనులకు రమ్యమైనదా ర దేనుమీ
అగనుతయెల్లపుడానందముగా ఆత్మనుమరువని ద దేనుమీ॥రా॥
రామదాసురారమ్మనివేడగ కామములొసగిన ద దేనుమీ
వాల్మీకాదిమహాముషులకు నెల్లను వై భవమొసగిన ద దేనుమీ
॥రాముని॥

జనకజాదిమహారాజులకెల్లను జన్మపావనం బ దేనుమీ
ప్రహ్లాదాదిభక్తవరుల కాహ్లాదంబొసగిన ద దేనుమీ ॥రా॥
వాసిగచౌటపురినివసించియు దాసులబోచిన ద దేనుమీ
భాసురముగసచరాచరంబులకు ప్రభువనదగినది యదేనుమీ
॥రా॥

స్థిరముగమద్గురుసుబ్బరాయ హృద్భరితంబైనది అదేనుమీ
ధరణిలోకూర్మారాయదాసునికి నిరతముపోషణ యదేనుమీ
॥రాముని॥

పూరికల్యాణి—ఆట

భ్రష్టుపనులేలా వినుజెప్తమనసా ఛీ కష్టపడుశేలనో ముష్టి
మనసా॥

కష్టానరులానుగూడి నిష్టాజెడిపాలుమాలి
అష్టాక్షరిమంత్రమేపట్ల జసియించకను ॥భ్రష్టు॥
పామారులనుగూడి పలువాదమేలను
పంచాక్షరిమంత్రము పఠియించు పఠియించు ॥భ్ర॥

నిశ్చలముగానీవు నిర్మలాత్మనుగూడి
స్వచ్ఛమైవెల్లు గురుమూర్తి నేమారకు ॥భ్ర॥
అందముగాను పర నిందజేయుటమేల
నందనందను మది నమ్మిభజియించకను ॥భ్ర॥

ఆకలికోర్వని నూక రాదులవలె
జోకమాలముదిని చీకాకుబడనేల ॥భ్ర॥

కోధమానసులను సాధులనినమ్మినీవు
బోధజెందక మధుసూదానునినమ్మమిల ॥భ్ర॥

నిబ్బారముగాను మా సుబ్బారాజగురునిజేరి
గొబ్బునను మొక్కి వేడ కబ్బమిచ్చిబోచువిను ॥భ్ర॥

పట్టువదలకనిల అట్లూరికూర్మరాయు
డిట్లుప్రార్థనజేయ గట్టిగానునమ్మివిను ॥భ్రష్టు॥

జ్ఞానయోగ ప్రకరణము

నాదనామక్రియ—అట.

ఆడదానిని గూడ వలయునురా మూఢాత్మనీలో || ఆడదానిని
గూడ వలయునురా ||

ఆడదానిని గూడకను నీవేడ కేగినముక్తి దొరుకదు
ఆడఈడ ఏడజూడ ఈడుగాదు దానితో సరి || ఆడ ||
ఒంటి స్తంభము మేడలో పల దంట దీరియున్నదదిగో
కంటి కీగనుపించు వాలుగంటి నీయెడ బాయకనునీ || వాడ ||
చందమామ పట్నమందున పొందుగా అద్దముల మేడలో
చందనాగంధీకి అందెలు అందముగ పదిగతుల మోయును || ఆడ ||
ముక్కునాముంగేరయున్నది ఒక్క-వజ్రపుతఱుకుయున్నది
చొక్కపుముత్యాముయున్నది చక్కనియా మోహనాంగికి || ఆ ||
మూటిలోగానున్నదదియిగు మూటినిమీరున్నది
మూటిమూటి దాటియావల బాటలోనిలుచున్నదదిగో || ఆడ ||
నీలతోయదమధ్యమందున హాయిగానివసించియున్న
మేలుశోభనాంగికెప్పుడు కీలుదెలసిజోడువీడక || ఆడ ||
ముమ్మాలతోనలోపల మూలమైన భాసురాంగిని
నెమ్మనంబున దరచిదరచి సమ్ముదంబునజోడు బాయక || ఆడ ||
ధరనుసుబ్బరాజసద్గురు కరుణకిరవై యున్నదదియే
అరసికూర్మారాయుడెపుడేమరకస్థిరమైయున్నదదిగో || ఆడ ||

కన్నడ—అట.

అతిరహస్యముబట్టబయలని అందరుబల్కేదరు
జనులందరూబల్కేదరు నరులందరుబల్కేదరు
దానర్థమేమోదెలియలేకను వ్యర్థులెచెడిపోదురు || అతి ||

ఆదిఅంత్యములేనిదానికి పాదుయున్నదనందురు
 ఆదియైనదానిదెలియక యంధులై చెడిపోదురు ||అతి||
 పూర్ణభావముదెలియక నుపరి పూర్ణులముమేమందురు
 పూర్ణశుంతలువారుభువిలో పుట్టిగిట్టుచునుందురు ||అతి||
 సర్వశేషప్రసాదమేదో సార్థముగగనజాలరు
 కర్మశేషప్రసాదముల దుష్కర్ములై యిలబడుదురు ||అతి||
 మూలమైనప్రసాదమెరిగి ముక్తిని గననేరరు
 మలత్రియసేవాధికారులు మలినజన్మల బడుదురు ||అతి||
 ఇలమహావాక్యముల నాల్గిటివిధము గనుగొననేరరు
 యెల్లమోహాంధమున జిక్కి వెర్తులై చెడిపోదురు ||అతి||
 ధరనుసుబ్బారాజనద్గురు కరుణగాంచగనేరరు
 పరమెరుంగకపామరముచే భ్రష్టులైచెడిపోదురు ||అతి||
 వాసిగా శ్రీకూర్మరాయుని వాక్యసరణి నెరుంగరు
 గాసిజెందుచు కర్మములచే కలవరించుచునుందురు ||అతి||

సావేరి—అట

అయ్యయ్యో నరజన్మ మమరినందుకు ఫలము ఆత్మాను దెలియ
 వలెగా పరమాత్మానుదెలియవలెగా ||అయ్య||
 చయ్యాన పరధనముపై కూర్చిగలిగితా
 నెయ్యాముగను నుండనేరకా విఫలతా ||అయ్య||
 పురుషాజన్మమెత్తి పురుహూతాదులుమెచ్చ
 పరస్త్రిసంగమే మాని ఫలమేదోదెలియక ||అయ్య||

ప్రీజన్మ మొందియాశ్రిత గృహధర్మము
 ఆజన్మాంతము పరు నంటక విహరింప || కయ్య ||
 పూర్వఫలముచేత పురుషార్థమాజన్మ
 సర్వోత్తమం బైన సరణిగాంచగలేక || అయ్య ||
 మూటియనుభవము తా మేటిగా శోధించీ
 బాటాదెలియుమిహ బూటకములుమాని || అయ్య ||
 సారాములేని సం సారాబ్ధిమునుగక
 కోరి త్రివేణినిజేరి మునుగగలేక || అయ్య ||
 వెరువాకసర్వాము పరమానిదెలసినా
 నరులాకు నిహమాని తెరదియ్యనేరక || అయ్య ||
 చక్కగా పరమబ్ధే సన్మార్గమెరుగాకా
 కుక్కపనులుజేయు కుజనూల జేరకా || అయ్య ||
 గొబ్బున మద్దురు సుబ్బరాయునిగొల్చి
 నిబ్బరముగ పర మబ్ధేమార్గముదెలియ || కయ్య ||
 దాసుడౌశ్రికమఠ రాయునివాక్యముల్
 దోసము ల్వదలించి ఈశునిజేర్చును || అయ్యయ్యో ||

శ్రిరాగం—ఆది.

తప్పులెంచేఅయ్యలారా చెప్పడీదీనర్థము,
 చెప్పలేకున్నానుయిపుడే తప్పనితలవాల్కుడి || త ||
 ఇంటివెనుకాయేడుకొండల దొంతినిలచిందేమిరా,
 కొండదొంతరమీదకోడి కూతవేసినదేమిరా || త ||

మూడుకాల్వలుయేకమైన ముఖ్యస్థానంబేదిరా
 మూటికన్వల నిలచిచూచే ముసలిదెవ్వరో చెప్పరా ||త||
 నాల్గురంగుల కవల వెల్లే నాతియెవరో తెల్పరా
 నాల్గుపెగా నాతిమీద జోతివున్న దేమిరా ||త||
 శుద్ధస్ఫటికము మధ్యనొక్కహద్దుయున్న దదేమిరా
 సద్దులేకను మధ్యగనుగొన మొద్దులయ్యేరేమిరా ||త||
 కాకిమూకలు గుమియుసూడి చికాకుజేయునదేమిరా
 నక్కిలోన కుక్కయొకటి నిక్కిచూచు నదేమిరా ||త||
 వాసియాశ్రీసుబ్బయ్యార్యు బాసిదెలియరాదురా
 భాసురంబుగ కూర్మరాయుడుదోసిలోగ్గియడిగెరా ||తప్పులెంచే||

శ్రీరాగం—ఆది.

ఆనందమానందమాయెను బ్రహ్మానందమానందమా
 యెను నిత్యానంద యోగానంద సరమానంద సచ్చిదానంద
 మానందమాయెను|| ఆనందమునమాయ తానెందుచిల్వక
 మహానంద మానందమాయెను|| పార్వతిమనోహరమాయెను
 రామనామము మినహాలేదాయెను అందుయిందనకను యెందు
 జూచినవేరు సందేమిలేకను సర్వంతానై ||నిత్యా|| సూదిమొన
 మోపగరాదాయెను యదియాదియంత్యములేనిదాయెను పాదు
 గనగబోవ పరమాత్మరూపమై యేదిజూచినలోన వెలుపల
 తానై ||నిత్యా|| దివియు నిశియు లేనిదాయెను అది యేవేళజూడ
 బయలాయెను యంతటతా సూత్రధారియైతిరుగుచూ వింతయై
 తాబొమ్మలాటయెజూడ ||సత్యా|| ఎందుజూచినాను యందదు

దాని సంధిగురుగోప్యమై పొందదు యందరిలో నది యానంద
రూపమై పొందూగ మూ డవస్థలులేకయుండు ||స|| వినవినగా
నడత గల్గును దాన్ని కనగ కనగ నాదివెల్గును సోహం సోహంబనే
సూటిసీదెలసిన యహంభావములేక యంతటతానై ||సదా||
ధరను సుబ్బరాజదేశిక వర చరణాబ్జ యుగ్మపూజజేసుక దరచ
దరచ సర్వతత్వాతీతమునునై పరగజన్మకర్మ పరిత్యాగమైన
||సదా|| గురుపూజయానందమాయెను రామ గురులాకు
నై క్యాముజూపెను ధరను శ్రీకూర్మరాయ దాసవాక్కులె
మనకు పరమునొందుటకు బట్టబయలాయె ||పరమానంద||

బిలహరి—ఆది

నామనవి వినుమా మానసానీవు నామనవి వినుమా||
నామనవి వినుమా నీకేమి కొరతరాదు స్వామినన్నిధిజేరే దారి
చూపెదనీకు ||నా|| పంచశరుడనెడు చెంచువాడు పశులొమను
జులను మించిమోహములాను మంచివలలను వేసి పొంచిగూ
ర్చుండి తా మంచిగ బంధించు||నా|| మూత్రపురీషాములచేనున్న
గాత్రము గనక వింతైనమదమోహ భ్రాంతిలోమునుగాకా
సంతకూటమియని స్వాంతమందున నమ్మి ||నా|| నాహంకర్త
నుచు సోహం మరచినేభర్తననుచు నేహం నాస్తియను నిజమార్గ
మెరుగాకా యహంభావముచేత నమరియుండకుచీచీ ||నామన||
కపటము దూరి వెదుకుమికసఫలమౌదారి నెపములెన్నక గురు
కృపయేనదాగోరి ఉపమానరహితమౌ కపటనాటకుమీరు
||నామనవి|| సుజ్ఞానిగాక గానగలే వీ వజ్ఞానమిక ప్రజ్ఞానం

బ్రహ్మని పలుకుశ్చత్యర్థము విజ్ఞానదృష్ట్యచే వీక్షింపనీవౌదు
 ||నా|| ఊహచేజూడు నీలో నీవా పోహణనేడు యాహంబ్ర
 హ్మస్మియను యనుభవముదెల్పెద యూహపోహలులేని
 యున్నతమొందెదవు||నా|| సత్యమిదివినుమానిర్మలమైనయాన్న
 త్యము గనుమా తత్వమసీయనుతాత్పర్య మిదిగను నిత్యామై
 వెల్లు పరవస్తువౌదువీవు ||నామనవి|| హాయిగానుండు సద్గురు
 నెడబాయకయుండా అయమాత్మాబ్రహ్మను యామర్మ
 మెరిగింతు భయరహితంబైన భావమె నీవౌదు ||నా|| సందు
 లేకుండా సద్గురు నాజ్ఞా సమతగమెండా పదియారక్షరముల
 పద్ధతినీవేను ద్వంద్వాతీతమైన ద్వాదశియదిగోను ||నామనవి||
 పంచగాచుండా పంచనలేక మంచిగానిండా పంచదశాక్షరి
 పద్ధతియిదియెల్ల సంచితమెడలి నీవు సంతాసమందుదువు ||నా||
 సుబ్బరాడ్గురుని సూచనకూర్మారాయదాసూని|| అబ్బబోదు
 సుమ్మి హరిహరాయజులకు తబ్బిబ్బపడబోకు దైవమల్లదె
 సుమ్మి ||నామనవి వినుమా||

మలయమారుతం—ఆట

మొదలుమీదుగకొనలుక్కిందుగ మొలచియున్నది వృక్షము-
 ఆదియేమోదెలియను యసాధ్యమైమిగులున్నది ||మొ||
 వీకమార్గముచేతనుబల్ జోకగా వృద్ధానిది
 శ్రీకటంబుగరెంటిచేదీని బాట బయ్యలైయున్నది ||మొ||
 తొర్రలుతొమ్మిదిగల్గి విర్రవీగుచున్నది
 యిర్రలుమూడింటిచేబహు బిర్రుగాతానున్నది ||మొ||

శత్రులార్దురిగానలేకను వృత్తియిదియనుకున్నది
మిత్తివచ్చి పైనబడగా మొత్తుకోలేకున్నది || మొ||
నల్లగుంటనట్టనడుమను తెల్లతామరయున్నది
కల్లగాదు దానిమధ్యను కన్యయొక్క తెయున్నది || మొ||
ఎరుకమరపులులేక తానొక తెరవుదాన నన్నది
గురుకరుణబొందీనవారల గూడియుండేచిన్నది || మొ||
ప్రణవరవమునగూడిచనియే బాటజూచుచున్నది
ఘనఘనధ్వనులాచెవారల గలసిమెలసేనన్నది || మొ||
గురునికన్నను పరములేదని వరశ్రుతులలో నున్నది
పరముదెల్పును సుబ్బరాద్ధురు భావమం దిదియున్నది || మొ||
వేషభాషలులేక కూర్మారాయుడు తా గన్నది
శేషఫణులయందుశ్రీనివాసుడై తానున్నది || మొదలుమీదుగ||

దర్బారు—అట

మానసమా నీవుమరు వాకుమీ గురునిపాదపద్మములను
విడువాకుమీ సారాములేని సంసారాబ్ధిలోజిక్కి పారాము
లేని జన్మాదులదగులకు|| గురునినివాసమెదుకావలెం శ్రీ గురు
మంత్రమేవేళ దలచావలె పరముజేరేదారి పరిపరివిధములస్థిర
ముగ బుద్ధిని నిలుపవలె||మా||సరసీజములజాడ వెదుకావలె
మేరుశిఖరముపై కుదురుచేరవలె సారెసారెకు నీవు సమరసమెరి
గియుపారాములేనియాపరిపూర్ణ మెరుగుటకు||మా||మల్లె మొల్లల
పూజ జేయవలె యల్లాములోనమ్మియుండావలె కల్లగాదు
వానికరుణావడసినీవు పుల్లాబ్జదళనేత్రుప్రపాదావలె ||మా||

వరసుబ్బయ్యార్యుని వదలాకుమీ నీ కరయశక్యముగాని దందు
సుమీ ధరనుకూర్మరాయ దాసునివాక్యము లరసి నిత్యానంద
మందుటకును సదా॥ మానసమా నీవు మరువాకుమీ॥

కమాచి—అట

గురురహస్యము దెలియుటకు సద్గురునికరుణయు గోరుమీ
పరమపావనమైన శ్రీగురుపాదములు భజించుమీ॥గు॥
అరమరేమియులేక సద్గురు నిరతమును పార్థింపుమీ
గురుతుగా సర్వార్థములకును పరముయేదోదెలియుమీ॥గు॥
సాధనలనాల్గింటి ముందుగ స్వాదుగా గ్రహించుమీ
వాదభేదముమాని భేదములేనిసద్గతి గాంచుమీ॥గు॥
వేదములనాల్గింటిలోగల భేదమేమోదెలియుమీ
పాదుదెలసి నాల్గుపదముల భావమును వివరింపుమీ॥గు॥
ఆర్యకృపహరిహరులనిర్మల సారమేమోదెలియుమీ
పారమౌసంసారసాగర పారమేగురిగాంచుమీ॥గు॥
తత్త్వమసి యనువాక్యమైక్యము తృప్తిగా గురిగాంచుమీ
ఆత్మపరమాత్మైక్యసరణికి అంత్యదశ యోచించుమీ॥గు॥
షోడశాక్షరిమూలమేమో జాడగురుకృపదెలియుమీ
ద్వాదశాక్షరిమంత్రమహిమను పాదుదెలసి జూడుమీ॥గు॥
ధరనుకొమరోల్పుబ్బరాడ్గురు పరమమహిమనుగాంచుమీ
భాసురంబుగకూర్మదాసుని వాసియేమో దెలియుమీ -గురు-

కొట్టరా ఘంటాగొట్టరా ఘణంఘణాయన ॥గొట్టరా॥
 కొట్టరాపదునాల్గుభువనము లెట్లుచూచినానుబ్రహ్మము
 బట్టబయలై యెరుకరూపా మట్టుగా ప్రాపంచమానని ॥కొ॥
 ఉత్తదీజగమనెడువాక్యము నిత్యమనిమదినమ్మకను యీ
 జ్ఞప్తి లేకనుసత్పదార్థము నిత్యముగ ప్రత్యక్షమానని ॥కొ॥
 కర్మజన్మలదొలగజేయును నిర్మలంబౌనాత్మజ్ఞప్తిని
 మర్మమేమియులేనివెలుగున ధర్మగుప్తముచూపు నిజమని ॥కొ॥
 పారమెందూలేనిబ్రహ్మము సారరహితమైన యెరుకను
 దూరుజేసికార్యకారణ దోషరహితమైనదదియని ॥కొ॥
 నారసీరముకారములకాధారమా శ్రీకారమిదియని
 భారమేమియులేక సర్వసాక్షిరూపమైనదదియని ॥కొ॥
 మాటిమాటికికోటివిద్యలు నాటకాలంకారమనుచును
 చాటులేకను పరబ్రహ్మము నాటియున్నదంతనిజమని ॥కొ॥
 అంచితంబుగసర్వభ్రమలను కొంచెమైననుపుంచుకొనకను
 సంచితాప్రాబ్ధములను మించియున్నది పరమపదమని ॥కొ॥
 పొందుగామానుబ్ధయాద్యుల కందమూగా సేవజేసి
 యుందియున్నకూర్మరాయన కెందునా సంశయములేదని ॥కొ॥

అనందభైరవి—ఆది.

రామరామయనుమీ శ్రీ రామాయనిమనుమీ॥

కామమోహములకదలనివ్వకను సామజవరదుడె సర్వాత్ముం
 డని ॥రామ॥ సత్యంబిదివినుమీ అంతా నిత్యంబనికనుమీ

సత్యాసత్యము నిత్యానిత్యము వ్యక్తి లేనిపరమాత్మయైది
యని ||రా|| నారాయణయనుమీ సర్వం పారాయణ కనుమీ
నారాయణాత్పరోర్నా స్తియనుచును సారరహితసంసారమనృత
మని ||రా|| తథ్యంబిదియనుమీ యిదియే పథ్యం బిది వినుమీ
బద్ధరహితపరమాత్మయే నిజమని శుద్ధబ్రహ్మం నూటిదెలుసు
కొని ||రా|| సురుచిరమతిగనుమీ రామాత్పరమికనా స్తియని
కరమగుదుగ శ్రీసుబ్బయాధ్యులిది వరకూర్మయదాసునకెరి
గించెను ||రామరామయనుమీ||

పూరికల్యాణి—అది.

ఎన్నివిధములానునిను మన్ననజేసెదను
కన్నెవయసుదాన తను వన్నెగుల్కుచాన -ఎన్ని-
వడుమేడలందు కడమేడనుండుదాన
జాడదెలసిచూడ వడిదాపుచేరవేలా ||ఎన్ని||
మోముచక్కదనము పూర్ణసోమునినిరసించు
భామచూడ్కిగములు సమవారిదములబారు ||ఎన్ని||
పంచరంగులను హూయల్మించుమేడలోను
అంచితముగనీవు బల్పించియుండెదావు ||ఎన్ని||
కోటిసూర్యకాంతి సరిబోలునొర యింతి
వాటముగా నిన్ను బల్మీటుగ బట్టెదను ||ఎన్ని||
సారసాక్షిరావే సరి మేరమీరిచేరె
వారిమధ్యమమున వయ్యారినన్నుగూడె ||ఎన్ని||

కాశ్లాగజలరవము వినగానె తనువుమరతున్
 లేళ్ల గంతు లేలా వేసెదవు మల్లీనిలువు ||ఎన్ని||
 పొందగోరినాను యిదె సందుగురునితోను
 అందికూర్చురాయు నానందవార్ధిముంప ||ఎన్నివిధము||

ముక్తికాంత తలుపుపాట

నాదనామక్రియ — అది.

ముక్తికాంత నేమురయుచు వస్త్రాని తలుపుదీయవే భామా
 నాతలపు లీయవేభామా||
 నీవెవ్వరవో తెలియదు నాతో నిజముగపనులేమోయి
 నీకు నాతో పనులేమోయి||
 శ్రీమ త్కొమరోల్సుబ్బరాజగురు ప్రియశిష్యుడనేభామా
 నేగురుశిష్యుడనే లేమా||
 గురుశిష్యుడ వీ వై తేతిరిగి రాజమార్గమున రమ్మి
 పో రాజమార్గమునరమ్మి||
 రాజమార్గమది యేమో తెలియగ రాజలలామరొ జెప్పవే
 ఓ రాజలలామరొ చెప్పవే||
 నల్గురుమంతులుగూడిన స్తలమేదో నాతోదెల్ప గదోయి
 నీవు నాతోదెల్పగదోయి||
 అంతరిక్షపంచక మేయదియని యార్యులుజెప్పగవింటి
 వారి కృపచే దెలసుకొంటి||

అనిలసమిష్టిక మేదోదెలియగ వినవలెసాచ్చెగదోయి
యది వినవలెసాచ్చె గదోయి॥

వ్యాన సమానో దాన పాణా పానములందురె మగువా
పంచపాణము లవియే మగువా॥

అనలపంచకంబన నదియేదో వినవలెసాచ్చె గదోయి
యదివినవలె సాచ్చె గదోయి॥

శ్రోత్రత్వక్షగ్జింహ్వాఘ్రాణము లివియే గదవో చెలియా
యవియేస్థిరమో మగువా॥

తోయపంచకంబనగా నేదో హాయిగ గనిరావోయి
బల్ హాయిగ గనిరావోయి॥

శబ్దం బాదిగ గంధాంతంబని పెద్దలవాక్యమె లలనా
అది పెద్దలవాక్యమె చెలియా॥

క ర్శ్మందియపంచకమననేదో కడ తెలిసి తెరావోయి
యాకడదెలసి తె రావోయి॥

వాక్కుమొదలుగా పాయ్వుంతంబని వాక్రువ్వగనే వింటి
సద్గురులద్వారా వింటి॥

స్థూలంబేమో మూలముదెలిసి తె జాలుగ నివు రావోయి
సమ్మేళము గనిరావోయి॥

ఐ దైదుల సమ్మేళనసమయము యదియే యదియనియుంటి
నేనదియే యదియని యుంటి॥

సూక్ష్మంబేదో సూటిదెలసుకొని సూత్రముగని రావోయి
యాసూత్రము గనిరావోయి॥

ప్రభువును త్రేజస నాముడు చారులు పదియార్గురు యుండేదే
యది పదియార్గురు యుండేదే॥

కారణమనగా దానికి యెవరో కనుగొనియిటురావోయి
వాని గనుగొనియిటురావోయి॥

ప్రాజ్ఞుండనియే ప్రభువునివాసము ప్రబలెడిదదియే చెలీయా
బహుప్రభుగల దదియే లలానా॥

అట్టులై తేమరి యూరుద్వారములు యడ్డుజేసిరావోయి
నీవడ్డులేక రావోయి॥

నిర్గుణముగనడ్డగించి నాలో నిర్మలకళలనుజూస్తీ
లో నిర్మలకళలను జూస్తీ॥

నూత్నముగా నతిఘనమైయుండే ధ్వనులనువింటి వటోయి
దశధ్వనులను వింటివటోయి॥

చిణిమృదంగ ఘనవేణునాదములు చిత్రముగా నేవింటి
బల్ చిత్రముగా నేవింటి॥

మురళీధ్వనులను మురయుచు వినగా ముందుండేదేమోయి
యాముందుండే దేమోయి॥

ఘంటారవమిని కాంతులు జూడగ కామంబిది కడతేరే
నిష్కామత్వము చేకూరే॥

శంఖారావము చెలగుచువినగా శంకలునీకేమోయి
కుశ్శంకలునీకేలోయి॥

భేరివాద్యమటుఘెళఘెళమనగను బ్రహ్మపదంబై తోచె
పరబ్రహ్మపదంబేతోచే॥

ఈషణత్రయమను ఈర్ష్యముదెలసి తె యింపుగనివురావోయి
బల్ సొంపుగానురావోయి॥

దారాదులపై మోహము-ఈషణ త్రయమనిదెల సెనెభామా
యదివ్రయమనిదలచెదలేమా॥

వీటినన్ని టినిపివరముదెలిసిన నీవెవ్వరవోచెపుమా
మరిసీవెవ్వరవోచెపుమా॥

జీవభావమున నేనని వస్త్రీని నీదరిజేర్చుమికాంతా
ననునీదరిజేర్చుమికాంతా॥

అకార ఉకార మకారముల కాధారం బేదోచెపుమా
దానిమూలంబేదో కనుమా॥

ప్రణవమే యాధారం బనినే సుజ్ఞానులుదెల్పగవింటి
యజ్ఞానము విడిచేనుంటి॥

నత్వరజస్తమ గుణిగగునాతో స్నేహమునీకేమోయి
నాస్నేహమేమి ఫలమోయి॥

ముమ్మూర్తులకు న్మూలమునీవని మురియుచు వస్త్రీనిచెలియా
నే మురియుచువస్త్రీనిమగువా॥

హంసాక్షర మంత్రం బననేదో యంతుదెలసి రావోయి
యానంధిదెలసి రావోయి॥

ఓం హ్రీం శ్రీం హంసంబును గూర్చితె పరమసుఖంబని వింటి
నే పరసౌఖ్యంబనియుంటి॥

లక్ష్మ్యముద్ర యనగానదియేదో లక్ష్మ్యముగా నివుజూడు
యంతర్లక్ష్మ్యం బెట్లోచూడు॥

అంతర్వీధిని దృక్కునిలచితై యింతని దెల్పును వశమా
యింతింతని దెలియను వశమా॥

ముక్తిద్వారంబేదోదెలసుక ముదముగ నివు రావోయి
సమ్మదమున నివు రావోయి॥

పున్నని మార్గం బదియని యార్యులు ప్రేమతోదెల్పగవింటి
సత్కృపచే జూచియుంటి॥

అచల బ్రహ్మమువాక్కున మనసున గోచరించి నివుబల్కు
దృగ్గోచర మేమోదెల్పు॥

నిత్యంబై వెలుగొందువస్తువున సనిత్యములెటువలెజూచు
సాన్నిధ్యములెటువలెతోచు॥

ఆపోజ్యోతిరసోమృతమనియెడి శృతియేనీవనిజూచు
యాశ్చత్యర్థమునేగూడు॥

ఆపోజ్యోతులజూడకబ్రహ్మము యావలజూచేదేవీ
యవిగాకనుజూడమరేపి॥

ప్రజ్ఞానంబ్రహ్మనుఋగ్వేదము పలుకునువింటివటోయి
దానిభావముగంటివటోయి॥

అహంబ్రహ్మమను యుజుషీయందు రెండనుభవమేఓభామా
యస్మదార్యులబోధిదిలేమా॥

తత్త్వమసీయను వేదవాక్యమున కర్థములెలుసునటోయి
సమ్మర్థముగనిరావోయి॥

అయమాత్మాబ్రహ్మంబునుగూర్చియుయార్యులుచెప్పిరిభామా
యస్మదార్యులబోధదిలేమా॥

సర్వంఖల్విద బ్రహ్మాంబను శృతి కర్థముగనిరావోయి
పరమార్థముగనిరావోయి॥

కించిన్నేహనానా స్తియనుగురువాక్యము బయలై తోచే
యదిబయలులొ బయలై తోచే॥

ఘోడశాక్షరీమంత్రమ దేదో యోడకదెల్పుగదోయి
దీనిజాడదెలసిరావోయి॥

మొదలులేసిగుర్తెరుగుశరీర మ్మేదీలేదనితోచే
మరితానేలేదనితోచే॥

ద్వాదశాక్షరీమంత్రమ దేదో పాదుదెలసిరావోయి
యిదిసాదుజేసిరావోయి॥

రిక్తబట్టబయలేమీలేదని నిశ్చయమున నేనుంటి
యతినిర్మలముగ నేనుంటి
కలలోదోచిన కలశరీరములవలెనే కల్లనితోచే
మేల్కలయేయిదియనితోచే॥

శేషశయనుడై శ్రీపతియుండే స్థలమునుజూచితె రమ్మి
యచ్చోటను నుందుము రమ్మి॥

శేషశాయిసహస్రారముకావల బాటబట్టియున్నాడే
నిశ్శబ్దముగానున్నాడే॥

మూడుయారువర్ణములునుగూడిన మేడలోకిరావోయి
యాజాడదెలసిరావోయి॥

నిరాకారమా నిర్గుణబ్రహ్మము నీవే నేననిజూడు
ననునిన్నేగామరి జూడూ

నానీభేదము నీరులవణమని నిశ్చయముగ గనుమోయి
యదినిశ్చయముగ గనుమోయి॥

నీనాభేదముకర్పరద్వీపపు కళలవలెనెతానుండు
నిష్కళయైలేకనుయుండు॥

సాంఖ్యతారకాయమనస్కంబులు చక్కగదెల్పిన దెవరు
యాసాంతముదెలిపిదెవరు॥

సాంఖ్యమాదిపరిపూర్ణాచలములు సాంతముజేసెనెగురుడూ
యాసాంతముచేసెనె గురూడు॥

అన్నింటనునీవనుభవజ్ఞుడవు సమ్మతియేరావోయి
ననునెమ్మదిగూడుండోయి॥

ఈసంవాదముబాడిన విన్నను ఈశ్వరుడిచ్చునుమోక్షం
పరమేశ్వరుడిచ్చునుమోక్షం॥

వ్రాసినవారికిసంకల్పము లనివార్యముగా హరి యిచ్చు
సత్కృపచే హరిపురి జేర్చు॥

అట్లూరికూర్మారాయుడు స్వస్థితి యనుభవమిదియనిదెల్పె
పరమాశ్రితమతి నటునిల్పె॥

ఓమ్, తత్, సత్.

శహన—ఆది.

ఎంతోమంచిగురుడే యిహ చింతలన్నీదీర్చేనే ॥ఎం॥

చింతాలనెడజేసెనే నిశ్చింతలోననిల్పేనే ॥ఎం॥

పంతాముతోడుతముక్తి కాంతానుజూపింతునాని

నంతోషముగపదపద్మముల నన్నిధినిజేర్చేనే ॥ఎం॥

మస్తాకమునహస్తమునిచి స్వస్థీతిజూపించేనే
హస్తామస్తకసంయోగమున యజ్ఞానాంధముబాపేనే ||ఎం||
సాధనలనాల్గింటిముందు బోధజేసిజూపేనే
పాదుదెల్పిపరమార్థముకు సాధనిదియనిబల్కేనే ||ఎం||
చెంతజేర్చిగురుధర్మముల ముంతుజూపిబోచేనే
యింతవారనిదెల్పుటకునే నెంతవాడనుమొక్కెడ ||ఎం||
ప్రజ్ఞానంబ్రహ్మనిదెల్పి సుజ్ఞానీగాజేసేనే
ధీజ్ఞప్రియాహంబ్రహ్మయను ధీరాతనేనుంటిని ||ఎం||
తత్త్వమసియనుబోధచే కుయుక్తులనువదలించేనే
హత్తితిలయమాత్మబ్రహ్మ యాసలన్నీవీడేనే ||ఎంత||
షోడశాక్షరిభావామున శోధనాబయలాయేనే
వేడుకతోద్వాదశాక్షరి వెలయుమర్మముజూపేనే ||ఎం||
పంచదశిభావాముదెల్పి సంచీతమెడలించేనే
నిశ్చయముదశాక్షరిదెల్పి స్వేచ్ఛమార్గముజూపేనే ||ఎం||
సర్వంఖల్విదబ్రహ్మంబనియా సమర్థసైక్యముజేసేనే
బర్వీకించిన్నేహనానాస్త్యని సర్వంమిధ్యగదెల్పేనే ||ఎం||
భాసురముగానుబృహద్రుదే శ్రీశ్రీనివాసుడే
దాసుడౌశ్రీకూర్మారాయుడు దోసిల్పొగ్గియుండేనే ||ఎంత||

కళ్యాణి—ఆట

శ్రీయతంబగుసృష్టిమర్మము చిత్రమెటువలె గురువరా
సత్యమాయాబ్రహ్మమందున నిత్యమాయెర శిష్యుడా||

సత్యమనగా నేమొదెలుపవె సద్గుణాకర గురువరా
 నిత్యమాయామర్మమెరిగితే నిజముబయలగు శిష్యుడా॥
 జీవ ఈశ్వరభేద మేమో తీవీదెల్పుము గురువరా
 భావితముమాయాద్వయంబుల సోహమొకటే శిష్యుడా॥
 జీవులనగా నెందరో నా స్థితినిదెల్పవె గురువరా
 భావమందున పద్ధతెరిగితే జీవుడొక్కడే శిష్యుడా॥
 దేము డొక్క డనేకతనువుల గానుపడుటెటు గురువరా
 భానుడొక్క డనేక ఘటముల గానుపడువిధి శిష్యుడా॥
 సాంఖ్యమనగా నేమొదెల్పి సంతరించవె గురువరా
 సాంఖ్యమందున యాత్మనాత్మల సంధి దెలసును శిష్యుడా॥
 అండపిండము లనగనేమో రెండుదెల్పవె గురువరా
 యండపిండా భావములను చెండివేయర శిష్యుడా॥
 నిండియాబ్రహ్మాండమున దా నెందునుండును గురువరా
 దండియా యామేటిరంధ్రము నందుయుండును శిష్యుడా॥
 ఇంతమర్మము దెలియుటకునే నెంతవాడను గురువరా
 చింతపడకుము మర్మమంతా యంతుదెల్పెద శిష్యుడా॥
 అంతుదెల్పి సంతసముగా చింతభావుము గురువరా
 చింతమానుము రక్తవర్ణము చెంతగనుమో శిష్యుడా॥
 నూక్ష్మదేహం సూటిజూపి మోక్ష మొసగుము గురువరా
 నిర్మలంబౌ శ్వేతరూపము నిజముదెలియర శిష్యుడా॥
 స్వచ్ఛమగు యాకారణాంగం బెచటనున్నది గురువరా
 నిశ్చయముగను రెంటికినిపై నీలకళరా శిష్యుడా॥

మహాకారణమనగ నేదో మరుగుదెల్పువె గురువరా
 సహజముగ యామధ్యపీత చ్ఛాయదెలియర శిష్యుడా॥
 నిక్కముగ కై వల్యపదముకు నిలుకడెక్కడ గురువరా
 నిక్కిచూడగ పశ్చిమంబున చొక్కుతళ్ళది శిష్యుడా॥
 అందుపై నింకేమిచోద్యము పొందియున్నది గురువరా
 యందు నాత్మానాత్మలై క్యము సంధిదెలియర శిష్యుడా॥
 తారకంబని చెప్పుచుందురు సారమేమో గురువరా
 తారకంబన తన్నెరుంగని తత్పదంబే శిష్యుడా॥
 ముద్రలై దే తారకంబని మురియుచుందురు గురువరా
 నిద్రలో నిర్నిద్రదెలియక నిజముదొరకదు శిష్యుడా॥
 ఇల మహావాక్యముల నాల్గిటి విధముదెలుపుము గురువరా
 వెలయ జీవబ్రహ్మలై క్యము లలరజేయును శిష్యుడా॥
 షోడశాక్షరి యనుచు నుడివే రూఢియేమో గురువరా
 రూఢిలేని శరీరమిదియని గూడకుండుము శిష్యుడా॥
 ద్వాదశాక్షరి మూలమేమో బోధపరచవె గురువరా
 ఆదియంత్యములన్ని నొకటిగ బోధయగు ప్రియశిష్యుడా॥
 పంచదశి యనిపల్కుచుందురు మిం చదేమో గురువరా
 అంచితంబుగ స్వప్నజాలం బంచునమ్మర శిష్యుడా॥
 యాత్రీలను పలుమార్లుదిరిగిన గాత్రమిడునా గురువరా
 యాత్రీలను నేవించినందున గాత్రబాధలు శిష్యుడా॥
 దారులోహ మాదిపూజల సారమేమది గురువరా
 కోరియర్చన జీవభ్రాంతగు సారమిదియే శిష్యుడా॥

కులము లాచారములువలదని పలువు రందురు గురువరా
 ఫలములేదది వర్ణధర్మము దొలగరాదుర శిష్యుడా॥
 దేహి దేహంబులకువేరని యూహనెంచెద గురువరా
 దేహి దేహం బొకటి మూలము బాగదెలియర శిష్యుడా॥
 సన్యసించినమాత్రముననే జన్యమిడునా గురువరా
 సన్యసంబన పూర్వకృత సాకర్మశేషముశిష్యుడా॥
 కర్మశేషంబైనయిక సద్ధర్మమెయ్యది గురువరా
 పూర్వఫల మదిదెలసి నీవిక బుద్ధినుండుము శిష్యుడా॥
 పెద్దలను దూషించువారికి హద్దుయెయ్యది గురువరా
 మొద్దుగుణముల చేతరోగనిబద్ధులౌదురు శిష్యుడా॥
 గురుబ్రహ్మకు వేరులేదని వరులుచెపుదురు గురువరా
 పరము జూపను గురుడుగాకను పరులవశమా శిష్యుడా॥
 అచల పరిపూర్ణుల మటంచును యందురేమది గురువరా
 సచరము లనంగనొకటను వచనరహితము శిష్యుడా॥
 శరణు కొమ రోల్పుబృహ్యార్య శరణుశరణో గురువరా
 ధరణిలో శ్రీకూర్మరాయ దాస శుభమగు శిష్యుడా॥

నాదనామక్రియ—అట

ఎక్కడావెదకినలేదురా జీవునకుమోక్షమెక్కడావెద
 కినలేదురా॥ యెక్కడావెదకినలేదు చక్కగాగురుసేవజేసిన
 నిక్కముగా నిచ్చుపరమును టక్కరీమాటాలు నమ్మకు ॥యె॥
 యెందుజూచినయందెదైవముగ యదిగనకగురులను నిందజేయ

దలంచుచుందురుగా దుర్మార్గులైతా ముందుపదవిని జెందకుం
దురుగా సంసారకూపమునందుబడి శ్రమజెందుచుందురుగా॥
సందుసందున తిరిగిస్త్రీల పొందుగోరుచు నిందలనుబడి యిందు
శ్రేఖరుదలచిగురునకు వందనము నేయానినరులకు ॥యెక్కడా॥
ధనము ధాన్యముగలదునాకని ఘనముగాజీవించియవ్వన దినము
లందున కాలమెల్లను వనజముఖులతో పొద్దుబుచ్చుచు॥ మన
మునను హరిదలచడామెనుగా యీతనువుమాయాదనుచు దెలి
యకదిరుగుచుండునుగా ధరలోనపావన జనములను కనుచూడ
కుండునుగా బహుకల్లలాడి ధనముమెండుగ గూర్చుచుండు
నుగా॥ తనదు కర్మల బారదోలే దనుజహరువరమిత్రపూజలు
అనయమునుతాజేసి గురుడని యాశ్రయించి నగానిముక్తి॥
యె॥క్కడా॥ ముసలితన మునకర్మబూని ముసుకువేసుక మూల
బండి కపటకృత్యము వదలకనుతా చపలుడైచావంగనుండి తప
నులను దూషించుచుండునుగా అదిజూచిదూతలు పటపటాయని
పండ్లుకొరుకునుగా దొరయాజ్ఞలేదని విఫలమనమున బోవుచుం
దురుగా సతిసుతులుయేదో నెపముజేతను దిట్టుచుందురుగా॥ సత
తమును శ్రీకూర్మరాయుడు సన్నుతించినస్వామిపదములు మతిని
ధ్యానముజేయకను బహు వెతలుబడి విసుగునను తిరుగుదు
॥రెక్కడావెదకినలేదురా॥ జీవునికిమోక్షం॥

ధన్యాసి—అట

మరువకనుగురునామమెప్పుడు మదిని నిల్పి చరించుడి నిర
తమును ధ్యానించుమాయను సరగుననునిరసించుటకునిక ॥మరు॥

తనువు శాశ్వతమనుచునిత్యము కనులపండువతోడుత మనసు
నందున భ్రమసి తిరిగెడు మానవులు దుర్మార్గమిడచి ||మరు||
ముక్తిమార్గము గాంచలేకను మూఢులై జగమెల్లదిరిగి వ్యక్తి
లేకను చెడుటకన్నను వేదవేద్యుని దలచుచునిక ||మరు|| అచల
మొప్పుడు సాధ్యపడక నపాయములచేబాధనొందుచు యశము
నొందదలంచి దిరుగుచు యమునిచే శ్రమజెంద కెప్పుడు ||మరు||
చుట్టపక్కము లన్నదమ్ములు సుతులు బాంధవు లతివలున్నను
నెట్టుకొనిజీవి కొనిపోవగ నెవరువెంటనురారునిజమిది ||మరు||
యశావనంబున కొప్పుచ్చేనిల పూవుబోడులబొందిహాయని నవ్వు
లాడుచుజేయుయథుముల నాశనముజేయుటకుమనమున ||మరు||
ధరణి కొమరోల్సుబ్బయార్యునిదాసుడగు శ్రీకూర్మరాయుని
కరుణనేలిన కాంచనాంబర ధరుని సతతము గొంతుటకునిటు
||మరువకను||

నాట—అట

బ్రాహ్మణులము మేమనెడువారలను
బ్రస్తుతిజేసెద వినరయ్యా||
ప్రకటముగా మీవాక్కులస్థిరతకు
ప్రపంచమూలము దెలుపరయా||బ్రా||
బ్రహ్మజ్ఞానమె బ్రాహ్మణత్వమని
వరశృతిబల్కుట వినరయ్యా||
బ్రహ్మముమూలము దెలియనివారికి
బ్రాహ్మణత్వమెటుచెల్లనయా||బ్రా||

ముఖోద్భవులమని చెప్పెడిమాటల
 మూలముదాచకజెప్పరయా॥
 ముఖసృష్టని యది మార్చినముఖ్యుల
 ముదమున బేర్కొనవిందుమయా॥బా॥
 ముఖములు మెండుగ జేసియు బ్రాహ్మణ
 మర్మంబిదియన చెల్లదయా॥
 నికరబ్రాహ్మణులై తే నిర్మల
 నిత్యానందముగందురయా॥బా॥
 కర్మద్విజులై ధర్మముదెలియక
 దుర్మతులై వాదింతురయా॥
 వేషభాషలెన్నెన్ని వేసినను
 దోషరహితపద మెరుగరయా॥బా॥
 నాసిగవర్ణములున్నను జన్మలు
 ఒకటిగానిదెటు తెలుపరయా॥
 సర్వంఖల్విదబ్రహ్మంబనుసద
 సద్వివేకమును యెరుగరయా॥
 సర్వాత్మల సమరసముదెలసిన
 సద్బ్రాహ్మణులని తెలియరయా॥బా॥
 లోకశాస్త్రములు హాసముజేయువి
 వేకము మదినూహించరయా॥
 వేదాభ్యాసము సనాతనంబనె
 వెర్రిభ్రమలు మీకెందుకయా॥బా॥

సర్వజనంబుల సమతనుబోచే
సామిధర్మమని దెలియరయా॥
యధర్మమని మీమాటలు యే పొ
ద్దారయగానిది తెల్లమయా॥బా॥
సత్యంబని శ్రీచౌటపల్లి సోమేశుని
సాక్షిగ వినరయ్యా॥ బ్రాహ్మణులము॥

జంఝూటి—అట

గురురుచరణాస్మరణా మృతపానము నరులకుజీవన్ముక్తిసా
ధనము॥ సారరహితసంసారమహోదధి తరియించుటకిదిసాధ
నము॥గురు॥ తాపత్రయముల యేపడంచుటకు ప్రాపేగద
మీసేవనము॥గురు॥ కామకోపధవిషోరగములకును కూరబ
ర్హి గురుసేవనము॥గురు॥ యీషణత్రయముల యేపుమాన్పు
టకు భేషజమాగురుసేవనము॥గురు॥ స్థిరమస్థిరములపాదుదెల్పి
పరమార్థమార్థమీసేవనము॥గురు॥భక్తిచేతగురూక్తిదెలిపిప్రత్య
క్షముజేయును సేవనము॥గురు॥ మూలములేని ప్రపంచము
బయలను హలుజూపుమీసేవనము॥గురు॥ తత్త్వమసీయను
సాగాంశముచే ముక్తినిచ్చుసీసేవనము॥గురు॥ ధరణిలోకూ
ర్మారాయదాసునకు ధర్మమార్గమీసేవనము॥గురు॥

నాదనామక్రియ—అట

హరిహరిహరిహరి హరియిందురాగా॥
హరియిందురార శ్రీహరి నరహరి మురహరి యిందురార నన్నరు
ణించవేరా॥హరిహరి॥

సుందరాకారశ్రీ వందితచార
 కందర్పజనకానన్దాపాడవేవేగా ||హరి||
 ఇందుమాఖ్యాదిసురవందితపాద
 సందేహమేలనో యిందిరాలోలా ||హరి||
 సత్యసంకల్పయో సర్వాంతరాత్మా
 నిత్యనిరంజన నిరుపమాకార ||హరి||
 దశదళాంతరనిలయ దశవేషధారీ
 యసద్భ్రశాకార నన్నాదరించార ||హరి||
 నిత్యూడవనినిన్ను సత్యమూగానూ
 బ్రస్తుతిజేసెద చాలించువేగా ||హరి||
 ధరచౌటపురిపాల హరికేశవాఖ్య
 వరకూర్మదాసుని గరిజేరరారా ||హరిహరిహరిహరి||

మోహన—అట.

రామరామరామ రామయిటురార
 శ్రీరామరామరామ రఘువంశదీప ||రామ||
 జనకాజరమణా సజ్జనమిత్రవేగా
 అనవరతమునిన్నే ఆశ్రయింతునురా ||రామ||
 కౌసల్యాతనయనన్ గాపాడవేరా
 కంసావిమర్దన కంజాతనేత్రా ||రామ||
 నిత్యనిరంజన నిరుపమాకార
 సత్యవాక్పరిశీల సాధుజనపాల ||రామ||

వాసవార్చితపాద వరసుగుణజాల
 దాసపోషకనన్న దరిజేర్చుచాలా || రామ||
 రాతినాతిగజేయు ఖ్యాతినీదేర
 పాతకహర పశుపతిధనుర్భంజన || రామ||
 సాహస్రారనిలయ సద్మృపధారీ
 కూహకహర సర్వకువలయధారీ || రామ ||
 సర్వజ్ఞమూర్తియో సదయాత్మరార
 దర్శికరశాయి దరిజేర్చవేరా || రామ||
 ధరచౌటపురిపాల దయజూడవేలా
 వరకూర్మార్కాయ హృత్పద్మాలవాలా||
 రామ రామ రామ రామయిటురార||

ఆనందభైరవి--అట

రామనామామృతరసము పానముజేసి
 రంజిల్లుచుండ వెమానసామా||
 సామాజవరదుని సద్గుణచర్యలు
 నీమాముతోడుత నిత్యముపాడుచూ|| రా||
 కామాదిగుణముల కదలనివ్వకబట్టి
 వేమారుశ్రీరామ నామామెగోలుచు|| రా||
 ఆరుకమలములకు నాధారరూపమై
 పారాములేకను పరమాత్మజ్యోతియూ|| రా||
 సాహస్రారమునందు సద్గురురూపమై
 యహంభావములేక యంతాతానై వెల్లు || రా||

పాపాలమధ్యమున యాపోజ్యోతియునై
 వ్యాపించియుండేది యంతరాత్మను దెలసి || రా||
 ఉపజిహ్వాప్రాగ్దిశను త్రిపుటమధ్యమునందు
 జపముజేయుచునుండు జగదంతరాత్ముడౌ || రా||
 భానుమందిరముపై ప్రబలుశశిమందిరము
 దానిపై యగ్నిలో దనరుసదానంద || రామ||
 సోహంశబ్దముచేత సూక్ష్మస్వరూపమై
 యహంభావములేక యంతాటవ్యాపించు || రామ||
 దాసుడౌ శ్రీకమర రాయానిహృదయా ని
 వాసుడై పరతత్వమొసగుచుండెడియాత్మా || రామానామా||

కల్యాణి—అటతాళము

చూడుమీమనసాచూడుమీ నీలోనీ వేచూడుమీ || మనసా||
 చూడుమీమానాసనీవు నుఖముదెలసేదెన్నటికో
 చూడగోరితేనుమంచి ఆడదానిపొందుగల్గును || చూడుమీ||
 ముందుమూడుకాల్వలున్నాయి అదిదాటుటకును
 పొందికై గురుకరుణయున్నది ఆకరుణలోనానందుబిక్కా
 టమరియున్నది యాసంధిదెలసితే చందురూనిపురము
 యున్నది|| చందురూనిపట్నమందున పొందుగాయద్దముల
 మేడలో చందనాగంధీకి అందెలు పొందుగా పదివిధము
 మోగెను || చూడుమీ||
 అల్లనల్లనమొయిలుబట్టేరా యామొయిలులోనా
 ఘెళ్ళుఘెళ్ళునయురుముసాగేరా యురుమురమగానే

తత్తుకుతత్తుకున మెరపుమెర శేరా మెరయాగానే
 మల్లి మొగ్గలవానగురిసేరా॥ మల్లి మొగ్గలవానగురియగ
 మొల్లముగ యేకమైనపుడె కల్లగాదుమధురవాణితో
 గాఢరతులబెనంగవచ్చును ॥ చూడుమీ॥

ముక్కునా ముంగేరయున్నది
 ముంగేరనంటిఒక్క వజ్రముమెరయుచున్నది
 యాతత్తునంటి చొక్కపుముత్యముయున్నది
 ముత్యమునంటి చక్కెరాకెమ్మోవియున్నది॥
 చక్కెరాకెమ్మోవిగోలి చక్కలాగింతాలమీరి
 మిక్కిలీఆనందపాదున ముక్తిమానస్థానమున్నది ॥ చూడుమీ॥

సుందరాంగిని సూటిగనుగొనుమీ
 యామందయానపొందుగోరే సందుచూడుమీ
 యాసందుగడచి అందిదానివద్దజేరూమీ
 జేరీయుయచటి పొందికెరిగి ప్రియమునందూమీ
 కుందరదనాకూటమిచే యందరానిపందవిదొరకును
 తొందరగను కూర్మరాయున కందిపొందినపరమచావని
 ॥ చూడుమీ మనసాచూడుమీ॥

కల్యాణి—ఆది

చెండితనమేల వినుమొండిమనసా యింతబండతనమేల ॥ విను॥
 లండీమనసా బంజావిను మొండిశిఖండిమనసా ॥ చెండి॥
 దండియగు పండితుల యండజేరిసేవజేసి
 కుండాలినిదాటిసూర్య మండాలముజూడకను ॥ చెండి॥

రామాహరేరామారఘు రామాశ్రీరామాయని
తామానముమాని నా సామిసేవజేయాకను || చెండి||
ముందారను మూడుయేర్ల సందుగొందిదారిగని
అందుబయలుందుయింపొందు చందమామపురి || చెండి||
చందామామపట్నమున కుందానపుమేడలోన
నుందారికి పదివిధము లందెలును మోయువిను || చెండి||
ముక్కునబులాకితోను చక్కెరకెమ్మోవితోను
చక్కానిదానితో నొక్కసారి పొందుజేయాకను || చెండి||
భానురముగాను కూర్మా దాసునెడబాయకున్న
శ్రీశూని రమేశు నాది కేశవ్రానిజేరుమిక || చెండి||

రేగు ప్తి——అట

చీచీపొమ్మనపోవేమే సిగ్గుమాలినపామరమా || చీచీ||
మోసగాళ్లు ముగురున్నారు మొరిగేకుక్క ఒకటున్నాది
దోస కారిముసలిదొక తె తోడునీడైతిరుగూచున్నది || చీచీ||
ఆర్గురుశత్రులున్నారు అహంకారముమానానివరు
మూర్ఖమతమువిడువానివరు ముందువెనుకాజూడానివరు || చీచీ||
పాశధర్మలైదుగురున్నారు పాకీపనులను మానానివరు
పరముజూచుటకుబాటాయవరు పట్టియిష్టముగబంధించెదరు|| చీ||
ఎన్ని జెప్పిన వినకున్నావు తిన్ననిబాటానడువావు
దున్నపోతువలెనే నీవు కన్నుగానక తిరిగేదావు || చీచీ||
ముందుజూడ ముగురున్నారు సంధినిజూడాచాలాగలరు
అందరూఒకటిగగూడి పందిపనులుచేయించెదరు || చీచీ||

జ్ఞానయోగ ప్రకరణము

చాడికోర్లు చాలాగలరు కూడినాట్యమాడించెదరు
 వీడిపోవసందేయివరు విడువకమరికట్టుంచెదరు ||చీ-ఛీ||
 ముగ్గురునల్గురుకూడున్నారు మూలమేదోచూడానివరు
 తగ్గుహెచ్చులాడుచుందు తగినట్లూగానవ్వుచుందు ||ఛీ||
 ధరలోకొమరోల్సుబ్బరాజ గురుసీసన్నిధిజేరకెపుడు
 పరముజాడాచూడాతరమా పామరము వదలించతరమా ||చీ||
 వాసిగాఅట్లూరికూర్మయ బాసునివాక్యములే నిజమని
 యీశుజేరేబాటాగనక వెర్రిపోకలన్నవిడచి ||చీ-ఛీ||

సురట—అది

రామనామమను రత్నము దొరకెను రండి సుజనులారా
 చూడండి కనుగొనండి వెతుకండి సుజనులారా||
 ప్రేమమీర యీరత్నముకనుగొన కామములన్నియు గడచే
 ర్పునుభువి ||రా||
 విలువలేనిదిది వెదకినదొరుకదు వెలకురాదుగొనరే
 యిలనవరత్నంబులలోమించిన వెలుగుదీనిగనుగొని సంతసమున
 ||రా||
 స్పష్టముసాధులుసంతరించునది దుష్టులకిదివిన నిష్టముగానిది
 అష్టమదంబులనష్టముజేయును భ్రష్టగుణంబుల బాపగజాలును
 ||రా||
 అంతటతానైయఖండమకానిది యింతకుజూడరవంతైయున్నది.
 పంతములాడేపామరమతులకు సంతరించగనసాధ్యంబైనది ||రా||

వసుధనుకొమరోల్పుబ్బరాజగురు వద్దనెయున్నది యీరత్నం
దాసుడై నశ్రీకూర్మరాయునకుదయచేనొసగెనుయిదిరత్నము॥

రామనామమను రత్నముదొరకెను॥

నాదనామక్రియ—ఏకతాళం

రామరామ శ్రీ రామారామా రామాయను మిక పామర
మేలను ॥రా॥

కామాదులచే కష్టమునొందకు రామమంత్రమిల రాజై
యున్నది ॥రామ॥

దేహసుఖింబుల మోహమువదలియు నాహమాహమని నయ
ముగబల్కెవు

మహావాక్యముల మర్మంబిదిసుమి మహానుభవమా మంత్రరాజ
మని ॥రామ॥

అజపమంత్రమునకాదైయున్నది సుజనులకెల్లనుసూతార్థంబిది
హంసమార్గులకు యందంబొనిది సంశయరహితము సర్వార్థం
బగు ॥రామ॥

సోహంభావముసూటిచూపునిది యాహంభావము లణచివే
యునది

ముగురుమూర్తులకు మూలంబొనిది సద్గురుకరుణకుస్థానం
బొనిది॥రామ॥

మూటగెలచి యిరుమూటిగెలచి యేమూటికినందని బాట
జూపునిదె

ధరణిలో అట్లూరికూర్మరాయగురు దాసుని హృదయము దవిలి
యున్నదది ॥రామ॥

జ్ఞానయోగ ప్రకరణము

గురుశిష్యసంవాదము

నాదనామక్రియ—ఏకతాళం

శ్రీగురువర్యా చిత్తగించి నా చింతదీర్చు గురురాయ
యీపంతమేల ప్రభురాయా॥

శిష్యతీలక నీచిత్తకలంకము శీఘ్రమెదెల్పగదోయి
అతిశీఘ్రమెదెల్పగదోయి॥

బ్రహ్మవిదాదుల తారతమ్యములు సమ్మతితోదయసేయూ
మీనమ్మికగా కృపజేయూ॥

బ్రహ్మవిదుడు విద్వర విద్వర్య వరిష్టుల పద్ధతివినూమూ
బ్రహ్మనిష్టులపద్ధతి వినూమూ॥

మొదలుబ్రహ్మవిదులక్షణములు నా హృదయము నాటగదెల్పూ
నా హృదయము నాటగదెల్పూ॥

బ్రహ్మవిదుండా జ్ఞానభూమికల నాల్గిటిచేరికయుండా
మదినాల్గిటినాటియుండా॥

బ్రహ్మవిద్వరుండనగానెవ రా ఫణితిదెల్పు గురురాయా
వారిపద్ధతేమి ప్రభురాయా॥

పంచమభూమిని సంచరింపుచును అంచితముగ తానుండు
యిహ వంచనలెరుగకయుండా॥

బ్రహ్మవిద్వర్బుడనగా వానికి బాటయేమి ప్రభురాయా
వారిపద్ధతేమి గురురాయా॥

చేహేంద్రియముల జ్ఞప్తిలేక తా దేహమంచునటియించు
తా దేహముతో చరియించు॥

బ్రహ్మవిద్యరిష్టుండనవారి బ్రామికేది గురురాయా
సద్బ్రామికేది ప్రభురాయా॥

బ్రహ్మనిష్టయెడ తెగకసమాధిని బ్రహ్మమెసర్వముబొందు
తాసర్వమే బ్రహ్మమునందు॥

అష్టగురువులని నిష్టలుపలికే వ్యష్టియేమి గురురాయా
సామష్టిలేద ప్రభురాయా॥

బోధాదిగ కారణాంతమాగురు భేదము లష్టకమకాను
గురుభేదము లష్టకమకాను॥

బోధకాదియష్టగురుల వివరము గాధయేమి గురురాయా
ప్రబోధజేయు ప్రభురాయా॥

బోధకగురుడల శాస్త్రుచయంబుల బోధజేయు వినవోయి
సద్బోధ నీవు గనవోయి॥

వేధకగురువన సాధనలేమో బోధజేయు గురురాయా
సద్బోధజేయు ప్రభురాయా॥

మంత్రములముద్రాంతముగాగల సంతజేయు వినవోయి
పరచింతదెల్పు వినవోయి॥

విహితగురువ నా విధ మదెట్టిదో మహిమలేమి గురురాయా
యా మహిమదెల్పు ప్రభురాయా॥

శిష్యులయిష్టము తృప్తిగదెల్పు సమష్టిలేదు వినవోయి
సంతుష్టిలేదు వినవోయి॥

కామ్యకగురులన నీమములేవో సామ్యమేమి ప్రభురాయా
వారిసాధనేదో గురురాయా॥

ఇహపరకామ్యములెల్లను దెల్పుచు సఫలముజేయుగదోయి
అతిచపలము లణచుగదోయి॥

సూచికగురువరు వాచకమేమో లేచిచెప్పుగురురాయా
అదిదాచబోకు ప్రభురాయా॥

సాంఖ్యతారకము మోదముజూపుచు సాధుజేయు వినవోయి
స్వరసాధుజేయువినవోయి॥

వాచకగురువరు సూచనయేమో దాచనేల గురురాయా
యదిదాచనేల ప్రభురాయా॥

సూచనలన్నియు శోధనచూపుచు మోచనలను మాన్పించు
పరమోచనలను మాన్పించు॥

నిషేధగురుడనగా సత్యజ్ఞానో నిర్ణయించు గురురాయా
యదినిర్ణయించు ప్రభురాయా॥

అశేషజగమహమంచనిదెల్పెడి యాతడు నిషిద్ధుడౌను
గను మాతడు నిషిద్ధుడౌను॥

గాకనుమిగిలిన కారణగురువరు గమనమేమి గురురాయా
వారి క్రమముదెల్పు ప్రభురాయా॥

ముగురుమూర్తులకు మూలముదెల్పుచు పూర్ణుజేయువినవోయి
పరి పూర్ణుజేయు వినవోయి॥

పరిపూర్ణంబని పల్కుదురందరు పద్ధతేమి గురురాయా
యా పద్ధతేమి ప్రభురాయా॥

పరిపూర్ణంబన ప్రాజ్ఞుల కందక పరమైస్థిరముగనుండు
యది ప్రకృతికి వేరై యుండు॥

ఈ సచరాచరలోకంబంతయు నేమిదెల్పు గురురాయా
యామూలమేమి ప్రభురాయా॥

ఈ సచరాచరరూపమంత నా భాసయె నిజమని చూడు
పరమాత్మ నిక్కమని గూడు॥

వేదములన్నియు కర్మమూలమని వేత్తలు బల్కుదురేమీ
పరవేత్తలందు రదియేమీ॥

వేదములన్నీ వేశ్యలవంటివి వేదాతీతమే నిజమూ
వేదాంతంబనునదే నిజమూ॥

పరిపూర్ణంబన బ్రహ్మంబను నాభావమేమి గురురాయా
యాపద్ధతేమి ప్రభురాయా॥

బ్రహ్మమే సర్వము భ్రమయే జగమని భావమందు గనవోయి
నీ భావమందు గనుమోయి॥

సర్వప్రపంచ మగోచరమనుటకు సమ్మతేమి గురురాయా
మరినమ్మికేమి ప్రభురాయా॥

సర్వప్రపంచము నెమ్మదిజూడగ బ్రహ్మమే గోచరమాను
పరబ్రహ్మమే గోచరమాను॥

ఇందుకు లక్ష్యము పొందుగజూపి సంధిమాన్సు గురురాయా
యా సందుజూపు ప్రభురాయా॥

కమ్మలుకడియాల్జంపులు పోగులు ముందుయేదొ యోచించూ
యాసం దేలక్ష్యము నుంచూ॥

మొదలన నేదో అగ్రముయేదో బుద్ధియేమి గురురాయా
సద్బుద్ధజేయు ప్రభురాయా॥

మొదట కనక మే పెక్కురూపముల ముద మొందించు గదోయి
యది మొదలై నిల్చుగదోయి॥

పట్టుగ కొమరోల్సుబ్బరాజ నీ పాదమె గతి గురురాయా
అతిమోదమొసగు ప్రభురాయా॥

అట్లురి కూర్మారాయదాస నీ కభయంబొసగెద నెవూడు
భవబంధము లుండవి కెవూడు॥

ధన్యాసి — ఆది

ఆనందము పరమానందము శ్రీగురుభజనము॥

ఆనందము నిత్యానందము పరమానందము ॥ఆనం॥

అంతానీవనిఆనందించిన యింతులుపురుషులు వేరులేక ॥నిత్యా॥

తంతేపటముసుమీచూడగ నంతేనీవుసుమీ

సత్తుచిత్తులకు సమరసమైనది హత్తుగానుపరమాత్మయనుచు

॥నిత్యా॥

సత్తేచిత్తుసుమీ గనుగొన యంతయుభ్రమగనుమీ

సత్పదార్థమైవెలితియులేకను యేకరూపమైయెల్లకాలమును

॥ఆనం॥

సర్వంఖల్విదము కించిన్నేహ నాస్తియను

ద్వంద్వరహితపరమాత్మనుగనుమీ ద్వంద్వాతీతమై

ద్వాదశీయను ॥పరమా॥

దృశ్యప్రపంచమూ నశ్యము భవమదిసత్యమనీ
దృశ్యము నశ్యము దృఢమతిగాంచిన పశ్యంతికిపై
భాసిలుచున్నది ||ఆనం||

తరచితరచి మది నీ నిర్మలతత్త్వము తానె యని
ధరణిని అట్లురికూర్మయదాసుడు చిరమని శ్రీగురు
పద మెస్మరించును ||ఆనందము పరమానందము||

ధన్యాసి—ఆదితాశం

రామరామయనదీరదుగాని సౌమ్యులదూరనుదీరునుగా ||హరి||
ముద్రలుజేయనుదీరదుగాని క్షుద్రములాడనుదీరునుగా ||హరి||
సాధుబోధ వినదీరదుగాని వాదులాడుటకు దీరునుగా ||హరి||
హరిహరియననోరాడదుగాని పరులదూషణకుదీరునుగా ||హరి||
గోవిందాయనదీరదుగాని గురునిందలకూదీరునుగా ||హరి||
మాధవయనుటకుదీరదుగాని మదిరపానముకుదీరునుగా ||హరి||
పరునిజూచుటకుదీరదుగాని పరవనితలగనదీరునుగా ||హరి||
సుబ్బయార్యుగనదీరదుగాని క్లబ్బులాటలకుదీరునుగా ||హరి||
కూర్మయవాగ్వి నదీరదుగాని కుటిలకర్మలకుదీరునుగా ||హరి||
రామరామయనదీరదుగాని సౌమ్యులదూరను దీరునుగా||

కన్నడ—ఆది.

కులమేదని నను పలుమరడిగెదరు యేమని నుడువుదునయ్యా
నే నేమని పల్కుచునయ్యా||
ఆదియంత్యమునులేనీ బయలం దమరగ వెలసిన దీ కులము
అండపిండబ్రహ్మాండములందచరాచరరూపము ఈ కులము||

జానయోగ ప్రకరణము

గాడుగుణంబులు మొదలుజేసుకొని మురియుచున్నది
కూలము॥

హదాదులదామహిమనుమరిమరి మహిలోనలరును ఈకూలము
చభూతముల పాదుజేసుకొని ప్రబలంబైనది యీకూలము॥
షడ్విగర్భమున దడదడజేయుచు తగునట్లున్నది యీకూలము॥
సని జతరమున చెదరక తొమ్మిది పదినెల లమరిన దీకూలము
లమూత్రంబులు శుక్లశోణితమయిలను పెరిగిందీకూలము॥

న్నిముట్లు తన నంటియుండగ హెచ్చనిమురయును యీ
కూలము॥

కూలము మొదలు తా దెలసిన పిమ్మట కలకజెందవలె కూల
మంతా॥

మొదలులేక గుర్తెరుగు కూలములకు మురయుచునుందురు కూల
మంతా॥

వృష్ణజాలముకు సరియైయున్నది సర్వభ్రమలను కూలమంతా॥

కూలభేదంబులు దెలియనివారీ స్థలభేదంబులు జేసెదరు॥

పుబ్బయార్య సత్కరుణను వడసిన తబ్బిబ్బా నీ కూలమంతా॥

తప్పులున్నను దయచే నార్యులు ధర్మముగాపాటింతురయా॥

అట్లుగారి కూర్మారాయాఖ్యుండిది యనుభవమున వచియించె
నయా॥

కూలమేదని నను పలుమరడిగెదరు ఏమని నుడువుదునయ్యా॥

మంచిదీమంచీదిమంచిదీ యీదేహము బహు మంచిదీ
మంచీది మంచిదీ॥

మంచిదీరా యీదేహము వంచనానేయాట తగదు
కొంచెమైనా యపకారము యెంచిచూచిన చేయదెపుడూ
॥మంచిదీ॥

సంచితాప్రార్థములను యెంచకా తాగొదువాయుండి
కొంచకాఆచార్యులజ్ఞా మించకుండా తానెజరుపును ॥మంచిదీ॥
ఇంద్రియములా నిందించాకు యంది సర్వకార్యములకు
తొందరగనీవెటులదలచిన అందుకేతానిలచియున్నది॥మంచిదీ॥
తారకాసాంఖ్యామనస్క దారిజూపుసాధనలకు
సారెసారెకు దీని నీవు వేరుజేయుట తగదు తగదు ॥మం॥
నీదురక్షణార్థము ముందు భేదపరచి తొంబదారిటి
కాదనక తనలోనేయుంచి వాదుతానై పదిలపరచును ॥మం॥
నిన్నుచాలానమ్మున్నాది నీవువిడచినవిడువదెపుడు
మిన్నకాయగ్నిలోజొచ్చి క్రొన్నసనీతోడజేరును ॥మం॥
దీనినివీడాచినీవే దానినిగానంగలేవు
మానకను సహకారియయ్యే మార్గముననడువంగగోరిన ॥మం॥
నీకు దానికభేదమూనీ రాకకు నీకన్నముందే
ప్రాకటము పరిపూర్ణబ్రహ్మము వీకతోనిను జేర్చుటకునిది॥మం॥
పరుడు సుబ్బరాజుసద్గురు వరునికరుణకు ముందునడుచును
ధరను అట్లూరికూర్మరాయుని ధర్మమనిసమరసముజేసెను॥మం॥

సావేరి—అట

గురుపదములు సేవించవలె గురువాక్యము మది నుంచవలె-
రివిగగురుడే పరముకుపరమని స్థిరముగవరధీ నుంచవలె॥
భవములణంచెడి పరమాత్మయెయని భావమందు ధ్యానించ
వలె॥ గురు॥

జన్మకర్మముల తొలగజేయగల మర్మముతానని గాంచవలె॥
నిన్నిజన్మములకై ననుగురుడే సన్నతిగా బోధించవలె॥ గు॥
తాపత్రయముల యేపడంచుటకు గాపరమనినూహించవలె॥
గురునకు వేరే స్థిరమస్థిరములు తరచిచూచి గురిగాంచవలె॥
ఇన్నిటికిని మాసుబ్బరాయగురు నెన్నికగా పూజించవలె॥
ధరణిని కూర్మారాయసమాఖ్యుడు గురుడెపరాత్పరుడనిమది
నెంచు॥ గురుపదములు॥

నాదనామక్రియ—అట.

ఏజాతివారమని ఏవిధిగదెల్పెదను
యేజాతిజూచినను మాజాతిగాదా॥
నాజాతిమూలమే నేనెరుంగనివాడ
నేజాతమో దెలియకెట్లువంచింతు॥
అన్నివర్ణములకును నాధారమౌజాతి
మన్న నెరుగక యెపుడుమహినిచరియించు॥
ఏకవర్ణముచేన నేకమైనాజాతి
జోకవర్ణద్యయం సొంపలగుజాతి॥

మూడువర్ణములచే ముఖ్యమైనాజాతి
 నాలుగవర్ణములచే నాణ్యమౌజాతి॥
 ఐదువర్ణములకును నాధారమౌజాతి
 యారువర్ణములందు నమరుమౌజాతి॥
 సప్తవర్ణములచే చక్కనౌనాజాతి
 అష్టవర్ణములకు నిష్టమౌజాతి॥
 నవమాక్షరములచే నాణ్యమైనాజాతి
 దశమవర్ణములచే దరిచేరుజాతి॥
 ఏకదశవర్ణముల నెన్నరెనదీజాతి
 ద్వాదశాక్షరములే మూలమౌజాతి॥
 పదమూడువర్ణముల్ పలికించుమౌజాతి
 పదునాలుగవర్ణముల ప్రబలు నీజాతి॥
 పద్మనైదువర్ణముల ప్రజ్వరిలు మౌజాతి
 పదియారువర్ణముల ప్రకటమగుజాతి॥
 ఏకసప్తమిగూడి వెలయుచుండీజాతి
 యష్టదశమములకే నిష్టమౌజాతి॥
 పదితొమ్మిదింటిచే పాటిల్లు మౌజాతి
 యిరువదింటినిబట్టి వెలయు నీజాతి॥
 పంచవింశకునిచే ప్రబలమైనాజాతి
 మించి షడ్వింశకుని మేరదీజాతి॥

సప్తవింశతితత్త్వ సమరసం బాజాతి
 యష్టవింశతితత్త్వ మేర్పడూజాతి॥
 ఇన్నితత్త్వములచే నెనరై నదీజాతి
 నున్నతముగురుపదము నొందు మాజాతి॥
 షట్కమలములమీద సంచారమీజాతి
 మేరుశిఖరాగ్రమున మెరయు నీజాతి॥
 సుబ్బరాద్గురునిచే చూడబడు నీజాతి
 వరకూర్మరాయుడై మరువడిజాతి॥
 ॥ఏజాతివారమని॥

ఆనందభైరవి—ఆది.

పూజా చేతాము రారే సద్గురుని మానసపూజా చేతామురారే
 పూజా చేతాము రారే పూర్ణుడై నిండున్న గురుని
 యోజామనీషామందు నొప్పుగా నావాహనజేసి॥ పూజ॥
 సర్వమున కాధారమనుచు సత్స్వరూపున కాసనమిచ్చి
 నిర్వికారుడైనవానికి నిచ్చయేపాదార్ఘ్యమిచ్చి॥ పూజ॥
 శ్రీధృతో నిర్మాల్యునాకు భద్రముగ యాచమనమొసగి
 బుద్ధుడై నెలకొన్న ప్రభునకు శుద్ధధర్మస్నానమొసగి॥పూజ॥
 బ్రహ్మాండగర్భునాకు సమ్మతీయను వస్త్రామొసగి
 నమ్మి సర్వాలంబునకు నాలంబరహితుపవీత మొసగి॥ పూజ॥
 రమ్యమౌ శ్రీగురువరు నాకు కామ్యమను యాభరణమొసగి
 సౌమ్యమౌ నిర్వాసనునకు సారతరగంధామునొసగి॥ పూజ॥

శబ్దశూన్యరూపునాకు బద్ధరాగాక్షతలు నిచ్చి
 లబ్ధవాసనాతీతునకు లలితపుష్పార్చన లొసంగి॥ పూజ॥
 బుద్ధికియతీతునకు శ్రద్ధయానే ధూపమొసగి
 శుద్ధబోధరూపునకు సాధనానే దీపమొసగి॥ పూజ॥
 నిత్యతృప్తుడైనవానికి ప్రత్యహనై వేద్యమొసగి
 సత్యసత్యాతీతునకు సమ్మతి తాంబూలమొసగి॥ పూజ॥
 ఎందుజూచినాను లేక పొందుగాతానందువాని
 పొందుతాను దెలసి యింపొందగ ప్రదక్షిణమొసగి॥ పూజ॥
 అద్వితీయుడైనవాని శ్రద్ధగా నుతిజేయుచును
 వేదవాచ్యాతీతునాకు వాదరహితస్తవముజేయుచు॥ పూజ॥
 స్వయముగా వెలుగొందు వాని కయమనే నీరాజనమిచ్చి
 భయముబాసి యంతర్బాహ్యమయముగా వెలుగొందువానికి॥
 శ్రీశుక్లా శ్రీసుబ్బరాద్ధురు వాసమే మానసముజేసి
 దాసుడౌ శ్రీకూర్మరాయుని ధర్మమే నిజమని నమ్మి॥ పూజ॥

మంగళహారతి

మంగళం భూలోకసంచారవాసియై సంగరాహిత్యమున నుప్పుం
 గుచు మంగళప్రదమైన మహనీయతత్వము నొసంగిబ్రోచిన
 యట్టి సదయునకునూ జయమంగళం॥

పామరులుమెచ్చగ జనార్దనపురమందు సామజవరదుడౌరాము
 నిల్పి సోమసూర్యావీధి శృంగారమొసగి నిజ ప్రేమజూఁచిన
 మహాప్రభువునకునూ ॥జయమంగళం॥

పరగంగలక్షణా భావాజినామునకు సరవి దాసులతత్వసాధకు
నకూ స్థిరతజోగికిద్వైత సురుచిరత్యాగికిని వరభేచరాంత
రాంతర్వసతికి ||జయమంగళం||

వరుసపింగళనామవత్సరమాఖమున సురుచి యేకాదశినిసుస్థిర
ముగా గురునివాసరమందు గురినిల్పియారాత్రి పరమపద
వాసుడౌ ప్రభువునకునూ ||జయమంగళం||

ప్రత్యహము నూతుల పాటిసుక్షేత్రమున సత్యమాగతిచనియె
సామాధికి నిత్యమును దాసులకు నిజవాంఛితములొసగు
ప్రత్యక్షదైవమా పరమబుష్టికి ||జయమంగళం||

పొంగుచును సాకార లింగస్వరూపుడై చెంగటను నిత్యపూజల
బొందుచు రంగుమీరగ అన్నే రత్నమాంబికచేత గంగా
ర్చనలుబొందు ఘనునకిపుడూ ||జయమంగళం||

అందముగ కూర్మయ్య యలరుచును భక్తులతో పొందుగా
గూడుకొని పూజొనర్చి కుండరదనలు గుంపుగూడి హారతు
లివ్వ పొంది యుప్పొంగు గురుపుంగవునకూ ||జయమంగళం
నిత్యశుభమంగళం జయజయమంగళం మహోత్సవ
మంగళం||

మంగళహారతి.

ఆహిరిరాగం—త్రిపుటతాళం

మంగళహారతులివ్వరే యంగానాలారా మంగళహారతులివ్వరే||
సచ్చిష్యులంతా సత్పురుషులంతా సద్గురూనాకు ||మంగ||

సంగరహితునాకు నిస్సంగవర్జితనకు
 మంగళావిగ్రహానాకు సర్వాంగసమనిలయూనాకు ||మంగ||
 త్రిపుటిరహితునకు కపటవిదూరునకు
 త్రిపుటీకవ్వాలవెల్లే నిష్కపటామానాసునకు ||మం||
 పంచకోశాతీతునాకు ప్రపంచదోషరహితూనాకు
 సంచితములెడజిమ్ముటకును పంచబాణుని తండ్రియితడని||మం||
 శిష్యజనసంప్రీతుడై తా నిష్టముగ సాకారియై
 యష్టమదముల నష్టపరచగ నిష్టమకారూపమరుగురునకు ||మం||
 జాతినీతిలేకను సకలాంతర్యామిరూపముతోడను
 నూతిచెంతనునిలచివెల్లే నాతితోపెనగాడువానికి ||మం||
 కుండలాగ్రిమందునయా ఖండజ్యోతిరూపునా
 నిండివెల్లుచుదండియకాయా ఖండఖండప్రభాఢ్యునాకు ||మం||
 నిరుపమాకారునాకు నిత్య నిర్మలూనాకు
 సచ్చిదానందూనాకు సర్వాంతర్యామికెపుడూ ||మం||
 కర్పరాహారాతిమీరు గ్రక్కునానుచేతబట్టి
 తప్పకాపాటాలుపాడుచు నొప్పుగానద్భుక్తులెపుడూ ||మం||
 షట్పురాధీశునాకు సప్తచక్రాగ్రేసరునాకు
 సుప్తిజాగరరహితునాకా సక్తితో సత్పురుషులంతా ||మంగ||
 స్థిరముగా శ్రీకొమరవోలు సుబ్బరాథ్యురు సన్నిధీని
 పరిపరివిధమూలుగాను ప్రస్తుతీజేయూచునతతము ||మం||
 భాసురముగా కూర్మరాయదాసునీతోగలసిమీరు
 దాసరక్షకుడైనగురుని దాస్యమిమ్మని వేడుకొనుచూ ||మంగ||

లాలిపాట

ఆగ్యాలాలీ శ్రీగురువర్యాలాలీ॥
 కార్యకారణములకు సాక్షి వయ్యా లాలీ॥
 పరమపదమార్గమును చూపితి వయ్యా లాలీ
 మరుగుదెల్పిన మంచిసామి వయ్యా లాలీ ॥ఆ॥
 పట్టెమంచం పరపుపరచితి నయ్యా లాలీ
 ఘట్టీగాపవళించి నిదురబొందు లాలీ ॥ఆర్య॥
 పదములుపదిలముగ నొత్తేమయ్యా లాలి
 పదియారేటిగుర్తు జూపితివయ్యా లాలీ ॥ఆర్యా॥
 ద్వాదశాక్షరిబోధ జేస్తివయ్యా లాలీ
 ఖేదమోగములు బాపితివయ్యా లాలీ ॥ఆర్యా॥
 పంచదశి భావాము దెల్పితివయ్యా లాలీ
 మించిన సమరసమూర్తి వయ్యా లాలీ ॥ఆర్యా॥
 పంచరంగులమేడనుందు వయ్యా లాలీ
 సంచితమెడలించే సామివయ్యా లాలీ ॥ఆర్యా॥
 అంచరూపమున నలరుమయ్యా లాలీ
 మించినసర్వాంతర్యామి వయ్యా లాలీ ॥ఆర్యా॥
 నిబ్బరముగా భూత సముడవయ్యా లాలీ
 సుబ్బయార్య నూటి నిద్రజెందులాలీ ॥ఆర్యాలాలీ॥

ఆనందసుధానిధి

మేలుకొలుపు.

భూపాశం—ఏకతాశం.

లేర వోరి జీవ కారణకార్యముల భారమెరుగవలె లేరా॥
భారమెరిగి సర్వసారాము దెలసిన వేరెందునా లేదులేరా॥
జీవా తెలివిగల్గియుండరా॥

సాధనములు నొల్లు సాధించి యావల బోధజెందుదుగాని లేరా
పాదుదెలసి పరమాత్మస్వరూపమై ప్రబలియుండువుగాని లేరా॥
జీవా॥

పంచభూతాది ప్రపంచముకల్లని సంచితమెడలించ లేరా
వంచనలేకను ఒకడే బ్రహ్మమని వరుసాదెలియవలె లేరా॥ జీ॥
షట్పక్రములపైన సంచరించెడిహంస సంధిగానవలె లేరా
షట్పత్త్రగణమును సాధించియావలసర్వమెరుగవలెలేరా॥జీవా॥
సారమైన సహస్రారకమలమందు సద్గురుని జేరెదవు లేరా
సారేకు సారేకు సద్గురు కరుణాచే సర్వము నీవొందు లేరా॥
జీవా॥

అంతా బ్రహ్మంబనే యాంతర్యమెరిగిన చింతాలణగిపోవు
లేరా
సంతాసమున వేరుభావాములేకాను సర్వామునీవొందులేరా॥
జీవా॥

అబ్బారముగను మాసుబ్బయార్యమదిని నిబ్బారముగ నుంచు
లేరా

క బౌద్ధములన్నిటి కలయజూచిరినీకు గొబ్బాన చెప్పేరులేరా॥
జీవా॥

దాసుడౌ శ్రీకూర్మరాయుని వాక్యముల్ భాసురముగనమ్మి
లేరా

వాస చార్పితమైన వరరామనామామె వాసీగనెరనమ్ము లేరా॥
జీవా తెలివిగల్గియుండరా॥

మేలుకొలుపు

భూపాళం—ఆది

తెల్లవారవచ్చె తెలివీగభ క్తవరు తెల్లగుమిగూడిరిలేరా॥
కల్లగాదుస్వామికన్నూలనడుమాను కమలాముల్వొకసించే లేరా
॥ తెల్ల॥

ముక్కుమీదనుయున్న చుక్క గనుపించెను చక్కానీనాస్వామి
లేరా

మిక్కిలిమనసుచే మ్రొక్కినవరమిచ్చి మక్కువదీర్చుములేరా
॥ తెల్ల॥

ముద్రాల్లోపల మూలాముదెలిపేటి చిద్రావుడౌనీవులేరా
నిద్రాల్లోయోగ నిద్రానుయెరుకాచే భద్రపారతుగానిలేరా
॥ తెల్ల॥

వదలకనాధారముననాల్గుదళముల వ శ ష స వర్ణములేరా
అందూన ఆర్కూర్లుహంసాలనాడించే అధిపతిగణేశలేరా॥ తెల్ల॥
స్వాధిష్ఠచక్రమున షడ్దళములమీద బ భ మ య ర ల లు
లేరా

అందూన యార్యేలహంసాలనాడించే అధికారివౌధాతలేరా
॥ తెల్ల ॥

మణిపూరకమునందు మరిపదిదళముల ద థ లాది ఘాంతము
లేరా

అందూన యార్యేల హంసాల నాడించే ఆర్ద్రాక్షశ్రీహరిలేరా
॥ తెల్ల ॥

పరమ యనాహత ద్వాదశదళముల వర కాది తాంతములేరా
అరలేక యార్యేల హంసాలనాడించే పార్వాతిపతినీవులేరా ॥ తెల్ల ॥

శుద్ధమశావిశుద్ధ షోడశదళముల షోడశస్వరములులేరా
పదినూర్ల హంసాల పట్టుగానాడించే పతియైనజీవాత్మలేరా
॥ తెల్ల ॥

విదితముగ ఆజ్ఞేయ ద్విదళచక్రమునందు యధికారిపరమాత్మ
లేరా

వదలాక హం క్షం వర్ణములకుమీద పదినూరుహంసాలులేరా
॥ తెల్ల ॥

అరలేక సహస్రార మనుపద్మమందున ఆష్టాదళములుండులేరా
హంసాలుదశశతంబాడుచునుండునుఅధికారిసద్గురూలేరా ॥ తెల్ల ॥

వరుసగాపట్లూరి వరకూర్మరాయుడు శరణానిమొక్కెనులేరా
శరణుజొచ్చువారి కరుణాజూడగవాలే సరగూనగురురాయా
లేరా ॥ తెల్ల వారవచ్చేను ॥

మంగళహారతి

కల్యాణి—ఆదితాళము.

మంగళమిదెరామచంద్ర మహానిమానసాబ్జసాంద్ర ||మం||
 సంగరహిత వరగుణేంద్ర సత్యపరాక్రమచంద్ర ||మం||
 సారసగర్భాదివందిత సరయుతీరమహానిపూజిత
 సరససీతాలక్ష్మణులతో సంచరించినట్టిరామా ||మంగ||
 ధర్మముపోషించుటకు నధర్మము ఖండించుటకును
 మర్మముగను దనుజవరుల మ్రిందించితివౌరరామా ||మం||
 ఆధారమాదిగాను యారుకమలమూలమీద
 పాదుకొనియద్భుతముగ పరమహంసవై సరామా ||మంగ||
 సహస్రారకమలమందు సద్గుణాజ్యోతివయ్యు
 అహంకారమేమిలేక అంతటవ్యాపించురామా ||మం||
 కంటిపాపలోపున నిష్కంటకచిద్రూపుడవై
 యుంటి వధిక తేజమునను కంటిని పరమాత్మరామ ||మం||
 మోదమలరపరాపశ్యం త్యాదిప్రణవనాదమునను
 పాదుకొల్పి పరమపదము సాధుజనులకిచ్చినరామా ||మం||
 వాసిగ శ్రీ చౌటపురినివాసరక్షణార్థముగా
 భాసురముగకూర్మరాయ దాసహృన్ని వేశరామా ||మంగ||

